

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

(Yargı Kararları Üzerine)

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2022-5-036

(Soruşturma)

Karar Sayısı : **26-15/433-161**

Karar Tarihi : 22.04.2026

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE

Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN,
Rıdvan DURAN, Ayşe USLU CEVLEK

B. RAPORTÖRLER : Eren YALDIZLI, Sebahat YILMAZ, Dilara TÜRK BAŞARICI,
Nilay ÖZLÜK, Ferit CEYLAN, Metehan KAYA

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - Özel Saint Benoît Fransız Lisesi

Temsilcisi: Av. Selahattin PAR

Mecidiyeköy Torun Center Garden Office Fulya Mah.

Büyükdere Cd. No:74/A D. No:121-122 Şişli/İstanbul

(1) **E. DOSYA KONUSU:** İstanbul'da faaliyet göstermekte olan özel ortaöğretim kurumlarından Özel Saint-Joseph Fransız Lisesi, Özel Saint Benoît Fransız Lisesi, Özel Notre-Dame de Sion Fransız Lisesi, Özel Saint-Michel Fransız Lisesi ve Özel Sainte Pulchérie Fransız Lisesinin; i) okul kayıt ücretlerini ve ücreti oluşturan unsurları birlikte tespit etmek suretiyle ve ii) Türk öğretmenlerin maaşlarını birlikte tespit etmek suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine ilişkin 24.04.2024 tarihli ve 24-20/466-196 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle Özel Saint Benoît Fransız Lisesi tarafından açılan davada Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesi tarafından verilen 01.04.2026 tarihli ve E. 2025/1852 K. 2026/608 sayılı ve 01.04.2026 tarihli ve E. 2025/1853 K. 2026/609 sayılı iptal kararlarının 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28. maddesinin birinci fıkrası uyarınca gereğinin yerine getirilmesi.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 22.06.2022 tarih ve 29114 sayı ile giren gizlilik talepli şikâyet başvurusunda özetle;

- İstanbul'da faaliyet göstermekte olan özel ortaöğretim kurumlarından Özel Saint-Joseph Fransız Lisesi (ST. JOSEPH), Özel Saint Benoît Fransız Lisesi (ST. BENOÎT), Özel Notre-Dame de Sion Fransız Lisesi (NDS), Özel Saint-Michel Fransız Lisesi (ST. MICHEL) ve Özel Sainte Pulchérie Fransız Lisesi'nin (STE. PULCHÉRIE) 2021-2022, 2022-2023 eğitim-öğretim yıllarında hazırlık sınıfı için belirlenen okul fiyatları konusunda aralarında anlaşarak tek fiyat uyguladıkları,
- İlgili liselerden yalnızca ST. JOSEPH'in okul fiyatlarını daha düşük tuttuğu, böylelikle müşteri gözünde okullar arasında herhangi bir uzlaşma olmadığı izlenimi oluşturulmaya çalışıldığı,
- İlgili liselerin daha önceki eğitim-öğretim yıllarına ilişkin fiyatlarına bakıldığında da liseler tarafından fiyat birliği yapıldığının ve içlerinden birinin mutlaka fiyatını daha düşük tutarak müşteri gözünde herhangi bir uzlaşma olmadığı izlenimi oluşturulmaya çalışıldığı anlaşıldığı,

- Okulların 2022-2023 eğitim-öğretim yılı için belirledikleri fiyatların bir önceki sene belirlemiş oldukları fiyatlara kıyasla enflasyon oranlarının çok üzerinde artırılarak fahiş seviyelere çıkarıldığı

iddia edilerek 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) kapsamında gereğinin yapılması talep edilmektedir.

- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 22.06.2022 tarih ve 29114 sayı ile giren gizlilik talepli şikâyet başvurusu üzerine hazırlanan 05.07.2022 tarihli ve 2022-5-036/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulunun (Kurul) 21.07.2022 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 22-33/532-M sayı ile başvuru konusu iddialara yönelik olarak ST. JOSEPH, ST. BENOÎT, NDS, ST. MICHEL ve STE. PULCHÉRIE hakkında 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesinin birinci fıkrası uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (4) Anılan Kurul kararı ve Başkanlık Makamının 05.10.2022 tarihli ve 50868 sayılı görevlendirme onayı doğrultusunda 10.10.2022 tarihinde başlatılan önaraştırma sürecinde 11.10.2022 tarihinde ST. JOSEPH, ST. BENOÎT, NDS, ST. MICHEL ve STE. PULCHÉRIE'de eş zamanlı yerinde inceleme yapılmıştır.
- (5) Yerinde inceleme ve bilgi isteme tutanakları ile teşebbüslerden ihtiyaç duyulan bilgiler ve belgeler talep edilmiş, anılan teşebbüslerden gönderilen cevabi yazılar 17.10.2022 ve 31.10.2022 tarihleri arasında Kurum kayıtlarına girmiştir.
- (6) Önaraştırma sürecinde elde edilen bilgiler ve belgeler çerçevesinde hazırlanan 08.11.2022 tarihli ve 2022-5-036/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu, Kurulun 10.11.2022 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 22-51/766-M sayılı karar ile, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespitine yönelik olarak ST. JOSEPH, ST. BENOÎT, NDS, ST. MICHEL ve STE. PULCHÉRIE hakkında aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmıştır.
- (7) Soruşturma kararını takiben soruşturma taraflarına, 22.11.2022 tarihli ve 53879, 53878, 53877, 53876, 53875 sayılı yazılar ile 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca haklarında soruşturma açıldığına dair bildirimde bulunulmuş ve 30 gün içinde ilk yazılı savunmalarının gönderilmesi talep edilmiştir. ST. BENOÎT'in ilk yazılı savunması ise 30.12.2022 tarih ve 34245 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (8) Soruşturma sürecinde 28.02.2023 ve 24.03.2023 tarihli yazılarla soruşturma tarafı teşebbüslerden bilgi ve belge talebinde bulunulmuş; teşebbüslerce gönderilen cevabi yazılar 07.03.2023 ve 31.03.2023 tarihleri arasında Kurum kayıtlarına girmiştir.
- (9) Devam eden süreçte, soruşturmanın ilk altı aylık süresinin 10.05.2023 tarihinde sona erecek olması nedeniyle soruşturmanın tamamlanması için ek süre talebini içeren 07.04.2023 tarihli ve 2022-5-036/BN-01 sayılı Bilgi Notu Kurulca görüşülmüş ve Kurulun 13.04.2023 tarihli ve 23-18/328-M sayılı kararıyla, 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin birinci fıkrası hükmü gözetilerek soruşturmanın süresi altı ay uzatılmıştır.
- (10) Akabinde 21.07.2023 tarihinde soruşturma taraflarından bilgi ve belge talep edilmiş, teşebbüslerce gönderilen cevabi yazılar 27.07.2023 tarihinde Kurum kayıtlarına girmiştir.
- (11) Yürütülen soruşturma çerçevesinde hazırlanan 10.11.2023 tarihli Soruşturma Raporu, 4054 sayılı Kanun'un 45. maddesi gereğince taraflara 16.11.2023 ve 17.11.2023 tarihlerinde tebliğ edilmiş ve tarafların ikinci yazılı savunmaları talep edilmiştir.
- (12) ST. BENOÎT tarafından gönderilen ikinci yazılı savunma 15.12.2023 tarihinde 46089 sayı ile süresi içinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

- (13) İkinci yazılı savunmalara karşı 4054 sayılı Kanun'un 45. maddesi gereğince hazırlanan 31.01.2024 tarihli Ek Yazılı Görüş, ilgili teşebbüslere 05.02.2024 tarihinde tebliğ edilmiştir. Ek Yazılı Görüş'e istinaden ST. BENOÎT tarafından gönderilen üçüncü yazılı savunma 04.03.2024 tarihinde 49350 sayı ile süresi içinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (14) 4054 sayılı Kanun'un 46. maddesi uyarınca sözlü savunma toplantısı yapılması hususu 14.03.2024 tarihli Kurul toplantısında ele alınmış ve 24-13/268-M sayı ile, sözlü savunma toplantısının 17.04.2024 tarihinde yapılmasına karar verilmiştir. Sözlü savunma toplantısı bu tarihte gerçekleştirilmiştir.
- (15) Kurul; yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor'a ve Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı savunmalara, sözlü savunma toplantısında yapılan açıklamalara ve incelenen dosya kapsamına göre, 24.04.2024 tarih ve 24-20/466-196 sayı ile nihai kararı tesis etmiştir. Bu çerçevede, ST. JOSEPH, ST. BENOÎT, NDS, ST. MICHEL, STE. PULCHÉRIE'nin;
- Okul kayıt ücretlerini ve ücreti oluşturan unsurları birlikte tespit etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine ve aynı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve 15.02.2009 tarihli Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına ilişkin Yönetmelik'in 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve ikinci fıkrası uyarınca 2023 mali yılı sonunda oluşan yıllık gayri safi gelirlerinin %(.....) oranında olmak üzere ST. BENOÎT hakkında 3.279.720,74 TL,
 - Türk öğretmenlerin maaşlarını birlikte tespit etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine ve aynı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve 15.02.2009 tarihli Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve ikinci fıkrası uyarınca 2023 mali yılı sonunda oluşan yıllık gayri safi gelirlerinin %(.....) oranında olmak üzere ST. BENOÎT hakkında 2.186.480,49 TL

idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.

- (16) Söz konusu kararın iptali talebiyle ST. BENOÎT tarafından açılan dava sonucunda Ankara 19. İdare Mahkemesi, dava konusu işlemde hukuka aykırılık görülmediği gerekçesiyle 17.09.2025 tarihli ve E. 2025/926 K. 2025/1342 sayılı kararı ile davayı reddetmiştir. Dava ret kararı üzerine ST. BENOÎT tarafından, Ankara 19. İdare Mahkemesinin kararının hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek istinaf kanun yoluna başvurulmuştur. İstinaf başvurusu sonucunda Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesi;
- 01.04.2026 tarihli ve E. 2025/1853 K. 2026/609 sayılı kararı ile davacının okul kayıt ücretleri ve ücretleri oluşturan unsurları rakipleriyle birlikte belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal etmiş olması nedeniyle hakkında verilen 3.279.720,74 TL tutarındaki idari para cezasının iptaline yönelik talebe ilişkin istinaf başvurusunun kabulüne, Ankara 19. İdare Mahkemesince verilen 17.09.2025 tarihli ve E. 2025/927 K. 2025/1344 sayılı kararın kaldırılmasına, dava konusu işlemin iptaline, davacı ST. BENOÎT tarafından davalı idareye ödenmiş olan 2.459.790,56 TL'nin ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte taraflara iadesine karar verilmesi talebi yönünden bu aşamada karar verilmesine gerek bulunmadığına,
 - 01.04.2026 tarihli ve E. 2025/1852 K. 2026/608 sayılı kararı ile davacının Türk öğretmenlerin maaşlarını rakipleriyle birlikte belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal etmiş olması nedeniyle hakkında verilen 2.186.480,49 TL tutarındaki idari para cezasının iptaline yönelik istinaf başvurusunun kabulüne, Ankara 19. İdare Mahkemesince verilen 17.09.2025 tarihli ve E. 2025/927 K. 2025/1344 sayılı kararın kaldırılmasına, dava konusu işlemin iptaline, davacı ST. BENOÎT tarafından davalı idareye ödenmiş olan 1.639.860,37 TL'nin ödeme tarihinden itibaren

işleyecek yasal faiziyle birlikte taraflara iadesine karar verilmesi talebi yönünden bu aşamada karar verilmesine gerek bulunmadığına temyiz yolu açık olmak üzere karar vermiştir¹.

- (17) İlgili iptal kararlarının 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28. maddesinin birinci fıkrası uyarınca gereğinin yerine getirilmesi için hazırlanan 21.04.2026 tarih ve 2022-5-036/BN-09 sayılı Bilgi Notu Rekabet Kurulunun 22.04.2026 tarih ve 26-15 sayılı toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (18) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notu'nda özetle; Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesi tarafından verilen iptal kararlarının gereğinin yerine getirilmesini teminen, rakipleriyle birlikte 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmiş olması sebebiyle ST. BENOÎT hakkında,
- a. Türk öğretmenlerin maaşlarının rakiplerle birlikte tespit edilmesine yönelik rekabet ihlali bakımından;
 - i. 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve 27.12.2024 tarihli "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" in 5. maddesinin birinci fıkrası, ikinci fıkrası ve 7. maddesi uyarınca 2025 yılı gayrisafi gelirleri üzerinden %(.....) oranında olmak üzere (.....) TL tutarında idari para cezası uygulanması gerekmektedir birlikte;
 - ii. 27.12.2024 tarihli Yönetmelik ile 15.02.2009 tarihli Yönetmelik hükümlerinin ayrı ayrı uygulanması neticesinde ulaşılan sonuç cezalar kıyaslandığında ve "*aleyhe hüküm verme yasağı*" ilkesi de nazara alınmak suretiyle mülga yönetmelik uyarınca verilen idari para cezasının lehe olduğu anlaşıldığından ST. BENOÎT'ya 24.04.2024 tarihli ve 24-20/466-196 sayılı kararda tespit edilen 2.186.480,49 TL tutarında idari para cezası uygulanması,
 - b. Okul kayıt ücretlerinin ve ücreti oluşturan unsurların rakiplerle birlikte tespit edilmesine yönelik rekabet ihlali bakımından;
 - i. 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve 27.12.2024 tarihli Yönetmelik'in 5. maddesinin birinci fıkrası, ikinci fıkrası ve 7. maddesi uyarınca 2025 yılı gayrisafi gelirleri üzerinden %(.....) oranında olmak üzere (.....) TL tutarında idari para cezası uygulanması gerekmektedir birlikte;
 - ii. 27.12.2024 tarihli Yönetmelik ile 15.02.2009 tarihli Yönetmelik hükümlerinin ayrı ayrı uygulanması neticesinde ulaşılan sonuç cezalar kıyaslandığında ve "*aleyhe hüküm verme yasağı*" ilkesi de nazara alınmak suretiyle mülga yönetmelik

¹ 24.04.2024 tarihli ve 24-20/466-196 sayılı Kurul kararına ilişkin olarak Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesinin vermiş olduğu 01.04.2026 tarihli ve E. 2025/1853 K. 2026/609 sayılı karar, okul kayıt ücretlerinin ve ücreti oluşturan unsurların birlikte tespit edilmesine yönelik ihlale ilişkin iptal kararı iken 01.04.2026 tarihli ve E. 2025/1852 K. 2026/608 sayılı karar ise Türk öğretmen maaşlarının birlikte tespit edilmesine yönelik ihlale ilişkin iptal kararıdır. Diğer yandan 24.04.2024 tarihli ve 24-20/466-196 sayılı Kurul kararı ile ST. BENOÎT hakkında okul kayıt ücretlerinin ve ücreti oluşturan diğer unsurların rakipleriyle birlikte belirlenmesi suretiyle 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilmesi sebebiyle 3.279.720,74 TL, Türk öğretmen maaşlarının rakipleriyle birlikte belirlenmesi suretiyle 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilmesi sebebiyle ise 2.459.790,56 TL idari para cezası uygulanmasına karar verilmiş olmakla birlikte 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 17. maddesinin altıncı fıkrasında yer alan "*Kanunlarında ödeme süresi düzenlenmemiş olan idari para cezaları, tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir. İdari para cezasının ödeme süresi içinde ödenmesi halinde, cezadan %25 oranında indirim yapılır.*" hükmü gereği ST. BENOÎT tarafından okul kayıt ücretlerinin ve ücreti oluşturan diğer unsurların rakipleriyle birlikte belirlenmesi suretiyle 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilmesine ilişkin olarak belirlenen 3.279.720,74 TL yerine 2.459.790,56 TL, Türk öğretmen maaşlarının rakipleriyle birlikte belirlenmesi suretiyle 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilmesine ilişkin olarak belirlenen 2.459.790,56 TL yerine ise 1.639.860,37 TL ödenmiştir.

uyarınca verilen idari para cezasının lehe olduğu anlaşıldığından ST. BENOÎT'ya aynı Kurul kararında tespit edilen 3.279.720,74 TL tutarında idari para cezası uygulanması gerektiği ifade edilmiştir.

I. İNCELEME, GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

I.1. Hakkında İnceleme Yapılan Teşebbüs (ST. BENOÎT)

- (19) Lazarist Rahipleri Cemiyeti tarafından 1783 yılında kurulan ST. BENOÎT'ya Lozan Antlaşması ile birlikte Türkiye'de yürürlükte olan Anayasa'ya, kanunlara, yönetmeliklere ve genelgelere uyması şartıyla faaliyet gösterme hakkı tanınmıştır. Lise, bir Fransız müdür ve kendisine kanunlar ve yönetmelikler konusunda danışmalık yapmakla görevli bir Türk müdür başyardımcısı ile yönetilmektedir. ST. BENOÎT'da Fransızca matematik ve fen dersi veren Fransız öğretmenler ile birlikte iyi derecede Fransızca bilen Türk öğretmenler bulunmaktadır. Okulun eğitim süresi bir yılı hazırlık olmakla birlikte toplam beş yıldır.
- (20) ST. BENOÎT, ana dil olarak Fransızca ve ikinci yabancı dil olarak İngilizce eğitim vermesi sonucunda uluslararası ölçekte frankofon olan ve çift dilde kaliteli eğitim verildiğini belgeleyen, uluslararası ölçekte geçerliliğe sahip "*FrancEducation Sertifikası*"nı haizdir. Bununla birlikte ST. BENOÎT diploması Fransız bakaloryasına eş tanınmıştır. Bu sayede öğrenciler Fransa ve Fransızca konuşulan ülkeler başta olmak üzere diğer Avrupa ülkelerindeki yükseköğrenim kurumlarından kabul almaktadır.
- (21) Galatasaray Üniversitesi her sene kontenjanının %25'ini Türkiye'de, Fransız Millî Eğitim Bakanlığı tarafından onaylanmış Fransızca program uygulayan liselerden mezun olan öğrencilere ayırmaktadır. Fransız bakaloryasına sahip öğrenciler Galatasaray Üniversitesinin kendi düzenlediği iç sınava girebilmekte ve başarılı oldukları takdirde Galatasaray Üniversitesinde okuyabilmektedir. ST. BENOÎT da söz konusu liseler arasındadır.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. Sektöre İlişkin Bilgi

- (22) Ülkemizde faaliyet gösteren Fransız okulları, temelini 24.07.1923 tarihinde imzalanan Lozan Barış Antlaşması'ndan almaktadır. Günümüzde 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun (5580 sayılı Kanun) "*Tanımlar*" başlıklı 2. maddesinde yabancı okullar, "*Yabancılar tarafından açılmış özel okullar*" şeklinde tanımlanmıştır. Aynı Kanun'un "*Amaç ve Kapsam*" başlıklı 1. maddesinde yer alan "*Bu Kanunun amacı, (...) yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarının; eğitim-öğretim, yönetim, denetim, gözetim ve personel çalıştırılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.*" ifadeleriyle de Türkiye'de faaliyet gösteren Fransız okullarının tabi olduğu mevzuatın Türk mevzuatı olduğu tespit edilmiştir.
- (23) Dosya kapsamında incelenen iddialardan birini, soruşturma tarafı okulların eğitim ücretlerini birlikte belirledikleri iddiasının oluşturması hasebiyle, aşağıda Türk mevzuatında yer alan düzenlemelerden yalnızca okul ücretlerinin belirlenmesine ve sair gerekli hükümlere ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.
- (24) 5580 sayılı Kanun'un mali hükümlere ilişkin 12. maddesinde; okulların faaliyetlerini sadece kazanç sağlamak için düzenleyemeyeceği; ancak Türk millî eğitiminin amaçları doğrultusunda eğitimin kalitesini yükseltmek, gelişmelerine fırsat ve imkân verecek yatırımlar ve hizmetler yapmak üzere gelir sağlayabilecekleri belirtilmiştir. Aynı Kanun'un 13. maddesinde "*Öğrenim ücreti ve diğer ücretler, kurumlarca her yıl tespit edilerek ocak ayından itibaren en geç mayıs ayında ilân edilir.*", "*Ücretlerin hangi esaslara göre tespit,*

tayin, ilân ve tahsil edileceği yönetmelikle belirlenir.” hükümleri yer almaktadır. Madde içinde bahsi geçen yönetmelik ise 20.03.2012 tarihli ve 28239 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği’dir (Yönetmelik).

- (25) Doğrudan dosya kapsamında incelenen hususlara yönelik çeşitli hükümler içeren ve her derecedeki ve türdeki özel öğretim kurumlarının açılışı ve işleyişiyle ilgili usul ve esasları düzenleyen Yönetmelik’in beşinci bölümünde “*Ücretlerin Tespit, İlan ve Tahsili*” konusu düzenlenmiş olup “*Ücret tespiti*” başlıklı 53. maddesinde okulların; ücretlerini, velilerle veya kursiyerlerle yapacakları ve Bakanlıkça belirlenerek Genel Müdürlük internet sayfasında yayımlanan özel sözleşmelerinde sağlayacaklarını belirttikleri eğitim ve öğretim imkânlarına, gelişmelerine imkân verecek yatırım ve hizmetler ile diğer işletme giderlerine göre tespit etmeleri gerektiği belirtilmiştir.
- (26) Aynı maddenin devamında yer alan “*Ancak okulların ara sınıflarının eğitim ücreti bir önceki eğitim öğretim yılında ilan edilen, okulda devam eden öğrencilerin ücreti ise öğrenci kayıt sözleşmesinde belirlenen eğitim ücretine bir önceki yılın ortalama (Y.İ-ÜFE+TÜFE)/2 oranına en fazla % 5 oranında artış yapılarak belirlenir.*” ifadesi 06.01.2023 tarihinde yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik’le yapılan değişiklikle “*Ancak okulların ara sınıflarının eğitim ücreti bir önceki eğitim öğretim yılında ilan edilen, okulda devam eden öğrencilerin ücreti ise öğrenci kayıt sözleşmesinde belirlenen eğitim ücretine yapılacak artış oranı, yılsonu TÜFE oranı dikkate alınarak Bakanlıkça belirlenen oranı aşmayacak şekilde tespit edilir.*” olarak düzenlenmiştir. Akabinde “*Ders yılı içerisinde kayıt yaptıran öğrencilerin bir sonraki yılın eğitim ücretleri kayıt yaptırdığı yıl için ilan edilen eğitim ücreti üzerinden; öğrenim gördüğü yıla ilişkin indirim şartları ortadan kalkan öğrencilerin bir sonraki yılın eğitim ücretleri ise öğrencinin okula kayıt olduğu yıldaki indirimsiz ücrete öğrenim gördüğü her yıl için bu fıkrafta belirtilen oranda artış yapılarak belirlenir.*” ifadesi yer almaktadır.
- (27) Söz konusu maddeden özel okul ücretlerinin tespitine ilişkin temel olarak ikili bir ayrıma gidildiği anlaşılmaktadır. Bunlardan ilki ve esas olanı özel okulların öğretim ücretlerini velilerle yapacakları sözleşmeler çerçevesinde sunacakları eğitim-öğretim imkânlarına, yapacakları yatırımlara ve işletme giderlerine göre tespit etmeleridir. Bu yönüyle bakıldığında özel okulların ücret tespit ederken, *ara sınıflar hariç olmak üzere*, herhangi bir kısıtlamayla karşı karşıya olmadığı görülmektedir. Bir başka ifadeyle özel okullar, hazırlık sınıfı yahut hazırlık sınıfı olmayan liselerde birinci sınıf kayıt ücretlerini serbestçe belirleyebilmektedir.
- (28) Diğer taraftan Yönetmelik’in 53. maddesinin devamında yer verilen ikinci temel koşul ise özel okullar tarafından belirli şartlar altında yapılacak zamlara ilişkin azami bir sınır belirlenmesini içermektedir. Buna göre, okula devam eden *ara sınıf öğrencilerinin ücreti*, bir önceki dönem öğrenci kayıt sözleşmesinde belirlenen eğitim ücretine yapılacak artış oranı, yılsonu TÜFE oranı dikkate alınarak MEB tarafından belirlenen oranı aşmayacak şekilde belirlenebilmektedir. Benzer şekilde özel okulların ara sınıflarına naklen kaydolacak öğrencilerin eğitim ücreti de bir önceki eğitim-öğretim yılında ilan edilen eğitim ücretine, yılsonu TÜFE oranı dikkate alınarak belirlenen oranı aşmayacak şekilde belirlenebilmektedir.
- (29) Bununla birlikte 06.01.2023 tarihinde Yönetmelik’te yapılan değişiklik kapsamında 2023-2024 eğitim öğretim yılına ilişkin olarak özel okulların ücret artışı Millî Eğitim Bakanlığı tarafından %65 ile sınırlandırılmıştır. Ancak 05.08.2023 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile birlikte özel okulların ücret artışının Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenmesine ilişkin düzenleme kaldırılmış, ilgili madde eski haline getirilmiştir.

- (30) Sonuç olarak, özel okullar yeni kayıtlar kapsamındaki 1., 5. ve 9. sınıf öğrencilerinin okul ücretlerini herhangi bir sınıra tabi olmadan kendi maliyet yapılarını esas alarak velilerle akdedecekleri sözleşmeler aracılığıyla serbestçe belirleyebilmektedir. Ancak 1., 5. ve 9. sınıfın dışındaki ara sınıfların zam oranı, Yönetmelik hükümleri uyarınca (yurt içi ÜFE+TÜFE)/2 oranına en fazla %5 ilave edilerek hesaplanmaktadır.
- (31) Diğer yandan, Fransız okullarının hukuki statülerine ve ücret tespitlerine yönelik bilgilerin ardından önem arz eden bir diğer konu da bu okullarda çalışacak öğretmenlerin statülerine yönelik hususlardır. Konuyla ilgili, Türkiye Cumhuriyeti ile Fransa Cumhuriyeti arasında sosyal güvenlik ilişkilerini düzenlemeyi amaçlayan 08.04.1965 tarihli “*Türkiye ile Fransa Arasında İşgücü Andlaşması*”²’nin mütekabiliyet ilkesi ile tamamlanmasını teminen imzalanan 20.01.1972 tarihli “*Türkiye Cumhuriyeti ile Fransa Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Konusunda Genel Sözleşme*”³’nin 5. maddesinin ikinci fıkrasına aşağıda yer verilmektedir:
- “Aşağıdaki kimseler bu Sözleşmenin uygulama alanına girmez;
- (1) Ücret karşılığı bir iş yapan işçilerle, benzerleri dışındaki çalışan kimseler;
- (2) Sivil ve askeri memurlar ve benzerleri;
- (3) Elçilik veya Konsolosluk meslek memurları ile Kançılara memurları;
- (4) Bir teknik yardım anlaşmasına dayanarak, bir Devlet tarafından diğer Devlet emrine verilen memurlar; bunlar iki memleket arasında mün’akit işbirliği anlaşmalarında sosyal güvenlikle ilgili olarak öngörülmüş veya öngörüülecek hükümlere tabidirler.”
- (32) Türkiye’de faaliyet gösteren Fransız okullarında görev alan Fransız öğretmenler; ülkelerinde geçerli olan kanunlara göre devlet memuru sayılmakta, Fransa’daki özlük hakları ve sosyal güvenceleri korunmakta, hangi usul ve esaslara göre atanacakları ile yabancı ülkelerde görev alma şartları gibi hususlar Fransa Hükümeti tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla Fransız öğretmenlerin, Türkiye’de çalışıyor olsalar dahi, atanma şartları Fransa’da geçerli olan sistemlere ve sınavlara göre gerçekleşmekte, özlük haklarına ilişkin konular ise Fransa Hükümeti tarafından belirlenmektedir. Sonuç olarak hükümden de anlaşılacağı üzere; Sözleşme’nin genelinde kabul edilen mütekabiliyet ilkesi bu madde açısından gözetilmemiştir.
- (33) Bu noktada Fransa’daki eğitim sisteminden ve öğretmen olma koşulları ile türlerinden bahsetmek faydalı olacaktır. Fransız eğitim sistemi temel eğitim, ortaöğretim ve yükseköğretim olmak üzere üç düzeyde örgütlenmiştir. Fransa’da öğretmen olabilmek için alınacak eğitimde “Öğretmen Yetiştirme Enstitüleri” (*Institut Universitaire de Formation des Maitres*) önemli rol oynamaktadır. Üniversite yapısı içinde yer alan Öğretmen Yetiştirme Enstitüleri temeline dayalı bu sistemde okul öncesi, ilkököl, ortaokul, lise ve hazırlık okulları için öğretmen yetiştirilmektedir. Öğretmen Yetiştirme Enstitülerinde;
- a) İlkokul öğretmenliği (CAPE / *Certificat D’aptitude Au Professorat des Écoles* / İlkokul Öğretmenliği Yeterlilik Sertifikası),
- b) Kolej ve lise öğretmenliği (CAPES / *Certificat D’aptitude Au Professorat De L’enseignement Du Second Degré* / Ortaöğretim Öğretmenliği Yeterlilik Sertifikası),
- c) Beden eğitimi ve spor öğretmenliği (CAPEPS / *Certificat D’aptitude Au Professorat D’éducation Physique Et Sportive* / Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Yeterlilik Sertifikası),

² https://www.csqb.gov.tr/media/75661/digm_isgucu_fransa.pdf

³ https://www.csqb.gov.tr/media/80553/digm_sga_fransa.pdf

- d) Teknik lise öğretmenliği (CAPET / *Certificat D'aptitude Au Professorat De L'enseignement Technique* / Teknik Öğretim Öğretmenliği Yeterlilik Sertifikası),
- e) Meslek lisesi öğretmenliği (CAPLP2 / *Certificat D'aptitude Au Professorat De Lycée Professionnel* / Meslek Lisesi Öğretmenliği Sertifikası),
- f) Temel eğitim danışmanlığı (CPE / *Conseiller Principal D'éducation*)

programları yer almaktadır.

- (34) Ortaöğretim sistemi içinde “kapesien” tipi öğretmenler⁴, CAPES (*Certificat d'Aptitude au Professorat de l'Enseignement du Second degres*) olarak adlandırılan ulusal bir sınavı başarıyla geçmek zorundadır. Bu nedenle kendilerine “kapesien” denilmektedir. Bu öğretmenler; ortaokul birinci sınıftan, eğer kadro izin veriyorsa lise son sınıfa kadar, haftada 18 saat derse girmekte ve bir tek branşta öğretim yapmaktadırlar. CAPES derecesi edinen aday, ilkökul öğretmenlerinin aksine bölgesini terk etmekte ve ülke çapında tayin edilmektedir. CAPES derecesi edinmiş öğretmen sözleşmeye tabi tutulmamakta, kendisine iş garantisi sağlanmaktadır⁵. Merkezi bir sınav olan CAPES beş alanı kapsamaktadır;

- a) Edebiyat: Felsefe, klasik edebiyat, çağdaş edebiyat, tarih ve coğrafya, yaşayan yabancı diller (Almanca, İngilizce, Arapça vb.), bölgesel diller (Brötanca, Katalanca, Baskça vb.).
- b) Fen Bilimleri: Matematik, biyoloji ve jeoloji, fizik ve kimya, fizik ve uygulamalı elektrik.
- c) Ekonomi: Ekonomi ve toplum bilimleri.
- d) Sanat: Plastik sanatlar, müzik eğitimi, şan eğitimi.
- e) Dokümantasyon.

- (35) Yukarıda aktarılan bilgilerden; Türkiye’de görev yapan ve “kapesienler” olarak adlandırılan Fransız öğretmenlerin gerek atanma usul ve esasları gerekse de özlük haklarına ilişkin konuların düzenlenmesi açısından bağlı oldukları otorite bakımından farklı düzenlemelere tabi oldukları anlaşılmaktadır. Diğer yandan Türkiye’de faaliyet gösteren Fransız okullarında görev yapan Türk öğretmenlerin böyle bir ayrıma tabi olmadıklarının, hem öğretmen olma hem de çalışma usul ve esasları bakımından Türk mevzuatına tabi olduklarının belirtilmesi gerekmektedir. Nitekim 5580 sayılı Kanun’un “Özlük hakları ve sorumluluklar” başlıklı 9. maddesinde aşağıdaki hüküm yer almaktadır:

“(…)

Sosyal yardım kapsamındaki ek ödemeler, bütçe kanunlarıyla resmî okul öğretmen ve personeline sağlanan haklara denk olarak okul öğretmenlerine ve personeline de ödenir. Sosyal yardım kapsamındaki ek ödemelerden gelir vergisi kesilmez.

Kurumlardaki ek ders ücreti miktarı, resmî okullar için tespit edilen miktardan az olamaz. Ancak, 8 inci madde uyarınca resmî okul ve kurumlardan ücretli olarak görevlendirilenlere verilecek ek ders ücreti miktarı, resmî okullar için tespit edilen ek ders ücretinin iki katını geçemez.

Kurumlarda görev yapan yönetici, öğretmen, uzman öğretici ve usta öğreticiler, bu Kanun hükümleri saklı kalmak üzere;

a) Sosyal güvenlik ve özlük hakları yönünden; 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ile 4857 sayılı İş Kanunu,

(…)

⁴ <http://efdergi.hacettepe.edu.tr/yonetim/icerik/makaleler/1233-published.pdf> Erişim Tarihi: 24.08.2023

⁵ http://acikerisim.uludag.edu.tr/jspui/bitstream/11452/16618/1/6_1_4.pdf Erişim Tarihi: 24.08.2023

hükümlerine tâbidir.

(...)"

- (36) Dosya kapsamında, özellikle, kendisini oluşturan her bir unsur ile birlikte Türk öğretmenlerin brüt maaşları önem arz etmektedir. Soruşturma süreci boyunca elde edilen bilgilerden ve belgelerden Fransız liselerinde çalışan Türk öğretmenlerin brüt maaşları hesaplanırken çeşitli Bakanlıklar tarafından yayımlanan ve aslen devlet memurları için düzenlenmiş birtakım mevzuat hükümlerinin baz alındığı ve Türk öğretmenlerin brüt maaşlarının baz maaş ile birlikte birkaç kalemden oluştuğu anlaşılmaktadır. Bu kalemlerden iş gücü, eğitim tazminatı ve ek ders ücreti, soruşturma tarafı okulların tamamı tarafından düzenlenen bordrolarda ortak şekilde yer alırken brüt maaşı oluşturan diğer kalemlerin yalnızca ismen farklılık gösterdiği görülmektedir.
- (37) Bahsi geçen kalemlerden iş gücüne ilişkin göstergeler, 2006/10344 sayılı ve "Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Karar" isimli Bakanlar Kurulu Kararı'nda⁶ (2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı) I Sayılı Cetvel'in "(D) Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Bölümü" (I Sayılı Cetvel (D) Bölümü) altında yer alan puanların toplanması ile belirlenmektedir. Bu cetvele göre baz puanlar ile birlikte müdür, müdür yardımcısı, yabancı dil dışındaki dersleri yabancı dilde okutan öğretmenler ile yabancı dil öğretmenlerine 500 puan güçlük zammı ödeneceği ise "NOT" kısmında düzenlenmektedir. Diğer bir ifadeyle I Sayılı Cetvel (D) Bölümü'nde yer alan baz puanlara ek olarak eğitim-öğretim hizmetlerinde çalışan personellerin ünvanına ve eğitim verdiği dile göre puanlar farklılık arz etmektedir. Bahsedilen hususlara ilişkin tablo aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Eğitim-Öğretim Hizmetlerinde Çalışan Personele Uygulanacak Göstergeler

		ZAMLAR				Toplam
		İş Gücü	İş Riski	Temininde Güçlük	NOT'ta Yer Alan Temininde Güçlük	
ÜNVANLAR	Müdür	925	250	0	500	1675
	Müdür Yardımcısı	900	250	0	500	1650
	Yabancı Dilde Eğitim Veren Öğretmen	0	500	250	500	1250
	Türkçe Dilinde Eğitim Veren Öğretmen	0	500	250	0	750

- (38) Bu göstergelere uygulanacak katsayılar ise Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından çıkarılan ve 25.08.2021 tarihli ve 31579 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşme" isimli Tebliğ'in (Tebliğ) "Kamu Görevlilerinin Geneline Yönelik Mali ve Sosyal Haklar" başlıklı İkinci Kısım'ında düzenlenen "Kamu Görevlilerinin Geneline Yönelik Toplu Sözleşme" başlıklı Birinci Bölümü'nde yer alan "Katsayıların belirlenmesi ve ücretlerin artırılması" başlıklı 5. maddesine göre belirlenmektedir. Aynı maddenin beşinci fıkrasında bahsi geçen Tebliğ'in 8. maddesinde düzenlenen hallerden biri⁷ gerçekleştiği takdirde katsayıların Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yeniden belirleneceği ve duyurulacağı hüküm altına alınmıştır.
- (39) Bu doğrultuda Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan 04.07.2022 tarihli Genelge'nin (Sıra No: 9)⁸ 1. maddesinin (a) bendinde iş gücü ile eğitim tazminatı kalemlerinde uygulanacak

⁶ <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/05/20060505-1.htm>

⁷ Tebliğ'in 8. maddesi, TÜİK tarafından açıklanan TÜFE'nin altı aylık değişim oranlarının yüzdesel değişimine göre TÜFE oranlarının ne kadar artırılacağına yönelik oranların düzenlendiği maddedir.

⁸ <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2022/07/Mali-ve-Sosyal-Haklar.pdf>

katsayılar belirtilmektedir. Buna göre, “657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 154 üncü maddesi uyarınca aylık gösterge tablosunda yer alan rakamlar ile (...) iş güclüğü, iş riski, temininde güçlük ve mali sorumluluk zamlarının aylık tutarlara çevrilmesinde uygulanacak yan ödeme katsayısı ise (0,105796) olarak belirlenmiştir.”

- (40) Öğretmenlerin brüt maaşlarındaki kalemlerden bir diğeri olan eğitim tazminatı için göstergeler ise 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın III Sayılı Cetvel'in “Diğer Tazminatlar” bölümü altında yer alan “Eğitim Öğretim Tazminatı” “3-4 dereceden aylık alanlar” altında belirtilen göstergedir. Tazminat oranı yüzdesel olarak belirlendiği için gösterge $95 \times 100 = 9500$ şeklinde hesaplanmaktadır.
- (41) Bu kaleme uygulanacak katsayılar ise yine 04.07.2022 tarihli Genelge'nin (Sıra No: 9) 1. maddesinin (a) bendinde belirtilmektedir. Buna göre, “657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 154 üncü maddesi uyarınca aylık gösterge tablosunda yer alan rakamlar ile ek gösterge ve kıdem aylığı gösterge rakamlarının ayık tutarlara çevrilmesinde uygulanacak aylık katsayısı (0.333603) (...) olarak belirlenmiştir.”
- (42) 5580 sayılı Kanun'un 8. maddesinin onuncu fıkrasında yer alan “Türkçe'den başka dille öğretim yapan ve yabancılar tarafından açılmış bulunan okulların kurucuları ile müdürleri, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu, Türkçe veya Türkçe kültür dersleri öğretmenliği yapma niteliğini taşıyan ve öğretim dilini bilenlerden birini, Türk müdür başyardımcısı olarak çalışma izni düzenlenmek üzere valiliğe önerir.” hükmü kapsamında Türkiye'de faaliyet gösteren Fransa menşeli liselerin yönetiminde Fransız müdürle birlikte bir Türk müdür başyardımcısı bulunması zorunludur.
- (43) Okullar tarafından belirlenen öğrenci kayıt ücretlerinin ise 5580 sayılı Kanun'un 13. maddesi kapsamında en geç ocak ayından itibaren mayıs ayının sonuna kadar ilan edilmesi gerekmekte olup ilan edilmemesi halinde önceki yılın kayıt ücretleri uygulanmaktadır.

1.2.2. İlgili Ürün Pazarı

- (44) İlgili ürün pazarı, belirli bir ürün ile tüketici gözünde fiyatı, kullanım amaçları ve nitelikleri bakımından benzer olan ürünlerden oluşmaktadır. Başka bir deyişle ilgili ürün pazarı; ürün özellikleri, fiyatları ve kullanım amaçları bakımından tüketici tarafından ikame edilebilir sayılan bütün ürünleri kapsamaktadır. İlgili ürün pazarı tanımında talep ikamesinin yanında, talep ikamesine eş değer etkisi olduğu durumlarda arz ikamesi de hesaba katılmaktadır.
- (45) Hakkında soruşturma yürütülen ST. JOSEPH, ST. BENOÎT, NDS, ST. MICHEL ve STE. PULCHÈRIE eğitim öğretim sektöründe hizmet vermekte olan ve tamamı İstanbul ilinde faaliyet gösteren özel ortaöğretim kurumları olup hazırlık sınıfında zorunlu olarak Fransızca dilinde eğitim vermektedir. Devam eden sınıflarda, Türkçe ve İngilizce dillerinde de eğitim verilmesine rağmen birinci yabancı dil Fransızca'dır. Dersler, ağırlıklı olarak Fransız öğretmenler veya iyi derecede Fransızca bilen Türk öğretmenler tarafından Fransızca olarak okutulmaktadır. Soruşturma kapsamında incelenen okullar, Fransızca dilinde eğitim verildiğini ve farklı alanlarda Fransızca dilinde çalışma olanağı sağlandığını belgeleyen, tüm dünyada geçerliliği kabul edilmiş “Label FrancEducation Sertifikası”nı haizdir.
- (46) Öğrencilerin bu okullardan mezun olduktan sonra aldıkları diplomaya “Fransız bakaloryası denkliği” tanınmaktadır. Bu denklik sayesinde öğrenciler, Fransa başta olmak üzere Fransızca konuşulan diğer ülkelerdeki üniversitelere sınavsız başvurabilme imkânına sahip olmaktadır. Bunun yanı sıra Galatasaray Üniversitesi, ilgili Fransız liselerinde öğrenim görmüş öğrenciler için %25 oranında özel kontenjan ayırmakta ve kendi düzenlediği iç sınav yoluyla öğrenci almaktadır. Bu sayede bahsi geçen okullardan mezun

olan öğrenciler, Galatasaray Üniversitesinde okuyabilmek için döneminde geçerli olan üniversite sınavının yanı sıra Galatasaray Üniversitesinin yaptığı sınava girme olanağına da sahip olmaktadır.

- (47) Azınlık ve vakıf okulları hariç özel okullar, kar amacına dayalı ticari politika gütmeleri nedeniyle devlet okullarından ayrılmaktadır. Diğer yandan ilgili pazarda sunulan hizmetlerin niteliğinin ve kalitesinin her bir özel okul bazında farklılaşması nedeniyle özel okullar, kendi içinde de alt kırılımlar oluşturmaktadır. Bu çerçevede ülke genelindeki özel okulların faaliyetlerine bakıldığında, Fransız liselerinin eğitim diliyle birlikte öğrencilerine gerek okurken gerekse de mezun olduktan sonra sağladığı imkânlardan ötürü sunduğu hizmetin, tüketici gözündeki özellikleri ile yöneldiği amaç bakımından diğer özel okulların sunduğu hizmetlerden farklılaştığı ve onlarla ikame edilemeyeceği anlaşılmaktadır.
- (48) Soruşturmanın konusunu oluşturan ihlal iddialarından bir diğerini, soruşturma tarafı olan ve Fransızca eğitim hizmeti sunan özel ortaöğretim kurumlarında çalışan Türk öğretmenlerin maaşlarının birlikte tespitine yönelik anlaşmaların yapıldığı iddiası oluşturmaktadır. İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un (İlgili Pazar Kılavuzu) 20. paragrafında geçen "... *inceleme konusu işlem, gerek ürün gerekse coğrafi açıdan olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişeler yaratmıyorsa ya da alternatif tüm tanımlar açısından rekabeti bozucu bir etki söz konusu oluyorsa pazar tanımı yapılmayabilir*" hükmü doğrultusunda, yukarıda yer verilen tespitlerle birlikte soruşturma kapsamında incelenen iddialar bakımından yapılacak değerlendirmeyi değiştirmeyeceğinden, kesin bir ilgili pazar tanımı yapılmamıştır. Bununla birlikte, yapılan tespitlerde ve değerlendirmelerde "*Fransızca dilinde eğitim hizmeti sunan özel ortaöğretim kurumları pazarı*" ve "*Fransızca dilinde eğitim hizmeti sunan özel ortaöğretim kurumlarında iş gücü pazarı*" göz önünde bulundurulmuştur.

1.2.3. İlgili Coğrafi Pazar

- (49) Soruşturmanın, İstanbul ilinde faaliyet gösteren Fransız liselerine yönelik olarak açılmış olması nedeniyle ilgili coğrafi pazar "*İstanbul ili*" olarak belirlenmiştir.

1.3. Soruşturma Tarafları Hakkındaki Geçmiş Tarihli Kurul Kararları

- Kurulun 19.12.2013 tarihli ve 13-71/960-407 sayılı kararı

- (50) Kurulun ilgili kararında; Fransız liseleri okul yöneticilerinin her yıl nisan ayında toplanmak suretiyle yıllık kayıt ücretlerini birlikte belirledikleri, kayıt ücretlerinin yanında daha birçok konuda (pedagojik ihtiyaçlar, eğitim programı, kültürel etkinlikler vb.) istişarede bulundukları tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular ve emareler dikkate alınarak, haklarında inceleme yapılan teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti bozucu etki doğuran ya da doğurabilecek uygulamalardan kaçınmalarının gerektiği, aksi takdirde 4054 sayılı Kanun çerçevesinde haklarında işlem başlatılacağı yönünde adı geçen teşebbüslere aynı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş bildirilmesine karar verilmiştir.

- Kurulun 07.07.2015 tarihli ve 15-28/328-103 sayılı kararı

- (51) 24.02.2015 tarihinde NDS, Fransız liselerinin yıllık kayıt ücretlerini birlikte tespit etmeye yönelik uygulamalarına muafiyet tanınması talebi ile Kuruma başvuruda bulunmuştur. Kurulun ilgili kararında; İstanbul ilinde faaliyet gösteren Fransız liselerinin yıllık okul ücretlerini birlikte tespit etmeye yönelik uygulamalarına, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan şartları karşılamaması nedeniyle bireysel muafiyet tanınamayacağı, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca bu aşamada soruşturma açılmasına gerek olmadığı, bununla birlikte, 19.12.2013 tarihli ve 13-

71/960-407 sayılı Kurul kararı gereğince 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti bozucu etki doğuran ya da doğurabilecek uygulamalardan kaçınılması gerektiği, aksi takdirde 4054 sayılı Kanun çerçevesinde haklarında işlem başlatılacağı yönünde gönderilen görüş yazısı da dikkate alınmak suretiyle Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ilgili teşebbüslere tekrar görüş bildirilmesine karar verilmiştir.

I.4. Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Belgeler^{9,10}

I.4.1. ST. MICHEL

- (52) Dosya kapsamında 11.10.2022 tarihinde ST. MICHEL'de yapılan yerinde incelemede elde edilen belgelere aşağıda yer verilmektedir.
- (53) **Bulgu-2:** ST. MICHEL (.....)¹¹'nin kullandığı bilgisayardan elde edilen ve 30.06.2022 tarihinde ST. MICHEL (.....) tarafından (.....) < (.....)@sm.k12.tr >, ST. MICHEL (.....), ST. MICHEL (.....), (.....) < (.....)@sm.k12.tr >, ST. MICHEL (.....) ve (.....)'na < (.....)@sm.k12.tr > gönderilen "Charte protocolaire pour les inscriptions"¹² konulu e-postaya ve ekine¹³ aşağıda yer verilmiştir:

30.06.2022
Kimden : ST. MICHEL (.....)
Kime : ST. MICHEL personeli (.....)
ST. MICHEL (.....)
ST. MICHEL (.....)
ST. MICHEL personeli (.....)
ST. MICHEL (.....)
ST. MICHEL personeli (.....) ((.....)@sm.k12.tr)
Konu : Charte protocolaire pour les inscriptions
"Değerli arkadaşlar, Bu Pazartesi başlayacak olan kayıtlar öncesinde, son toplantıda tüm müdürlerin imzaladıkları ve Tutel ¹⁴ 'in de onayı alınarak yapılmış olan kayıt protokolünü sizlerle paylaşıyorum. Dikkatle okumanızı rica ediyorum. Her şeyden önce öğretmenlere ve öğrencilere kurumları karşılaştırmamalarını, okulumuzun başarılarını ve güçlü yönlerini vurgulamaları gerektiğini hatırlatırız. Ekiplerimize tamamen güveniyorum çünkü şeffaflık ruhu içinde çalışıyoruz. En iyi puanı alan ilk 3'e burs konusunda söz vermemek gerekiyor. Burs ihtimalini elbette tartışabiliriz ama eylül sonunda bir komisyon kuruluyor ve bursları öncesinde garanti etme hakkımız yok. Tüm diğer okullar da aynı şekilde yapıyorlar. (...)"

- (54) **Bulgu-3:** ST. MICHEL (.....)'nin kullandığı bilgisayardan elde edilen ve 10.09.2022 tarihinde ST. JOSEPH (.....) tarafından ST. BENOÎT personeli (.....)'e gönderilen "tutanak" konulu e-postaya aşağıda yer verilmiştir:

10.09.2022

⁹ Yazışmalardan alıntılanan ifadeler aslına uygun olarak işlenmiş, belgelerde herhangi bir düzeltme yapılmamıştır.

¹⁰ Belgelerin numaralandırılmasında ilgili rapordaki belge numaraları korunmuştur.

¹¹ E-postada (.....) olarak yer alan kişinin, ST. MICHEL (.....) olduğu anlaşılmıştır.

¹² ST. MICHEL tarafından gönderilen birinci yazılı savunmada ilgili ifadelerin çevirisi; "kayıtlar için kılavuz" olarak yapılmıştır.

¹³ İlgili e-posta ekinin Türkçe tercümesine ST. BENOÎT'da yapılan yerinde inceleme sonucunda da ulaşılmış olup bahsi geçen belgeye Bulgu-8'de yer verilmiştir.

¹⁴ ST. MICHEL tarafından gönderilen birinci yazılı savunmada bahsi geçen ifadenin "kurucu temsilci" için kullanıldığı belirtilmektedir.

Kimden :	ST. JOSEPH (.....)
Kime :	ST. BENOÎT personeli (.....)
Konu :	tutanak

“Merhaba (.....) Hanım,

Ekte Türkçeden fransızcaya tercüme edilen toplantı tutanaklarını bulabilirsiniz.

Maalesef, yolladığınız tutanaklardan Liselerin uyguladığı veya uygulayacağı methot hakkında pek fikir edinemedim ve bu nedenle mot a mot tercüme ettim.

Bu konuda Müdürlerin ve bizlerin, kullanılan metot hakkında sağlıklı bir fikir edinmemiz için, her lisenin altta belirlediğimiz statüde bir öğretmenin alacağı toplam brütün hesaplanmış şeklini göstermesi en uygunu olur diye düşünüyorum.

KIDEM YILI. 20 sene

EK DERS. 9 saat.

Bu statüde olan bir S.J: öğretmenin ücret toplam brüt göstergesini ekte paylaşıyorum.

(...)”

- (55) Yukarıda yer verilen e-postaya cevaben, 12.09.2022 tarihinde ST. BENOÎT personeli (.....) <(.....)@sb.k12.tr> tarafından ilgili okulun muhasebe departmanına, ST. JOSEPH (.....)’a, NDS personeli (.....)’ye <(.....)@nds.k12.tr>, ST. MICHEL (.....)’ye, STE. PULCHÉRIE personeli (.....)’a <(.....)@sp.k12.tr>, (.....)’a <(.....)> ve ST. BENOÎT (.....)’e gönderilen “tutanak” konulu e-postaya aşağıda yer verilmiştir:

12.09.2022
<u>Kimden</u> : ST. BENOÎT personeli (.....)
<u>Kime</u> : ST. BENOÎT Muhasebe
ST. JOSEPH (.....)
NDS personeli (.....)
ST. MICHEL (.....)
STE. PULCHÉRIE personeli (.....)
(.....)
ST. BENOÎT (.....)
<u>Konu</u> : tutanak

“Merhabalar,

07.09.2022 tarihinde Saint Benoit Fransız Lisesi'nde gerçekleşen toplantının Türkçe ve Fransızca tercümelerini müdürlerimizle paylaşabilmek adına onayınıza sunarım.

Tercüme için (.....) beye teşekkürler.

Ayrıca tavsiyesine uyarak her okulun hesaplamasını paylaşması durumunda o tutarlar da yöneticilerimize gönderilebilecektir.

Anlayışınız işbirliğiniz ve geri bildirimleriniz için şimdiden teşekkürler.

İyi haftalar.”

- (56) Bulgu-3'teki e-posta silsilesinde bahsi geçen "TUTANAKTIR" başlıklı e-posta ekine aşağıda yer verilmiştir:

"-TUTANAKTIR-

Gündem: Fransız Okulları 2022-2023 Öğretmen Maaşları Hesaplaması

Özel Saint Benoît Fransız Lisesi Kemeraltı Cad.No:11 Karaköy/Beyoğlu/İstanbul adresinde saat 10:30 ve 12:10 saatleri arasında aşağıda okul ve isimleri belirtilen kişiler toplanarak yine aşağıda belirtilen konular konuşularak tutanağa bağlanmıştır.

Saint Joseph Fransız Lisesi:

- Baz maaş (kadro maaşı) + Temmuz yan ödemeler üzerinden % 42 zam uygulandığı,
- Geçen yıl aynı sistemde memurlara da zam uygulandığı (Baz maaş +yan ödemeler),
- Maaş bordrosunda %13 olan zammın ayrı alanda gösterilmeyerek baz maaşa eklendiği,
- Sözleşme bilgilerinde yan ödemelerin dahil olduğu,
- Yan ödemelerin %13 hesaplamasını dikkate alınmadığı ve temmuz yan ödemeleri üzerinden %42 uygulandığı,
- Tüm okulların SJ uyguladığı tablo üzerinden hespalama yapabileceği,

Saint Pulchérie Fransız Lisesi:

- Baz maaş (kadro maaşı) grille baz alınarak, öğretmen kıdemi, ders saatine ek olarak Ocak ve Temmuz aylarında güncellendiği,
- Zam artışı yan ödemeler hariç uygulanmadığı,
- Sözleşmeye yan ödemeler yazılmadığı,
- Sadece baz maaş (kadro maaşı) ve ek ders ücreti yazıldığı,

Özel Notre Dame de Sion Fransız Lisesi:

- Baz maaş (kadro maaşı) + yan ödemelere %13 oranında hesaplanan zam bordroda ayrı alanda gösterilerek öğretmenlere ödendiği,
- Sözleşme için baz maaş (kadro maaşı) grille den alındığı,
- Yan ödemelere %13 ek zam hesaplayarak ödendiği, bunun üzerine %42 oranında maaş hesaplanması gerektiği,

Özel Saint Benoît Fransız Lisesi:

- %13 oranındaki zam bordroda ek kazançlar alanında gösterildiği,
- Sözleşme hespalarken baz maaş (kadro maaşı) grille baz alınarak,yan ödemelerin %13 lük kısmı üzerine %42 zam yapıldığı,
- Temmuz yan ödemelerin güncellendiği, ancak artışın yeterli olmamasından dolayı sözleşme brüt tutarının sağlanamadığı, çok az farkı bordroya eklenebileceği,
- Okullar arasındaki maaş farklılıklarının Rekabet Kurulu açısından avantaj olduğu,

Saint Michel Fransız Lisesi:

- %13 oranındaki zam bordroda ek kazançlar alanında gösterildiği,
- Temmuzda değişen yan ödemeler ile isabet eden %13 lük tutar düşüldüğü,
- Zammın kadro maaşına yapıldığı,

Sonuç olarak:

Her okulun mutlaka kendi müdürleri ile görüşerek karar vermesi gerektiği,

Ocak ayında 2023 katsayı artışı karşısında nasıl bir uygulama yapılacağı konusunun gündemde olduğu, taraflar ile konuşularak toplantı sona ermiştir.

Katılanlar;

(....) ve (....) hanım St.Joseph Fransız Lisesi

(....) St.Benoît Fransız Lisesi

(....) Ste. Pulcherie

(....) St.Benoît ve Ste. Pulcheri (....)

(....) ve (....) hanımlar Notre Dame de Sion Fransız Lisesi

(....) St. Michel Fransız Lisesi "

- (57) Yukarıda yer verilen "TUTANAKTIR" başlıklı belgede "Tüm okulların SJ uyguladığı tablo üzerinden hespalama yapabileceği" ifadesinde bahsi geçen ve ekinde "Kadro lu" başlığıyla yer alan belge aşağıdaki gibidir:¹⁵

Kadro lu			
	an	2022	
	année d'arrivée	2008	
	prise en compte ancienneté au début du contrat	6	
	bonus enseign. en langue étrangère	0	
	Total ancienneté	20	
	(années révolues)		
	Mensuel	15 549,00	
	Salaire Horaire	179,49	
	EK DERS		
	Heures de cours	24	
	Professeur Principal	3	
	Coordinations		
	Conseils	1	
	FOS + FOAD + SOUTIEN		
	IT		
	Projet		
	Nöbet		
	Heures de club	1	
	Total des heures	29,0	
	Heures supplémentaires	9,0	

ÜCRET :	15 549,00	Grille 20 sene	Ücret
EK DERS :	7 000,03	(179,49 x 9) x 4333...	Grille saat
EK PRİM	3 557,45	8470,11 x %42	Üç kalem
KOORDİNASYON :	-		Toplamı
EĞİTİM TAZMİNATI :	3 169,23		temmuz
BAZ MAAŞ :	5 221,53		
İŞ GÜÇLÜĞÜ ZAMMI :	79,35		
TOPLAM BRÜT :	34 576,59		

Ek ödemelerin de üzerine hesaplanan Son %13 farkı olan (6.015,24 x %13) = 781,98 TL'yi Kayde almayarak, temmuz ayında açıklanan 3 kalem toplamı üzerine % 42 EK PRİM kalemine ekledik. Yani 6.015,24 X42% =2526,40 +781,98 yerine 3.557,45 TL hesapladık. Hesaplama farkı (2.526,4 + 781,98) – 3557,45 = 249,07 TL Brüt fazla ödeme olarak nitelendirebiliriz. Biz S.J. olarak gelecek seneler için bu metodun devamında, 3 kalem zammını (Ek Prim) Ocak ayı 3 kalem toplamına göre ayarlayacağımızı umuyorum. Bu yeni tutar Ek Prim toplamı olan 3.557,45 TL'nin üzerine kümülatif olarak gösterilecek. Yani örnek (3.557,45 + 2000) = 5.557,45 TL. Böylece 3 kalem yıllık ortalama tutarına göre hesaplanmış olacak.

¹⁵ Tabloda görülmekte olan vurgulu kısımlar bulgunun orijinalinde yer almaktadır.

- (58) E-posta silsilesine ST. MICHEL (.....)'nin 12.09.2022 tarihli cevabını içeren e-postaya ve e-postanın eki olarak paylaştığı Excel tablosunun ekran görüntüsüne aşağıda yer verilmiştir:

12.09.2022	
<u>Kimden</u> :	ST. MICHEL (.....)
<u>Kime</u> :	ST. BENOÎT personeli (.....)
	ST. MICHEL (.....)
	ST. MICHEL (.....)
<u>Bilgi</u> :	ST. BENOÎT Muhasebe
	ST. JOSEPH (.....)
	NDS personeli (.....)
	STE. PULCHÉRIE personeli (.....)
(.....)	ST. BENOÎT (.....)
<u>Konu</u> :	tutanak
“Merhabalar, Bizde hesaplamalarımızı yaptık ve en doğrusunun bu şekilde olacağını düşünmüştük. Kıdem yılına göre ücreti ve ek ders ücretini grill’e bağlı kalarak uyguladık. Temmuz ayında açıklanan üç kalemin toplamı üzerine de %42 ekleyerek bu zammı da bordrolarımızda ek prim olarak eylül ayından itibaren göstereceğiz. Müdürümüzle de görüştük ve onay aldık. Ekte hesaplama örneğimizi bulabilirsiniz. Herkese iyi çalışmalar dilerim”	

- (59) Yukarıdaki e-postada bahsi geçen “maaş hesaplaması eylül 2022” başlıklı e-posta ekinin ekran görüntüsüne aşağıda yer verilmiştir:

KIDEMİ			
BRÜT	:		15.549,00
TABAN MAAŞ	:		5.221,53
EĞİTİM TAZMİNATI	:		3.169,23
İŞ GÜÇLÜĞÜ	:		79,35
EK DERS	:		7.000,00
EK PRİM	:		3.557,45
BRÜT ÜCRET TOPLAMI	:		34.576,56

- (60) ST. BENOÎT personeli (.....) tarafından 14.09.2022 tarihinde Bulgu-3'teki e-posta silsilesine cevaben aynı taraflara iletilen e-postanın ekran görüntüsüne aşağıda yer verilmiştir:

14.09.2022	
<u>Kimden</u> :	ST. BENOÎT personeli (.....)
<u>Kime</u> :	STE. PULCHÉRIE personeli (.....)
<u>Bilgi</u> :	ST. JOSEPH (.....)
	ST. BENOÎT Muhasebe
	ST. MICHEL (.....)
	NDS personeli (.....)
(.....)	ST. BENOÎT (.....)
	STE. PULCHÉRIE (.....)
<u>Konu</u> :	tutanak

“Bonjour,
est-ce que le compte-rendu écrit est valide par les responsables de tous les lycées ?
Pour rendre résultat des simulations plus lisibles, pourriez- vous compléter ce tableau?
<https://docs.google.com/spreadsheets/d/liWnWpw4ZYsz7NMkoqhcB-od2aM690W5bhJjwm9lxf-Q/edit#gid=0>

Par avance merci
Bonne journée

Merhaba,
Yazılı tutanak her okulun sorumlusu tarafından onaylanmakta mıdır?
Simülasyonları daha kolay anlaşılabilmesi için bu tabloyu doldurabilir misiniz?
<https://docs.google.com/spreadsheets/d/liWnWpw4ZYsz7NMkoqhcB-od2aM690W5bhJjwm9lxf-Q/edit#gid=0>

Şimdiden teşekkürler.
İyi günler.”

- (61) Yukarıdaki e-postada tarafların her birinin erişimi için linki paylaşılan ve okulların maaş hesaplama simülasyonunu gösteren tablonun taraflarca doldurulmuş hali 24.10.2022 tarihli ve 52112 sayılı bilgi isteme yazısı ile ST. BENOÎT'dan talep edilmiş olup cevabi yazı 26.10.2022 tarih ve 32486 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. İlgili tablonun ekran görüntüsüne aşağıda yer verilmiştir:

pour un professeur 2022-2023 (20ans ancienneté et 9 heures supplémentaires)								
	Notre Dame de Sion	Saint Joseph Kadiköy	Saint Benoît 1 (40% sur	Saint Benoît 2(42% sur	Saint Benoît 3(42% sur le sa	Sainte Pulchérie 1.	Sainte Pulcherie 2.	Saint Michel
BRÛT	15 549,00	15 549,00	15 549,00	15 549,00	15 549,00	15 549,00	15 549,00	15 549,00
TABAN MAAŞ	5 221,53	5 221,53	5 221,53	5 221,53	5 221,53	5 221,53	5 221,53	5 221,53
EĞİTİM TAZMINATI	3 169,23	3 169,23	3 169,23	3 169,23	3 169,23	3 169,23	3 169,23	3 169,23
İŞ GÜÇLÜĞÜ	79,35	79,35	79,35	79,35	79,35	79,35	79,35	79,35
EK DERS	7 000,03	7 000,03	7 000,03	7 000,03	7 000,03	7 000,03	7 000,03	7 000,03
EK PRIM (Maaş Fark Ödemesi)	1 122,04	3 557,45	0,00	1 122,04	3 557,45	1 122,04	3 557,45	3 557,45
BRÛT ÜCRET TOPLAMI	32 141,18	34 576,59	31 019,14	32 141,18	34 576,59	32 141,18	34 576,59	34 576,59
SOSYAL YARDIMLAR	dans cette simulation cette partie n'est pas prise en compte car la simulation est faite avec un célibataire, sans enfant (donc pas de prime obligatoire). Chaque lycée a sa politique concernant la prime de transport, de mutuelle privée...							

- (62) ST. JOSEPH (.....) tarafından STE. PULCHÉRIE personeli (.....)'a gönderilen ve (.....) tarafından 15.09.2022 tarihinde Bulgu-3'te yer verilen e-posta silsilesine cevaben aynı taraflara iletilen e-postaya aşağıda yer verilmiştir:

15.09.2022
<u>Kimden</u> : STE. PULCHÉRIE personeli (.....) <u>Kime</u> : ST. JOSEPH (.....) ST. BENOÎT personeli (.....) ST. BENOÎT Muhasebe ST. MICHEL (.....) NDS personeli (.....) (.....) ST. BENOÎT (.....) STE. PULCHÉRIE (.....) <u>Konu</u> : tutanak
“Merhaba (.....) , sanırım yanlışlıkla sadece bana yollamışsınız ben tekrar repost ediyorum. herkese iyi çalışmalar dilerim.” <u>ST. JOSEPH (.....) :</u> “herkese merhaba (.....) Hanım, tablo da Saint Benoît için 2 kolon var. Birisinde %40 Sosyal yardım demişsiniz ve Ek Prim =0 değerinde ise %42 ve Ek Prim 1.122,04 TL olarak hesaplanmış. Sizden ricam, rakamların nasıl bulunduğunu ve hesaplama yöntemini paylaşabilirseniz bende (.....)'a iki okul arasındaki farkı açıklayabilirim. Teşekkürler ve iyi çalışmalar”

- (63) ST. BENOÎT personeli (.....) tarafından 16.09.2022 tarihinde Bulgu-3'te yer verilen e-posta silsilesine cevaben aynı taraflara gönderilen e-postaya aşağıda yer verilmiştir:

16.09.2022
“Merhabalar, Mayıs ayındaki vizyo konferansta sözleşmelere toplam brüt ücretin %42 arttırılmış tutarını yazma kararı aldık. Dolayısıyla Mayıs ayı yan ödeme kalemlerini de %42 arttırdık. Mayısta Taban Aylığı 3.685,18 Eğitim Tazminatı 2.236,73 İş Güçlüğü 56 Toplam 5.977,91 TL idi Bunun %13ü = 777,13 TL Onun da %42si 326,39 TL dir. Temmuzda Yan Ödemeler %41,69 oranında artarak Taban Aylığı 5.221,53 Eğitim Tazminatı 3.169,23 İş Güçlüğü 79,35 Toplam 8.470,11 TL oldu. %42 artsaydı 2.510,72 TL fark olacakken %41,69 arttığı için fark 8.470,11-5.977,91= 2.492,20 TL dir. Dolayısıyla 2.510,72-2.492,20=18,52 Bu tutarla birlikte sözleşmeye yazdığım toplam brüt ile şu an hesapladığım toplam brüt arasında 777,13+326,39+18,52=1.122,05 fark oluşmaktadır. Bu fark emekli olup taban aylığı ödemediğimiz personelde daha az. İş Güçlüğü daha fazla olan yöneticilerde biraz daha fazladır. Toplantımızda bu tutar tarafımda yanlış telaffuz edilmiştir. 250-750 TL arası dediğim fark tutarı buydu. Henüz hassas hesabı yapmadantelaffuz ederek sizleri yanılttıysam özür diliyorum.

SB olarak karar vermemiz gereken bu farkı ödemeye devam edip etmeyeceğimizdir.
Tablodan anladığım kadarıyla bu NDS ile ortak sorumuzdur.
Değerli vakitlerinizi ayırdığınız için teşekkür ederim.
İyi çalışmalar.

- (64) STE. PULCHÉRIE personeli (.....) tarafından 16.09.2022 tarihinde Bulgu-3'te yer verilen e-posta silsilesine cevaben aynı taraflara iletilen e-postanın ekran görüntüsüne aşağıda yer verilmiştir:

16.09.2022
Kimden : STE. PULCHÉRIE personeli (.....)
"Herkese merhaba,
(.....) Hanım'ın mailinden sonra tabloya baktığımda hesaplama hata yaptığımı farkettim.. ek
ödemeleri gereken zammı ilave etmeden yazmışım... düzelttim...
iyi günler dilerim."

- (65) ST. BENOÎT personeli (.....) tarafından 21.09.2022 tarihinde Bulgu-3'te yer verilen e-posta silsilesine cevaben aynı taraflara iletilen e-postanın ekran görüntüsüne aşağıda yer verilmiştir:

21.09.2022
Kimden : ST. BENOÎT personeli (.....)
"Merhabalar,
Toplantı tutanağı ile ilgili onaylarınızı rica ederiz.
Lütfen her okuldan bir temsilci yanıt verebilir mi?
Saint Benoit Fransız Lisesi adına ben onay veriyorum,
Anlayışınız ve işbirliğiniz için teşekkürler."

- (66) STE. PULCHÉRIE personeli (.....) tarafından 21.09.2022 tarihinde Bulgu-3'te yer verilen e-posta silsilesine cevaben aynı taraflara iletilen e-postanın ekran görüntüsüne aşağıda yer verilmiştir:

21.09.2022
Kimden : STE. PULCHÉRIE personeli (.....)
"Herkese günaydın,
Toplantıda konuşulduğu üzere her okul kendi Müdüründen onay alarak işlem yapacaktır.
Tablodan da anlaşıldığı üzere her okul farklı uygulamada bulunacaktır.
İyi çalışmalar dilerim."

- (67) NDS personeli (.....) tarafından, 21.09.2022 tarihinde, Bulgu-3'te yer verilen e-posta silsilesine cevaben aynı taraflara iletilen e-postanın ekran görüntüsüne aşağıda yer verilmiştir:

21.09.2022
NDS personeli (.....)
"Merhaba (.....) Hanım,
Toplantı tutanağını onaylıyoruz.
Çalışmalarınız için (.....) Bey'e ve size teşekkürler.
İyi günler
(.....)"

I.4.2. ST. JOSEPH

- (68) Dosya kapsamında 11.10.2022 tarihinde ST. JOSEPH'te yapılan yerinde incelemede elde edilen belgelere aşağıda yer verilmektedir.

- (69) **Bulgu-4:** ST. JOSEPH (.....) tarafından kullanılan bilgisayardan elde edilen ve 02.09.2022 tarihinde ST. JOSEPH (.....) tarafından ST. BENOÎT personeli (.....)'e <(.....)@sb.k12.tr> gönderilen ve soruşturma tarafı okullardan toplantıya katılacak kişi sayıları hakkında bilgi veren belgeye aşağıda yer verilmiştir:

02.09.2022
<u>Kimden</u> : ST. JOSEPH (.....)
<u>Kime</u> : ST. BENOÎT personeli(.....)
<u>Konu</u> : Rencontre
"Merhaba (.....) Hanım, 07 Eylül saat 10:30 da ki toplantı için S.J. 2 veya 3 Kişi S.M. 2 kişi olarak gelecek Görüşmek üzere"

- (70) **Bulgu-5:** ST. JOSEPH (.....) tarafından kullanılan bilgisayardan elde edilen ve 08.09.2022 tarihinde ST. BENOÎT personeli (.....) <(.....)@sb.k12.tr> tarafından ST. BENOÎT personeli (.....) <(.....)@sb.k12.tr> ve ST. JOSEPH (.....)'a gönderilen "Toplantı Tutanağı" konulu e-postada soruşturma tarafı okulların 07.09.2022 tarihinde gerçekleştirdikleri toplantıyı gösteren belgeye aşağıda yer verilmiştir:

08.09.2022
<u>Kimden</u> : ST. BENOÎT personeli (.....)
<u>Kime</u> : ST. BENOÎT personeli (.....)
ST. JOSEPH (.....)
<u>Bilgi</u> : (.....)
ST. BENOÎT (.....)
<u>Konu</u> : Re: Toplantı Tutanağı
"Ellerinize sağlık (.....) hanım, İsimleri ekledim. Bazılarının soyadlarını bilmiyorum. (.....) bey sizden tercüme sırasında bildiğiniz soyadları eklemenizi rica ederiz. Anlayışınız ve İşbirliğiniz için teşekkürler."

- (71) Bir önceki bulguda yer alan e-postaya ilişkin olarak, yine (.....) tarafından (.....)'a hitaben gönderilen e-postada bahsi geçen tutanağın Fransızca örneğinin talep edildiğini gösterir e-postanın ekran görüntüsüne aşağıda yer verilmiştir:

09.09.2022
<u>Kimden</u> : ST. BENOÎT personeli (.....)
<u>Kime</u> : ST. BENOÎT (.....)
<u>Bilgi</u> : ST. BENOÎT personeli (.....)
ST. JOSEPH (.....)
(.....)
"(.....) bey merhaba, Toplantı tutanağının Fransızcası hazırsa rica edebilir miyim? Tüm okulların muhasebecilerine gönderip onaylarını almam gereklidir. Sonrasında TR -FR hali müdürlerin bilgisine sunulacaktır. Yoğun zamanınızdan bize ayırdığınız için teşekkürler."

- (72) Bulgu-3'te değerlendirilmiş olan ST. MICHEL (.....)'nin bilgisayarından elde edilen, ST. BENOÎT personeli (.....) <(.....)@sb.k12.tr> tarafından muhasebe departmanına, ST. JOSEPH (.....)'a, NDS personeli (.....)'ye <(.....)@nds.k12.tr>, ST. MICHEL (.....)'ye, STE. PULCHÉRIE personeli (.....)'a <(.....)@sp.k12.tr>, (.....)'a <(.....)@ge-posta.com> ve ST. BENOÎT (.....)'e gönderilen "tutanak" konulu e-postaya ve bu e-postaya ait iki ekin içeriğine ST. JOSEPH (.....) tarafından kullanılan bilgisayarda da ulaşılmıştır.

- (73) **Bulgu-6¹⁶:** ST. JOSEPH (.....) tarafından kullanılan bilgisayardan elde edilen, 21.04.2022 tarihinde ST. JOSEPH Okul Müdürü (.....) tarafından (.....) <(.....)@nds.k12.tr>, ST. MICHEL (.....), STE. PULCHÉRIE (.....) ve ST. BENOÎT (.....)'e gönderilen “*Compte-rendu de la Reunion des directeurs du 6 avril 2022*¹⁷” konulu ve soruşturma tarafı okullar arasında gerçekleştirilen toplantının konuşulduğu e-postaya¹⁸ aşağıda yer verilmiştir:

21.04.2022
Kimden : ST. JOSEPH (.....)
Kime : İzmir ST. JOSEPH personeli (.....)
NDS yetkilisi (.....) ((.....)@nds.k12.tr)
ST. MICHEL (.....)
STE. PULCHÉRIE (.....)
ST. BENOÎT (.....)
Bilgi : (.....) ((.....)laselle.org)
Konu : <i>Compte-rendu de la Reunion des directeurs du 6 avril 2022</i>
“ <i>Cher frère, cher.e.s collègues</i> <i>Vous trouverez ci-joint le comple-rendu de notre réunion en date du 6 avril qui a eu lieu à Sainte-Puichérie Il est fait mention dans ce comple-rendu d'un fichier excel que je peux vous envoyer si vous me donnez votre bolle mail personnele Bonne reprise à tou Bin cordialement</i> ”

- (74) **Bulgu-7:** ST. JOSEPH (.....) tarafından kullanılan bilgisayardan elde edilen, soruşturma tarafı okullarca 06.04.2022 tarihinde STE. PULCHÉRIE’de gerçekleştirilen ve Bulgu-6’da bahsi geçen toplantının tutanağı olduğu anlaşılan “*RÉUNION DES DIRECTEURS 2021-2022*”¹⁹ isimli belgenin ilgili kısımlarının ekran görüntülerine²⁰ aşağıda yer verilmiştir:

¹⁶ Bulgu-6’nın Türkçe tercümesi ST. BENOÎT (.....)’in kullandığı e-posta hesabından da elde edilmiştir.

¹⁷ ST. MICHEL tarafından gönderilen birinci yazılı savunmada ilgili ifadenin çevirisi; “6 Nisan 2022 Müdürler Toplantısı Tutanakları” şeklinde yapılmıştır.

¹⁸ İlgili metin dosya kapsamında “Sevgili kardeşim, sevgili meslektaşlarım, Sainte Pulcherie’de gerçekleştirilen 6 Nisan tarihli toplantımızın tutanaklarını ekte bulabilirsiniz. Bana kişisel e-posta adreslerinizi vererseniz bu toplantıda bahsedilen excel dosyasını size gönderebilirim. Herkese geçmiş olsun, Saygılar.” şeklinde çevrilmiştir.

¹⁹ ST. MICHEL tarafından gönderilen birinci yazılı savunmada ilgili ifadenin çevirisi; “Müdürler toplantısı 2021-2022” şeklinde yapılmıştır.

²⁰ Ekran görüntülerinde yer alan “PL” ifadesinin Fransızca’da kullanılan “Pre-Lyce” sözcüğünün kısaltması olduğu ve “Lise Hazırlık” anlamına geldiği anlaşılmıştır. Ekran görüntülerindeki metin dosya kapsamında, “

...

- Diğer özel okullara danıştıktan sonra artış şimdilik %36,7 ile sınırlandı
- (.....), PL’de ayrılmış eğitimi simüle eden bir Excel dosyasını paylaşıyor. (.....)’in kayıt riskiyle ilgili sorusu: Doldurmama riski var mı? Oybirliği ile cevap: Okullarımızda ödenmeyen faturaların çok düşük seviyede olduğu söylenemez.
- ...
- (.....), PL’lerin öğrenim ücretini tüketici fiyat enflasyonu oranına kadar mümkün olduğunca artırmayı önerir. En az %35-36 maaş artışı öngörmeliyiz (ay sonunda karar vermek için).
- Ayrışma üzerinde hareket eden PL velileri ile gözden geçirilmiş bir sözleşme hazırlayın,
- Artış teklifini sunmak üzere 27/04 tarihinde denetim makamlarının toplantısı,
- Eğitim ücretlerini en geç 5-6 Mayıs tarihlerinde video konferans yöntemiyle görüşerek belirleyin. (Paskalya tatilinden dönüşte tarih belirlenecektir),
- (...)
- Müdürler, okulun kayıt politikasından sorumlu ve garantilidir ve kayıt ekibini denetim otoritelerimiz tarafından tanımlanan rekabet etmeme ilkeleri doğrultusunda yönetmelidir.
- Yukarı yönde istişare yapılması gereken tüm liselerde aynı gün ve aynı zamanda lisesinin amacını ilan edin.
- Lisenin amacını, önceden danışıldığını varsayan tüm liselerde aynı gün ve aynı zamanda duyurun.
- Aşağıdaki durumlar dışında kayıtlara burs vermektan kaçının: kardeş - %10, liselerimizin personeli %50, diğer liselerden öğretmenler %10, vakfın eski üyesi (%10 vakıf ile anlaşmalı (SAJEV, SM, NDS?) milli sporcu %25

RÉUNION DES DIRECTEURS 2021-2022		
Mercredi 6 avril 2022 à 13h		Lycée Sainte Pulchérie
PARTICIPANTS		
LYCÉE OU INSTITUTION	NOMS	ABSENT ou PI *
SAINTE-PULCHÉRIE		
NOTRE DAME DE SION		
SAINT-BENOÎT		
SAINT-JOSEPH - Izmir		
SAINT-JOSEPH - Kadıköy		
SAINT-MICHEL		
FÉDÉRATEUR		

* PI = Présence indirecte

N°	INFORMATIONS OU SUJETS SUPPOSANT DES SOLUTIONS À TROUVER	notes / proposition / décision (en gras)
1	Frais de scolarité 2022-2023	Augmentation plafonnée à 36,7% pour l'instant après consultation d'autres écoles privées Paul partage un fichier Excel simulant les scolarités dissociées en PL. Question de Sébastien sur le risque aux inscriptions: y a-t-il un risque de ne pas remplir. Réponse unanime: Non vu le niveau d'impayés très bas dans nos écoles. Se préparer par contre à descendre les points. Jacques suggère de majorer au maximum les scolarités des PL jusqu'au taux de l'inflation des prix à la consommation. Nous devons anticiper une augmentation des salaires à 35-36% minimum (trancher à la fin du mois). Préparer un contrat révisé avec les familles de PL actant de la dissociation réunion des tutelles le 27/04 pour présenter la proposition des augmentations Définir les frais de scolarité au plus tard le 5-6 mai, en se réunissant en visioconférence (Heure à définir au retour des vacances de Pâques)

(...)

- Aileleri arayıp daha yüksek burs teklif ederek okulunuza gelmeleri için ikna etmeyin.
 - ...
 - Hâlihazırda kayıtlı olduğu lise tarafından tutulan %10'u geri ödemeyi teklif etmeyin.
 - Bir okulun itibarını karalamayın/kalitesini düşürmeyin.
 - 27/04 tarihli toplantıda denetim otoritelerimizin giriş noktası açısından olağan bir işletmenin diğer bir işletmenin önüne geçmesine izin verilip verilmediğinin açıklığa kavuşturulmasını bekliyoruz."
- şeklinde çevrilmiştir.

6	Charte concernant les inscriptions	- Les directeurs sont responsables et garants de la politique d'inscription du lycée et doivent piloter l'équipe d'inscriptions dans la ligne des principes définis par nos tutelles à savoir la non-concurrence - Annoncer le point de son lycée le même jour et à la même heure dans tous les lycées ce qui suppose une concertation en amont - Annoncer le point de son lycée le même jour et à la même heure dans tous les lycées, ce qui suppose de s'être concerté en amont - S'interdire d'attribuer des bourses aux inscriptions en dehors des situations suivantes: fratrie - 10%, personnel de nos lycées 50%, professeurs d'autres lycées 10%, ancien de la fondation (10% convention avec une fondation (SAJEV, SM, NDS?) sportif de haut niveau 25% - Ne pas téléphoner aux familles pour les convaincre de venir dans notre lycée en proposant une bourse plus conséquente
---	------------------------------------	---

		- Si on appelle une famille, c'est pour leur demander si elle confirme leur inscription ou non avant la clôture de la liste. - Ne pas proposer de rembourser les 10% retenus par le lycée où il est déjà inscrit - Ne pas calomnier la réputation / déprécier la qualité d'un lycée Lors de la réunion du 27/04, nous attendons de la part de nos tutelles de préciser si oui ou non un établissement lambda est autorisé ou pas à passer devant un autre en terme de point d'entrée.
--	--	--

I.4.3. ST. BENOÎT

- (75) Dosya kapsamında 11.10.2022 tarihinde ST. BENOÎT'da yapılan yerinde incelemede elde edilen belgelere aşağıda yer verilmiştir.
- (76) **Bulgu-8²¹:** ST. BENOÎT (.....)'nın bilgisayarından elde edilen Türkiye'deki Fransız Katolik Okullarının 27.04.2022 tarihinde yaptıkları toplantı sonucunda hem Fransızca hem de Türkçe olarak hazırladıkları "*Türkiye'deki AECFT Okullarına Kayıtlar ile İlgili Şartname*" başlıklı belgeye ulaşılmıştır. Belgenin ekran görüntüsüne aşağıda yer verilmiştir:

²¹ Bulgu-8'de yer alan belgenin aynısına ST. JOSEPH (.....) tarafından kullanılan bilgisayarda da ulaşılmıştır.

Türkiye’deki AECFT Okullarına Kayıtlar ile İlgili Şartname

27 Nisan 2022 tarihinde, bir video konferans sayesinde bir araya gelen Türkiye’deki Fransız Katolik Okullarının kurucu heyetleri ve müdürleri, söz konusu okullarda gerçekleştirilecek kayıt işlemleri boyunca, aşağıda belirtilen şartnamenin maddelerine uyulması konusunda hemfikir olmuşlardır.

Katolik eğitim kurumunun üyeleri olarak, müdürler:

- Rekabet duygusu olmadan, talepte bulunan ailelerin çocuklarını kabul edecekler.
- Öncelikleri, en iyi öğrencileri kabul etmek değil, kendilerine emanet edilen gençlerin en iyi yönlerini geliştirmeye çalışmak olacak.

Okul kayıt politikasının ilk sorumluları ve teminatçıları olduklarının bilincinde olacaklar ve kurucu heyet tarafından belirlenen “kardeşlik” ve “her tür rekabetten yoksun tamamlayıcılık” gibi ilkeler doğrultusunda kayıt ekibine önderlik edecekler.

Bunun için:

A) Birbirleriyle istişare edecekler:

- Tüm kurumlar tarafından aynı anda ilân edilecek, her lise için, kabul koşulu olarak belirlenen puanın açıklanmasından önce,
- Bir kurumun, kabul koşulu olarak belirlediği puanı düşürmesi gerektiği durumlarda.

B) Bunları yapmaktan kaçınacaklar:

- Kayıtlar sırasında, aşağıda belirtilen durumlar haricinde burs verilmesi,

Kurum	Burs kategorisi	Burs yüzdesi
İzmir SJ	Piri Reis’in en yüksek puanına sahip ve dışarıdan:	%100
	Piri Reis’in ikinci yüksek puanına sahip ve dışarıdan:	%75
	Piri Reis’in üçüncü yüksek puanına sahip ve dışarıdan:	%50
	Seçme:	%50
	Öğretmenlerimizin çocukları	%50
NDS	Okullarımızın personeli	%50
	Üst seviyede sporcu	% 25

	Kardeşler	%10%
	LGS'de NDS'nin en yüksek 3 puanına sahip (bakınız SP)	%75 , %50, %25
SM	Okullarımızın personeli	%50
	üst seviyede sporcu	%25
	Kardeşler	% 10
	Kurumlarımızın dışından đretmenler	% 10
	Saint-Michel mezunu ebeveyne sahip olanlar	% 10
SJ	Okullarımızın personeli	%50
	Petit-Prince Koleji mezunları arasında kayıt listesinde birinci	% 50
	Petit-Prince Koleji mezunları arasında kayıt listesinde ikinci	% 25
	üst seviyede sporcu	%25
	Kardeşler	%10
SP	Kardeşler	%10
	Okullarımızın personeli	%50
	đretmen çocuđu	%10
	Yeni Nesil 2000 Okullarının en iyi öğrencileri için 4 tane %25'lik burs	%25
SB	Kardeşler	%10
	đretmen çocuđu: MEB'e bağlı tüm kurumlar (ana-ilk-orta-lise) + niversite	%10
	Federasyona bağlı ilkokul, ortaokul ve liselerde çalışan öğretmenlerin çocukları için indirim	%50
	Saint Benoît Lisesi alışanı	%50- %100 arası
	Milli takım mensubu sporcular	25%

* SAJEV Vakfı, Saint-Joseph Lisesi'ne kayıt yaptıran birinci için %50,ikinci için ise %25'lik burs sunmaktadır. Ayrıca, ncye bir yıl boyunca %50, drdncye ise bir yıl boyunca %25'lik burs imkânı sağlar.

- Kayıtların kapanmasından önce, kaydı teyid etmek amacı haricinde, çocuklarını, Federasyona bağlı başka bir okula kayıt yaptırmış olan aileleri, örneğin, onlara, yukarıda listelenenler haricinde bir burs teklifi sunarak veya kayıt yaptırmış oldukları okula ödedikleri %10'luk kesintiyi geri ödemeyi teklif ederek, kendi okullarına kayıt yaptırmaya ikna etmek için aramak.
- Federasyona bağlı diğer okulları değersizleştiren eleştirel yorumlarda bulunmak.
- Velilerin kararını, ne pahasına olursa olsun, kendi kurumlarının lehine olacak şekilde değiştirmeye çalışmak.
- İlgili komisyon, hazırlık seviyesine dair burs taleplerini incelemek için eylül ayının sonunda toplanacağından, kurumlarımız, kayıt döneminde, ailelere burs konusunda hiçbir taahhüt vermemektedir.

Kurucu heyet, okulların aldıkları öğrencilerin puanlarına değil, okullar arasındaki işbirliğine, öğrencilerin geleceklerine önem verdiğini belirtmektedir.

Kurucu heyet, müdürlere, bu belgeyi ve bu şartname ile altı çizilmek istenen bakış açısını, okullarının eğitim kadrolarıyla paylaşmalarını önermektedir.

Bu şartname/..../.... tarihinde, 'da hazırlanmıştır.

Kurucu üyeler	Müdürler

- (77) **Bulgu-9:** ST. BENOÎT (.....)'in kullandığı bilgisayardan, ST. JOSEPH (.....) tarafından (.....), (.....), (.....), (.....), (.....), (.....), (.....), (.....), (.....), (.....) ve (.....) isimli kişilere gönderildiği anlaşılan 07.07.2022 tarihli e-postaya aşağıda yer verilmiştir:

07.07.2022 Kimden : ST. JOSEPH (.....) Kime : (.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....) (.....) NDS yetkilisi (.....) ((.....)@nds.k12.tr) STE. PULCHÉRIE (.....) ST. MICHEL (.....) İzmir ST. JOSEPH personeli (.....)
“ Değerli AECFT üyeleri, Derneğin, kurumlarımıza geçici olarak atanan Fransız memurların endeks puanlarını dondurma kararıyla ilgili olarak geçen Salı günü yöneticiler arasında gerçekleşen bir görüşmeden sonra yazıyorum. Görevli memur maaşlarının tanımının kurumlarımız, Dışişleri Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı arasında 2012 yılından bu yana yapılan üçlü bir anlaşmanın sonucu olduğunu hatırlatmak isteriz. Fransız Büyükelçiliği'nin kültür hizmetleri tarafından bize gönderilen bir tabloya göre onaylanmış veya toplulaştırılmış endeks noktalarını takip etmemizi zorunlu kılan bu anlaşmaya tabidirler. Karşılığında her memur için süresiz olarak geçici görevlendirme alabiliyoruz.

Ayrıca, kamudan veya özel sektörden profesör kadrosuna aldığımızda, Milli Eğitim Bakanlığına ve Dışişleri Bakanlığına, müfrezesini alması için alınan rütbe, kademe ve indeksi belirten bir sözleşme teklifi göndermemiz gerekir.

Ayrıca, her kuruluş için geçici memurların maliyetinin, kuruluşun altıncı yıldan sonra SGK'larını ödemekten muaf tutulduğu gerçeğiyle ağırlaştığını belirtmek isterim ki Fransız yerel sözleşmelerinde durum böyle değildir.

Görünüşe göre, ekonomik durum göz önüne alındığında, maaşların bütçelerimiz üzerindeki etkisini en aza indirecek kaldıraçlar bulmalıyız, kaldıraçlarımız var: yani Fransız yerel sözleşmelerinin maaş skalasının modülasyonu ve aynı zamanda yabancı profesörlerin sayısını azaltma seçeneği. Bu, öğrencilerimizin ailelerinin okullarımızda yabancı öğretmenlerin varlığı konusunda beklentileri olduğu için son derece dikkatle değerlendirilmesi gereken bir seçimdir.

Yeni başlayanlar için artırdığımız öğrenim ücretleriyle ilgili alınan en son önlemler göz önüne alındığında, bu krizde dayanma kabiliyetimize güveniyoruz. Bu, başka bir yerde herhangi bir şikayete yol açmadı.”

I.4.4. STE. PULCHÉRIE

- (78) Dosya kapsamında 11.10.2022 tarihinde STE. PULCHÉRIE'de yapılan yerinde incelemede elde edilen belgeye aşağıda yer verilmiştir.
- (79) **Bulgu-10:** STE. PULCHÉRIE (.....)'nin bilgisayarından elde edilen ve (.....) <(.....)@gmail.com> tarafından soruşturma tarafı okulların çalışanları ile soruşturmada taraf olmayan ve kim oldukları tespit edilemeyen kişilere gönderilen 27.09.2022 tarihli “*Proposition de recontre (Toplantı teklifi)*” konulu e-postaya²² aşağıda yer verilmiştir:

27.09.2022

Kimden : (.....) ((.....)@gmail.com)

Kime : Soruşturma tarafı okulların çalışanları ile soruşturmada taraf olmayan ve kim olduğu tespit edilemeyen kişiler

Konu : *Proposition de recontre (Toplantı teklifi)*

²² İlgili metin dosya kapsamında “Kardeş (.....) ve (.....)’un gözetiminde, Sevgili (.....), (.....), (.....), (.....), (.....) ve (.....), 26 Eylül Pazartesi günü Paris’te bir araya gelen AECFT yönetim kurulu üyeleri, Türkiye’deki ekonomik durum nedeniyle karşılaştığınız zorlukları uzun uzadıya tartıştı. Farklı personel kategorileri için maaş sorunları ile Fransızlar ve Türkler arasındaki büyüyen fark bizi zorluyor. Ancak endişelerinizi iyi anlamak ve paylaşmak isteklerinize hızlı bir şekilde cevap vermek zor. Ayrıca konseyin 3 üyesi; Kardeş (.....), Bay (.....) bana sizinle tanışmak, sizi dinlemek ve sizi duymak için bir değişim ve danışma görevi vermeye karar verdi. (.....) bize bir sonraki toplantımızın 18 Ekim Salı günü planlandığını söyledi. Ne yazık ki bu tarih programımıza uymuyor. Toplantınızı bir sonraki güne yani 19 Ekim Çarşamba gününe kaydırmanız mümkün mü? Böylece yarım günlük bir çalışma için size katılabiliriz. Cevabınızı ve verimli olmasını istediğimiz bu toplantıya bekliyorum, her türlü yorumunuz ve sorularınız için emrinizdeyim!” şeklinde çevrilmiştir.

"Aux bons soins de Frère (.....)

Chère (.....),

Chers (.....), (.....), (.....), (.....), (.....),

Les membres du conseil exécutif de l'AECFT, réunis à Paris hier lundi 26 sept ont longuement échangé sur les difficultés que vous rencontrez en raison de la situation économique en Turquie. Les questions de salaire des différentes catégories de personnel, l'écart croissant entre ceux des Français et des Turcs nous interpellent. Mais il est difficile à distance de partager vos préoccupations, de bien les comprendre et donc de répondre rapidement à vos sollicitations. Aussi le conseil a décidé de confier une mission d'échange et de concertation à 3 membres du conseil, Frère (.....), (.....) et moi-même pour vous rencontrer, vous écouter, vous entendre.

Frère (.....) nous a dit que votre prochaine réunion est prévue le mardi 18 octobre. Malheureusement cette date n'entre pas dans nos agendas.

Est-ce possible de déplacer votre réunion au lendemain, mercredi 19 octobre ? Nous pourrions ainsi vous rejoindre pour une demi journée de travail.

Dans l'attente de votre réponse et de cette rencontre que nous souhaitons fructueuse, je reste à l'écoute de chacun pour toute remarque, question à mettre au menu !

(.....)"

- (80) İlgili e-postaya cevaben ST. JOSEPH (.....) tarafından gönderilen e-postada²³ aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

27.09.2022

Kimden : ST. JOSEPH (.....) <(.....)@sj.k12.tr>

Kime : Soruşturma tarafı diğer okulların müdürleri ile dosyada taraf olmayan ve kim olduğu tespit edilemeyen kişiler

Konu : Proposition de reconte (Toplantı teklifi)

"Cher frère, cher (.....), cher (.....),

Je te remercie (.....) pour ton message d'aujourd'hui qui va dans le sens d'une clarification nécessaire de la situation de nos écoles et de nos priorités de pilotage. Après concertation avec mes collègues, nous sommes d'accord pour organiser une visioconférence le mercredi 19 octobre de 14h (13h heure française) à 16h (15h heure française). Voici le lien de notre rencontre :

(.....)

Je vous envoie aussi une invitation sur google agenda."

I.5. Değerlendirme

I.5.1. 4054 Sayılı Kanun'un 4. Maddesi Kapsamında Değerlendirme

I.5.1.1. Girdi Piyasalarında Gerçekleşen İhlallerin Rekabet Hukuku Kapsamında Değerlendirilmesi

- (81) Rekabet hukuku bağlamında yerleşik literatür ve rekabet otoriteleri²⁴ tarafından verilen kararlar incelendiğinde her ne kadar uygulamaların çıktığı piyasaları ağırlıklı olduğu görülse de son yıllarda gerek literatürde gerek otoritelerin kararlarında ortaya konulduğu üzere girdi

²³ İlgili metin dosya kapsamında "Sevgili kardeşim, sevgili (.....), sevgili (.....), Okullarımızın durumuna ve yönetim önceliklerimize ilişkin gerekli açıklamanın yapılması yönündeki bugünkü mesajınız için (.....) teşekkür ederim. Meslektaşlarımla istişarede bulunduktan sonra, 19 Ekim Çarşamba günü saat 14.00'ten (Fransız saatiyle 13.00) 16.00'ya (Fransız saatiyle 15.00) kadar bir video konferans düzenlemeye karar verdik. Toplantımızın bağlantısı aşağıdadır: (.....) Ayrıca size Google Takvim'den bir davetiye gönderiyorum." şeklinde çevrilmiştir.

²⁴ European Commission Case AT.40018, European Commission Case AT.40410

pazarları ile çıktı pazarları arasında rekabeti sınırlayıcı anlaşmaların etkisi ve incelenmesi bakımından fark bulunmamaktadır. Alım kartelleri için farklı otoritelerin uyguladığı mevzuat ve verdiği kararlar gözden geçirildiğinde alım ve satım kartellerinin simetrik olarak ele alındığı görülmektedir. Mal veya hizmet piyasasında alım fiyatını doğrudan veya dolaylı olarak belirlemek suretiyle koordineli şekilde hareket eden alıcılar, aralarındaki rekabeti karşılıklı olarak kaldırmayı amaçlamaktadır. Buna paralel olarak, rekabet hukukunda satım kartellerine benzer şekilde alım kartellerinin de amaç bakımından ihlal olduğu kabul edilmekte ve otoritelerin odak noktası fiyat veya diğer rekabet parametrelerini sabitlemek amacıyla yapılan bir anlaşmanın varlığını ortaya koymak olmaktadır.

- (82) 4054 sayılı Kanun'un rekabeti sınırlayıcı anlaşmaları, uyumlu eylemleri ve kararları yasaklayan 4. maddesinin birinci fıkrası "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır." hükmünü haizdir. Aynı maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde "*mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi*" hukuka aykırı bulunan ve yasaklanan hallerden sayılmıştır. Anılan hükümden, 4054 sayılı Kanun'un satım tarafı ile sınırlı olmadığı ve alım tarafında meydana gelen rekabeti kısıtlayıcı eylemleri de yasakladığı görülmektedir. Nitekim Kurulun da girdi piyasalarında ihlalin gerçekleştiğine hükmettiği geçmiş tarihli kararları bulunmaktadır. Kurulun girdi piyasalarında gerçekleşen ihlallere yönelik verdiği kararların birkaçına aşağıda yer verilmiştir.
- (83) Kurulun Kuru İncir kararında²⁵ soruşturmaya konu teşebbüslerin aralarında anlaşarak kuru incir azami alım fiyatlarının belirlenmesine yönelik anlaşma yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine karar verilmiştir. Ayrıca kararda "*kuru incir alım fiyatlarının azami seviyesinin ortak biçimde belirlenmesi yoluyla ortaya çıkan anlaşmanın amacının incir alım fiyatlarını baskılamak olduğu*" ifade edilerek anılan anlaşmaya bireysel muafiyet tanınamayacağı kanaatine varılmıştır.
- (84) Kurulun Kiraz kararında²⁶ kiraz alımı yapan teşebbüslerin ihraçlık kiraz pazarında alım şartları konusunda anlaşarak alım pazarında kartel oluşturdukları değerlendirilmiş, piyasadaki fiyat hareketlerinde kartel anlaşmasına uygun davrandıkları tespit edilerek 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Öte yandan kararda "*fiyat ya da her türlü alım ve satım şartlarının tespiti 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı, rekabet hukuku bakımından da hiçbir haklı gerekçeyle dayandırılmayan per se yasak eylemlerdendir.*" değerlendirmesi yapılmıştır. Her ne kadar "*per se*" müessesesi Amerika Birleşik Devletleri (ABD) rekabet hukuku uygulamasında karşılık bulsa da kararda incelenen anlaşmanın mehz Avrupa Birliği (AB) rekabet hukuku uygulamasında olduğu gibi esasında "*amacı itibarıyla rekabeti kısıtlayıcı*" olduğu değerlendirilmiş ve söz konusu anlaşmanın 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde yer alan şartları sağlamamasından dolayı anlaşmaya muafiyet tanınamayacağı sonucuna ulaşılmıştır.
- (85) Kurulun Çiğ Süt kararında²⁷ Isparta ili Şarkikaraağaç ilçesinde, süt ve süt ürünleri ticareti ve nakliyesi ile iştigal eden teşebbüslerin kendi aralarında akdettikleri bir protokol çerçevesinde ilçe merkezi, kasaba ve köyleri kendi aralarında paylaştıkları; bu paylaşım aykırı olarak başka bir köyün sütünü alan kişilere tazminat yaptırımı uyguladıkları ve böylece toplanan çiğ sütün fiyatını ve ödeme koşullarını birlikte tespit ettikleri iddiası

²⁵ Kurulun 16.03.2012 tarihli ve 12-12/383-112 sayılı kararı

²⁶ Kurulun 24.07.2007 tarihli ve 07-60/713-245 sayılı kararı

²⁷ Kurulun 26.07.2006 tarihli ve 06-56/714-204 sayılı kararı

incelenmiştir. Kararda soruşturma tarafı teşebbüsler tarafından Şarkikaraağaç ilçesinde ve/veya Konya ilinde köy bazında bölge paylaşımı yapıldığı tespit edilmiş ve “rekabet hukukunda fiyat belirleme, bölge paylaşımı ve alım boykotu gibi eylemler en çok bilinen ve üzerinde tartışmanın en az yaşandığı ihlallerdir.” değerlendirmesi yapılarak ilgili teşebbüslerin anlaşarak üretimde kullandıkları çiğ sütün müstahsilden alım fiyatını pazar dışında belirlemek ve çiğ süt alımlarını belirli dönemlerde durdurmak suretiyle 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesini ihlal ettiklerine ve söz konusu anlaşmanın bireysel muafiyetten yararlanmak için gerekli koşulları sağlamadığına karar verilmiştir.

- (86) Kurulun Vişne kararında²⁸ vişne alımı yapan teşebbüslerin aralarında anlaşarak vişne alımlarında üreticiye teklif ettikleri fiyatları kademeli olarak düşürmek suretiyle üreticiyi zarara uğrattıkları iddiası incelenmiştir. Kararda vişne alıcısı teşebbüslerin, üreticilere ilan edilen fiyatlar üzerinden gizli artırımlar yapılmaması amacıyla piyasadaki rakip teşebbüslerle iletişime geçmeleri 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamında ihlal kabul edilen durumlardan biri olarak kabul edilmemekle birlikte, gerek piyasadaki aksaklıklar ve rekoltede olağan dışı düşüş yaşanması gerekse şikayetlerde iddia edildiği şekilde alım fiyatlarının vişne alımı yapan teşebbüsler tarafından gerçekleştirilen toplantı sonrasında düşürüldüğünü gösteren fiyat hareketlerine ulaşılamaması dikkate alınarak soruşturma açılmamıştır. Diğer taraftan soruşturma tarafı teşebbüslere dosya konusu uygulamaların 4054 sayılı Kanun kapsamında ihlal teşkil edebilecek nitelikte olması nedeniyle, bu uygulamalara son verilmesi yönünde görüş yazısı gönderilmiştir.
- (87) Görüldüğü üzere yukarıda yer verilen kararlar, mal veya hizmetlerin alım fiyatının ve fiyatı oluşturan alım şartlarının tespit edilmesine yönelik rekabete aykırı anlaşmaları konu almaktadır. Söz konusu kararlar Kurulun girdi pazarına yönelik yaklaşımı ile çıktı pazarına yönelik yaklaşımı arasında fark olmadığını açıkça ortaya koymaktadır.

1.5.1.1.1. Rekabet Hukuku Kapsamında İş Gücü Piyasasında Gerçekleşen Anlaşmalara İlişkin Teorik Çerçeve

- (88) Birçok sektörde, çalışanların niteliğinin her geçen gün önem kazandığı ve çalışanların teşebbüsler için çoğu zaman en önemli girdi unsurlarından biri olarak kabul edildiği bilinmektedir. Bir yandan teşebbüslerin çıktı pazarındaki rekabetçi güçleri açısından belirleyici olan çalışanlar diğer yandan teşebbüsler adına önemli maliyet kalemlerinden birini oluşturmaktadır. Teşebbüsler için hem ciddi maliyet kalemi olmaları hem de rakipleriyle rekabet edebilecekleri en önemli unsurlardan biri olmaları nedeniyle teşebbüsler çalışanların işten çıkmalarını engelleme eğilimindedir. Çalışanların mobilitesini azaltma eğilimi çoğunlukla inovasyon ağırlıklı sektörlerde ortaya çıksa da aynı eğilim niteliksiz çalışanların olduğu sektörlerde de görülmektedir. Çalışanların mobilitesi, teşebbüslerin pazar gücünü ve pazarın yapısını etkileyebilmektedir.
- (89) Emek için rekabet halinde olan teşebbüsler, rekabet etmekten karşılıklı olarak vazgeçmek suretiyle özellikle çalışan mobilitesi ile ücretlere ve diğer yan haklara ilişkin kısıtlayıcı anlaşmalar yapabilmektedir. Diğer alım kartellerinde olduğu gibi iş gücü piyasalarına yönelik rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaların amacı, alım koşullarına teşebbüs lehine müdahale etmektir. İş gücü piyasalarında işverenlerin birtakım koordineli veya tek taraflı davranışları hakkında yeni rekabet hukuku zarar teorileri ortaya çıkmakla birlikte halihazırda bu piyasalarda ekseriyetle karşılaşılan ihlal türleri; işverenlerin birbirlerinin çalışanlarını istihdam etmemeyi amaçladığı “çalışan ayartmama anlaşmaları” ile çalışanlarının ücretlerini ve diğer çalışma koşullarını belirleme konusunda işverenlerin ortak hareket

²⁸ Kurulun 14.09.2011 tarihli ve 11-47/1181-422 sayılı kararı

etmesine neden olan “ücret sabitleme anlaşmaları”dır. Dolayısıyla, girdi niteliğinde olan emeğe yönelik teşebbüsler arası anlaşmalar rekabet hukuku kapsamında incelenmektedir.

- (90) Ücret sabitleme anlaşmaları, işverenler arasında işçilere ödenen ücretleri ve/veya diğer çalışma koşullarını uyumlu hale getirmeyi veya koordine etmeyi amaçlayan anlaşmalardır. Bu amaca hizmet etmek üzere, çalışanlara ilişkin hassas bilgilerin paylaşılması rakiplerin ücret yapısının benzeşmesine sebebiyet vererek fiyat tespiti anlaşmasına benzer sonuçlar doğurabilmektedir. Rekabetçi bir pazarda emek arz edenler emeklerinin marjinal değerinin karşılığı olan seviyede bir maaş alırlarken monopson gücünü haiz bir teşebbüsün ya da rekabet karşısı uzlaşmalar yoluyla birden fazla teşebbüsün maaşları baskılaması sonucunda emek arzının düşeceği, emek arzının düşmesiyle üretimin dolayısıyla çıktının azalacağı, azalan çıktı sonucunda fiyatların yükseleceği ve son tüketici adına refah kaybı yaşanacağı ifade edilmektedir.²⁹
- (91) Sonuç olarak, iş gücü piyasalarında gerçekleşen maaş sabitleme anlaşmalarının satım tarafında karşılaşılan fiyat sabitleme anlaşmalarından farklı olmadığı değerlendirilmektedir. Dolayısıyla pazarın alım ve satım tarafında gerçekleşen bu ihlallerin piyasaya etkileri de benzeşmektedir. Maaş sabitleme anlaşmalarının etkilerine yönelik olarak Portekiz Rekabet Otoritesinin anlaşmaların iş gücü pazarındaki etkilerini ortaya koyan çalışması rehberlik sağlamaktadır³⁰. Otorite tarafından “ücret sabitleme anlaşmalarının iş gücü pazarına etkileri” başlığı altında bu anlaşmaların;
- bir girdi için ödenen fiyatın uyumlaştırılmasına neden olarak rakipler arasında benzer maliyet yapılarına yol açacağı ve maliyetlerin bu simetrisinin alt pazarlarda fiyat koordinasyonunu artırabilecek rekabeti karakterize eden stratejik belirsizliği azaltacağı,
 - istihdam edilmek istenen çalışanlara, üzerinde anlaşılan ücretten farklı bir ücret ödenmesini engellemesi nedeniyle teşebbüslerin iş gücünü genişletemeyeceği,
 - işçilerin çeşitli işverenlerden kazanabilecekleri ücretleri standartlaştırarak iş gücü mobilitesini sınırladığı ve böylece bir çalışanın rakip bir teşebbüste daha yüksek bir ücret kazanma imkanını ortadan kaldırdığı,
 - bu tür anlaşmaların stratejileri koordine ederek rekabeti kısıtladığı

ifade edilmektedir. Teşebbüslerin iş gücü pazarında gerçekleştirdiği rekabeti kısıtlayıcı etki doğuran anlaşmalarının çalışan üzerinde yukarıda sayılan olumsuz etkileri dolaylı olarak tüketici refahını da olumsuz etkilemektedir. Dolayısıyla rekabet otoriteleri iş gücü pazarında gerçekleşen bu tür anlaşmaları mercek altına almıştır. Avrupa Komisyonu (Komisyon), ABD Adalet Bakanlığı (DoJ) ve Kurul tarafından bu pazarda alınan bazı kararlara aşağıda yer verilmektedir.

- (92) *Exxon* kararında³¹ teşebbüslerin geçmiş ve mevcut maaş bilgilerini karşılaştıran periyodik anketler düzenledikleri, mevcut ve gelecekteki maaş bütçelerinin tartışıldığı düzenli toplantılara katıldıkları bir sistem kurulduğu, teşebbüslerin deneyimli çalışanlarının geçişini engellediği ve başka firmalara geçiş yapabilecek çalışanları engellemek üzere yapılan toplantıların teşebbüslerin çalışan maaşlarını arttırmaya yönelik güdüsünü azalttığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte kararda, çalışanlara ait ücret bilgilerinin ve teşebbüslerin

²⁹ HOVENKAMP, H. (2019) “Competition Policy for Labour Markets” U of Penn, Inst for Law & Econ Research Paper No. 19-29, s.2-3; NAIDU, S., POSNER, E. & WEYL, E. G. (2018) “Antitrust Remedies for Labor Market Power”, 132 HARV. L. REV. 536

³⁰ https://www.concorrenca.pt/sites/default/files/documentos/Issues%20Paper_Labor%20Market%20Agreements%20and%20Competition%20Policy%20-%20EN.pdf Erişim Tarihi: 08.11.2023

³¹ *Todd v. Exxon*, 275 F.3d 191, 198 (2d Cir. 2001)

geleceğe yönelik maaş bütçelerinin rakiplerle paylaşılmasının ihlal yaratabileceği ifade edilmiştir.

- (93) Arizona'daki hastanelerin ve bakım merkezlerinin oluşturduğu ve toplu alımlar yapan bir teşebbüs birliğinin, üyelerine hemşire sağlayan bürolar ile yaptığı anlaşmayı inceleyen DoJ, bu anlaşmanın hastaneler arasında hemşire sağlamaya yönelik rekabeti düşürdüğünden, hemşire sağlayan bürolara ödenecek ücreti (dolayısıyla hemşirelere ödenecek maaşları) azalttığından bahisle anılan teşebbüs birliğinin kanunu ihlal ettiği kararına ulaşmıştır.³²
- (94) AB rekabet hukuku uygulamasında iş gücü piyasalarına yönelik olarak Komisyon nezdinde alınmış bir karar henüz bulunmamakla birlikte ulusal rekabet otoritelerinin muhtelif kararlarıyla karşılaşmaktadır. Öyle ki İngiltere ve Fransa rekabet otoriteleri esasen fiyat anlaşmalarını inceledikleri manken ajanslarına yönelik kararlarında dolaylı olarak modellerin ücretlerinin belirlenmesi anlamına gelen anlaşmaları da inceleyerek amaç bakımından ihlal tespitinde bulunmuştur.
- (95) Türk rekabet hukuku uygulamasında ise dünya örneklerinin aksine iş gücü piyasalarında gerçekleştirilen rekabet ihlali iddialarının incelendiği pek çok karar bulunmaktadır. Kurulun bu yöndeki *Dizi Yapımcıları* kararında³³ televizyon dizisi yapımcılığı piyasasında faaliyet gösteren teşebbüslerin oyuncu transferinin engellenmesi ve oyuncu ücretlerinin sabitlemesi hususlarında aralarında anlaşma yaptığı iddiası incelenmiştir. Mezkur kararda televizyon dizisi yapımcılarının oyuncu ücretlerini anlaşma yoluyla belirlemelerinin alım fiyatlarını belirleme anlamına geleceği ve bu durumun açık bir biçimde rekabetin engellenmesi amacını taşıyacağı ve alınan prensip kararlarının uygulanması halinde piyasada rekabetin engelleneceği sonucuna varılmıştır. Netice itibarıyla, hakkında önaraştırma yapılan teşebbüslere 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ihlalin sonlandırılması yönünde yazılı görüş gönderilmesine karar verilmiştir.
- (96) Kurulun *Konteyner Şoförleri* kararında³⁴ "işgücü pazarlarına yönelik rekabet hukuku uygulamasının esas kısmını oluşturan çalışanların maaşlarını sabitlemeye/çalışan ayartmamaya yönelik yapılan anlaşmalar pazarın alım tarafında kurulan kartellerden farklı değildir." değerlendirmesi yapılmıştır. Öte yandan konteyner taşımacılığı yapan teşebbüslerin çalışan konumundaki şoförlerinin ücretlerini tespit etmesi hususunu ele alan kararda, iş gücü pazarlarındaki anlaşmaların 4054 sayılı Kanun kapsamında ihlal yaratabileceği ve ücret tespiti anlaşmalarının mal ve hizmet piyasalarındaki fiyat tespiti anlaşmalarıyla temel olarak benzer olduğu değerlendirilmesine yer verilmiştir. Ayrıca kararda iş gücü piyasasındaki rekabeti sınırlayıcı anlaşmaların çıktı pazarında olumsuz etkiler yaratabileceğine, söz gelimi emek arzının düşmesiyle çıktı miktarında yaşanan azalmanın tüketiciler adına refah kaybı yaratabileceğine ilişkin değerlendirmelere yer verilmiştir.
- (97) 2011 yılında alınan *Özel Okullar* kararında³⁵ Kurul, ülkemizde faaliyet gösteren özel okulların ve bu okulların bir araya gelerek oluşturdukları teşebbüs birliğinin ücret ve personel politikası konusunda anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararları yoluyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerini incelemiştir. Okul ücretleriyle, burslarla ve maaşlarla ilgili konularda görüşmede ve bilgi paylaşımında bulunmalarının yanı sıra öğretmenlerin maaş bilgilerini temel rekabet parametreleri arasında sayarak konu

³² Competitive Impact Statement, United States v. Arizona Hosp. & Healthcare Ass'n & AzHHA Service Corp., No. CV07-1030-PHX (D. Ariz. 2007)

³³ Kurulun 28.07.2005 tarihli ve 05-49/710-195 sayılı kararı

³⁴ Kurulun 02.01.2020 tarihli ve 20-01/3-2 sayılı kararı

³⁵ Kurulun 03.03.2011 tarihli ve 11-12/226-76 sayılı kararı

hakkındaki yaklaşımını netleştirmiştir. Diğer bir deyişle, okul ücreti bilgisinin yanında çalışanların ücret bilgisinin paylaşılmasının da tek başına rekabeti kısıtlayıcı bir nitelik taşıdığı değerlendirilmiştir.

- (98) Kurulun *BFIT* kararında³⁶ “*Diğer alım kartellerinde olduğu gibi, işgücü piyasasında rekabeti kısıtlayan teşebbüslerin katlandıkları işgücü maliyetini azaltarak kârlarını artırması mümkün olup bu kâr artışının da teoride belirli rekabetçi pazar koşulları altında, çıktı pazarında tüketicilere refah artışı olarak yansıma ihtimali bulunmaktadır. Ancak bu anlaşmalar işgücü piyasasında çalışanların refahında çok daha çarpıcı şekilde azalmaya sebep olmakta ve işgücü pazarında, rakipler arası müşteri paylaşımının çıktı pazarlarında yaratacağına benzer etkiler yaratmaktadır. Bu çerçevede bu anlaşmaların yatay pazar paylaşımı anlaşmalarına benzer anti-rekabetçi etkiler doğuracağı, işgücü piyasasında çalışanların iş değiştirme imkânlarını sınırlandırarak dolaylı olarak maaşların sabitlenmesine yol açacağı öngörülmektedir. Birçok yazar tarafından desteklenen, ABD Adalet Bakanlığının yukarıda yer verilen kararlarda ve açıklamalardaki yaklaşımı, bu anlaşmaların çıktı pazarlarındaki ihtimal dâhilindeki dolaylı etkilerinden ziyade girdi pazarlarına bir başka deyişle işgücü pazarlarına getirdiği doğrudan kısıtlara odaklanmaktadır.*” ifadelerinden rekabet hukuku bağlamında ihlalin çıktı pazarında gerçekleşmesiyle girdi pazarında gerçekleştirilmesi arasında bir farkın bulunmadığı vurgulanmıştır.
- (99) *GÜSOD* kararında³⁷, Türkiye’nin çeşitli bölgelerinde görev yapan özel güvenlik görevlileri için Güvenlik Servisleri Organizasyon Birliği Derneği (*GÜSOD*) tarafından yayımlanması planlanan tavsiye niteliğinde emsal ücret listelerine menfi tespit belgesi verilmesi/muafiyet tanınması talebine ilişkin başvuru değerlendirilmiştir. Kararda; *GÜSOD* üyelerinin tabi olduğu kanun kapsamında güvenlik elemanlarının ücretlerinin belirlenmesine yönelik herhangi bir hüküm bulunmadığı, bu çerçevede *GÜSOD* tarafından yayımlanmak istenen emsal ücret listesinin herhangi bir mevzuatın açıkça vermiş olduğu görevden veya yetkiden kaynaklanmadığı, teşebbüslerin temel rekabet parametrelerinden ücretin teşebbüsler arasında karşılıklı mutabakatla ve/veya söz konusu teşebbüsler yerine onları temsilen meslek birlikleri tarafından belirlenmesinin, tavsiye niteliğinde olsa dahi, açıkça 4054 sayılı Kanun’a aykırı olduğu sonucuna varılmıştır. Ek olarak ilgili kararda; söz konusu uygulama sonucunda hizmet kalitesinin ve istihdamın artacağına vurgulanmış ancak belli bir piyasadaki hizmet kalitesini ve istihdamı artırabilme kaygısının ilgili pazara ilişkin alınacak yapısal tedbirlerle giderilmesi mümkünken rekabete açıkça aykırı kararları ve uygulamaları benimseyerek 4054 sayılı Kanun ile koruma altına alınan serbest rekabet düzeninin sağlanmasına ilişkin kamu menfaatinin ihlaline yol açılmaması gerektiği, bu çerçevede, bildirim konusu tavsiye niteliğindeki emsal ücret listesi yayınlanmasına, 4054 sayılı Kanun’un 5. maddesinde öngörülen şartları sağlamaması nedeniyle muafiyet tanınamayacağı kanaatine varılmıştır.
- (100) *KASTDER* kararında³⁸, sanatçıların çalışma standartlarının yükseltilmesi ve her türlü haklarının korunması için gerekli koşulların sağlanması amacıyla kast ajansı ve reklam ajansı/reklam yapım şirketleri arasında yapılacak tavsiye niteliğinde hazırlanan taslak sözleşmenin dernek tarafından resmi internet sitesinde yayımlanması işlemine bireysel muafiyet verilmesi talebi değerlendirilmiştir. Sözleşmede yer alan “...günlük ücretin asgari yarısı...”, “günlük ücret üzerinden hesaplanan saat ücreti”, “...1/10 oranında...”, “... bir gün ve tek kullanım alanı ücretinin yarısı...” ifadelerinden *KASTDER* tarafından doğrudan alım veya satım fiyatlarının tespit edilmediği ancak tarife belirlemek suretiyle dolaylı olarak fiyat

³⁶ Kurulun 07.02.2019 tarihli ve 19-06/64-27 sayılı kararı

³⁷ Kurulun 18.03.2015 tarihli ve 15-12/166-78 sayılı kararı

³⁸ Kurulun 24.03.2020 tarihli ve 20-43/588-262 sayılı ve 04.03.2021 tarihli ve 21-11/148-61 sayılı kararı

tespiti yapıldığı ve ticari koşullara müdahale edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Sözleşmede belirtilen hususların her ne kadar tavsiye niteliğinde olduğu ve ajansların ilgili hususları dilediği gibi tadil edebileceği belirtilse de pazarda faaliyet gösteren büyük işletmeler tarafından uygulanması halinde teşebbüsleri bağlayıcı ve rekabeti sınırlayıcı kararlara dönüşebileceği endişesinin bulunması sebebiyle belirtilen sözleşmeye, ödeme koşullarına ilişkin dolaylı fiyat tespitine yol açacak ifadelerin çıkarılması koşuluyla bireysel muafiyet tanınabileceğine karar verilmiştir. Karar uyarınca sözleşmenin ihlal niteliği taşıyan hükümlerini taslaktan çıkartan KASTDER tarafından yapılan ikinci başvuru üzerine Kurul, başvuru konusu sözleşmeye 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilmesine karar vermiştir.

1.5.1.1.2. Maaş Sabitleme Anlaşmasına Yönelik Bulgulara İlişkin Değerlendirme

- (101) Bulgu-3'te 07.09.2022 tarihinde ST. BENOÎT'da soruşturma tarafı okullarda görevli muhasebe sorumlularının katıldığı bir toplantı yapıldığı, toplantının akabinde her okulun kendi personelinin ücret hesaplamalarını göndermesinin talep edildiği görülmektedir. 10.09.2022 tarihli cevap e-postasından ise bahsi geçen hesaplamanın öğretmen maaşlarına ilişkin olduğu anlaşılmaktadır. Okulların maaş hesaplamasında kullandıkları metotları tespit edebilmek adına, soruşturma tarafı tüm okulların farazi 20 yıllık kıdeme sahip ve haftada dokuz saat ek derse giren bir öğretmenin brüt ücretine ilişkin hesaplamalarının gönderilmesi talep edilmiştir. E-postanın "*Kadrolu*" başlıklı ekinde, ST. JOSEPH'te çalışan anılan nitelikleri haiz bir Türk öğretmenin brüt ücret hesaplamasına yer verildiği görülmektedir.
- (102) Bulgu-3 olarak yer verilen e-posta silsilesinin eki olan "*TUTANAKTIR*" başlıklı Word belgesinde 07.09.2022 tarihli toplantı gündeminin, belgede geçen ifadeyle, "*Fransız Okulları 2022-2023 Öğretmen Maaşları Hesaplaması*" olduğu, anılan tutanakta her bir okulun hâlihazırda ilgili maaş hesaplamasına ilişkin yöntemine ve bunun yanında "*Tüm okulların SJ uyguladığı tablo üzerinden hespalama yapabileceği,*", "*Yan ödemelere %13 ek zam hesaplayarak ödendiği,bunun üzerine %42 oranında maaş hesaplanması gerektiği,*", "*Temmuz yan ödemelerinin güncellendiği,ancak artışın yeterli olmamasından dolayı sözleşme brüt tutarının sağlanamadığı,çok az farkı bordroya eklenebileceği*" ifadeleriyle ortak hesaplama ile ilişkin önerisine yer verildiği görülmektedir.
- (103) Bunun üzerine ST. MICHEL tarafından da ST. JOSEPH'in hazırladığı maaş hesaplama çizelgesine³⁹ benzer şekilde 20 yıllık kıdeme sahip ve haftada dokuz saat ek derse giren bir öğretmenin alacağı brüt ücrete ilişkin hesaplamanın soruşturma tarafı okullara gönderildiği ve her iki hesaplamada da aynı niteliği haiz bir öğretmenin brüt ücret hesabında kullanılan kalemlerin (taban/baz maaş, eğitim tazminatı, iş güclüğü zammı ve ek ders) ve bu kalemler toplamında ortaya çıkan brüt ücretin ((.....) TL) birebir aynı olduğu tespit edilmiştir.
- (104) E-posta silsilesinde 14.09.2022 tarihinde ST. BENOÎT personeli ((.....)) tarafından gönderilen e-postada her bir okulun maaş hesaplama simülasyonunda meydana gelen farklılığın anlaşılabilmesi için bir tablo oluşturulmuş, tüm okulların erişimi için ortak bir link paylaşılmış ve okulların ilgili birimlerince doldurulması talep edilmiştir. Soruşturma tarafı okulların her birinin erişimi için linki paylaşılan ve okulların maaş hesaplama simülasyonunu gösteren tablonun taraflarca doldurulmuş hali 24.10.2022 tarihli ve 52112 sayılı bilgi isteme yazısı ile ST. BENOÎT'dan talep edilmiş olup cevabi yazı 26.10.2022 tarih ve 32486 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Cevabi yazıda tablo içeriği "*20 yıl kıdeme sahip, haftada 29 saat*

³⁹ ST. JOSEPH'in hazırladığı maaş hesaplama çizelgesi Bulgu-3 kapsamında yer verilen "*Kadrolu*" başlıklı belgede yer verilen çizelgedir.

derse giren bir öğretmenin 2022-2023 eğitim yılında alacağı brüt maaşın hesaplanma yönteminde, özellikle 2021-2022 döneminde yüksek enflasyondan dolayı yapılan ara dönem zammının baz maaş ve/veya sosyal yardımlara farklı olarak yansıtılmasından kaynaklı sorunlar hususunda yapılan simülasyon çalışmalarıdır.” ifadeleriyle açıklanmıştır.

- (105) Anılan tabloda aynı niteliği haiz bir öğretmene her bir okul tarafından yapılan brüt maaş hesaplaması simülasyonuna yer verilmiştir. Tabloda; “TUTANAKTIR” belgesinde ifade edildiği gibi NDS ile ST. BENOÎT’nın 2022 yılı Mayıs ayında hesaplanan yan ödemelerin %13’ünü ve ortaya çıkan sonucun %42’sini toplayarak brüt ücreti hesapladığı, ST. JOSEPH, ST. MICHEL ve STE. PULCHÉRIE’nin ise Temmuz ayında yapılan yan ödemelerin %42’sini ekleyerek brüt ücreti hesapladığı anlaşılmıştır. Anılan tabloda ST. BENOÎT’nın her iki senaryoya kendi okul sütunu altında yer verdiği, bu hususun ST. JOSEPH (.....) tarafından farklı ücretlere nasıl ve hangi hesaplama metotlarıyla ulaşıldığının ST. JOSEPH (.....)’a izah edilmek üzere sorgulandığı devam eden e-posta silsilesinde görülmüştür.
- (106) Bunun üzerine ST. BENOÎT personeli (.....) tarafından brüt ücret hesaplama yöntemi tüm kırılımlarıyla izah edilmiştir. (.....)’in izahatı üzerine STE. PULCHÉRIE (.....) tarafından tabloda STE. PULCHÉRIE adına ayrılan bölüme girilen ilk hesaplamanın hatalı olduğunun tespit edildiği ve ardından düzeltildiği ifade edilmiştir. Bu hususun; maaş hesaplamasındaki sürecin şeffaf seyretmesinden ötürü uygulamada yeknesaklığa sebep olduğu, diğer bir deyişle ücretlerde aynılığa sebebiyet verdiği görülmüştür. Silsiledeki son e-postada da NDS adına (.....) toplantı tutanağının onaylandığını beyan etmiştir.
- (107) Bulgu-4’te 07.09.2022 tarihinde ST. BENOÎT’nın ev sahipliğinde gerçekleşen toplantıya ST. MICHEL’in ve ST. JOSEPH’in kaç kişi ile katılım sağlayacağına ilişkin 02.09.2022 tarihinde verdikleri cevap e-postası yer almaktadır. Söz konusu belgede geçen “07 Eylül/ saat 10:30 da ki toplantı için S.J. 2 veya 3 Kişi S.M. 2 kişi olarak gelecek” ifadesinden ST. MICHEL’in ve ST. JOSEPH’in toplantıya katılım yönündeki iradelerinin sabit olduğu görülmekle birlikte katılımın bu iki okul ile sınırlı kalmayıp soruşturma tarafı diğer okulların da toplantıda yer aldığı Bulgu-3’ten anlaşılmaktadır.
- (108) Bulgu-5’te ST. BENOÎT tarafından toplantı tutanağının Fransızca versiyonu talep edilmiş, “Tüm okulların muhasebecilerine gönderip onaylarını almam gereklidir” ifadesinden gelen versiyonun tüm okulların onayına sunulacağı, “Sonrasında TR-FR hali müdürlerin bilgisine sunulacaktır.” ifadesinden ise onayın ardından okul müdürleriyle paylaşılacağı belirtilmiştir. Bu husus, toplantılara katılan okulların onayı için tüm teşebbüslerin iradesinin arandığını gösterir niteliktedir.
- (109) Bulgu-6’dan 06.04.2022 tarihinde STE. PULCHÉRIE’de bir toplantı yapıldığı ve ilgili toplantıya soruşturma tarafı bütün okulların katılım gösterdiği anlaşılmaktadır.
- (110) Bulgu-6’dan yapıldığı görülen toplantının tutanağı olduğu anlaşılan dokümanın yer aldığı Bulgu-7’nin soruşturma kapsamında incelenen zarar teorilerinden hem alım hem satım tarafına ilişkin olduğu tespit edilmekle birlikte bu başlık altında pazarın alım tarafına yönelik rekabeti kısıtlayıcı davranışlar incelendiğinden bu hususa ilişkin kısımlar ele alınmış, satım tarafına ilişkin hususlar ise devam eden kısımda incelenmiştir. Pazarın alım tarafına ilişkin olarak belgede yer alan “(.....), (...). En az %35-36 maaş artışı öngörmeliyiz (ay sonunda karar vermek için).” ifadesinden, tam olarak hangi personel grubu için olduğu tespit edilememekle birlikte, iş gücüne ilişkin olduğuna dair şüphe bulunmayan maaş artışlarına ilişkin zam aralığının konuşulduğu görülmektedir.
- (111) Bulgu-9 olarak yer verilen belge incelendiğinde, 07.07.2022 tarihinde ST. JOSEPH (.....) tarafından diğer soruşturma taraflarına gönderilen e-postadaki “Görünüşe göre, ekonomik

durum göz önüne alındığında, maaşların bütçelerimiz üzerindeki etkisini en aza indirecek kaldıraçlar bulmalıyız, kaldıraçlarımız var: yani Fransız yerel sözleşmelerinin maaş skalasının modülasyonu ve aynı zamanda yabancı profesörlerin sayısını azaltma seçeneği . Bu, öğrencilerimizin ailelerinin okullarımızda yabancı öğretmenlerin varlığı konusunda beklentileri olduğu için son derece dikkatle değerlendirilmesi gereken bir seçimdir.” ifadelerinden hareketle, e-postanın çalışan maaşlarının düzenlenmesine ilişkin olduğu anlaşılmaktadır. Anılan ifadeden personel ücretlerinin maliyetler üzerindeki yükünü hafifletecek metotlar üzerinde uzlaşa arandığı görülmüştür. Bu hususa yönelik iki farklı opsiyondan bahsedilmiştir. Bunlardan birisi Fransız öğretmenlerin maaşlarına ilişkin revizyon diğeri ise Fransız öğretmenlerin sayısının azaltılması yönündedir. Ancak okulların kadrolarında Fransız öğretmenlerin bulunması velilerin tercihlerini etkileyeceğinden okulların ikinci seçeneğe mesafeli oldukları görülmektedir. Anılan ifadeden okulların birinci seçeneği uygulamayı daha tercih edilebilir bulduğu anlaşılmaktadır.

- (112) Bulgu-10’da, Bulgu-9’a paralel olarak *“Farklı personel kategorileri için maaş sorunları ile Fransızlar ve Türkler arasındaki büyüyen fark bizi zorluyor. Ancak endişelerinizi iyi anlamak ve paylaşmak isteklerinize hızlı bir şekilde cevap vermek zor.”* ifadelerinden öğretmenler arasındaki milliyet farkının maaşlar konusunda sorunlara yol açtığı ve *“Ayrıca konseyin 3 üyesi; Kardeş (.....), Bay (.....) bana sizinle tanışmak, sizi dinlemek ve sizi duymak için bir değişim ve danışma görevi vermeye karar verdi. (.....) birader bize bir sonraki toplantımızın 18 Ekim Salı günü planlandığını söyledi”* ifadelerinden ise ilgili sorunlara yönelik çözümler üretilebilmesi için soruşturma tarafı tüm okulların katılacağı bir toplantının gerçekleştirileceği anlaşılmaktadır. İlgili e-postaya cevaben ST. JOSEPH (.....) tarafından bahsi geçen toplantının 19.10.2022 Çarşamba günü gerçekleşeceğinin belirtildiği ve toplantıya ilişkin bağlantı linkinin gönderildiği görülmektedir.

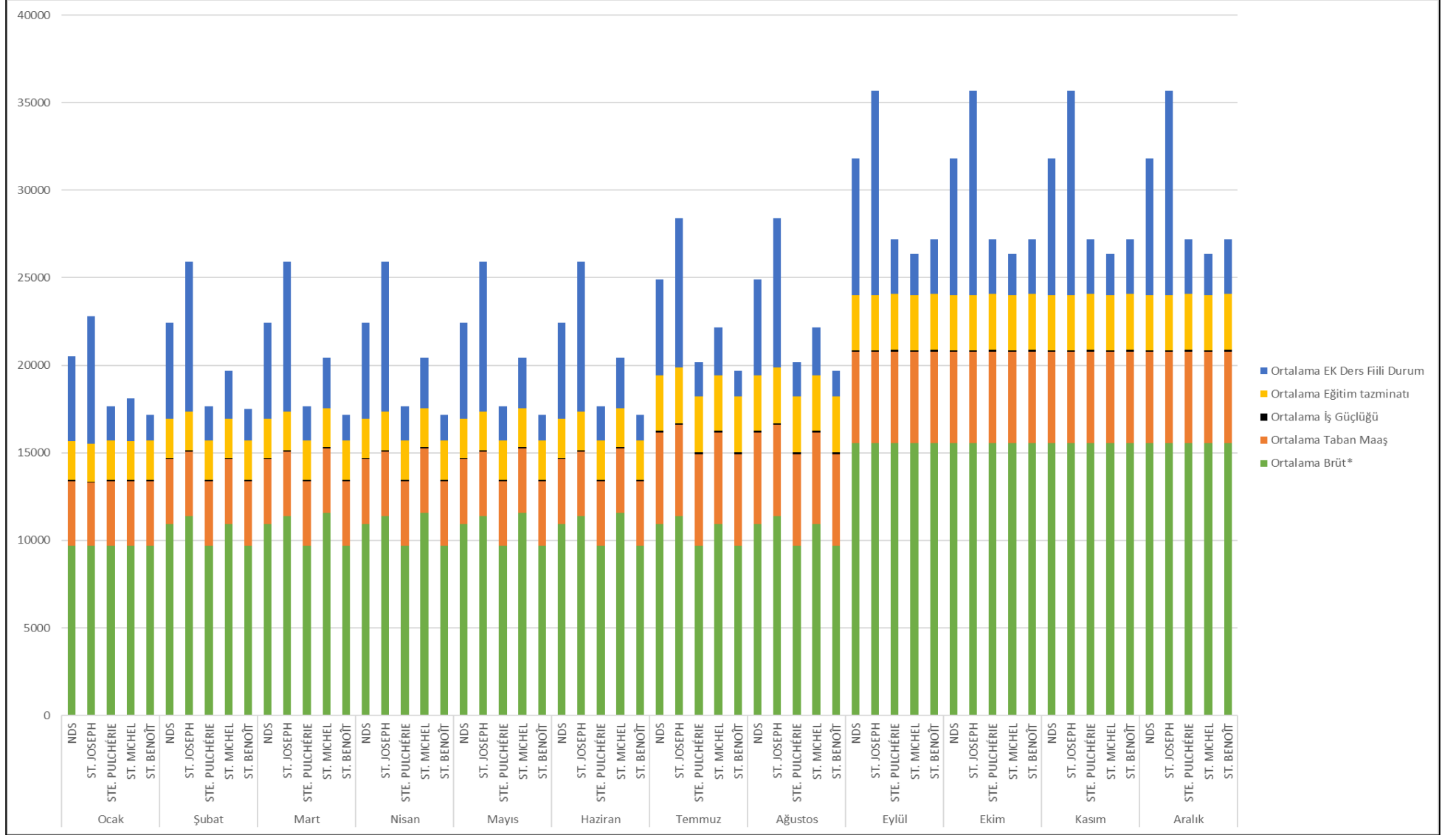
1.5.1.1.3. İş Gücü Bulgularına İlişkin Genel Değerlendirme

- (113) Yukarıda da yer verildiği üzere, rekabet hukuku kapsamında pazarın alım tarafında gerçekleştirilen rekabeti kısıtlayıcı davranışlar ile satım tarafında gerçekleştirilen rekabeti kısıtlayıcı davranışlar arasında fark bulunmamaktadır.
- (114) Alım tarafındaki rekabeti kısıtlayıcı davranışların özel bir görünümünü iş gücü piyasalarındaki rekabet ihlalleri oluşturmaktadır. Genel bir ifadeyle iş gücü piyasası, çalışanların emeğini arz ettiği, işverenin emeği talep ettiği bir piyasadır. İş gücü piyasalarındaki rekabet hukuku değerlendirmelerine, Kurul ve muhtelif ülke rekabet otoriteleri içtihatlarına ve konu hakkındaki literatüre yukarıda yer verilmiştir.
- (115) Dosya kapsamında elde edilen belgelerden soruşturma tarafı okulların öğretmen brüt ücretlerine ve diğer yan haklarına ilişkin uygulama farklılıklarını tespit ettikleri, akabinde ücretlerin belirlenmesinde rol oynayan kalemler ile uygulanacak zam oranlarına ilişkin çarpanları aynılaştırarak maaşları sabitledikleri anlaşılmaktadır. Dosya konusu ile kısmen paralellik arz eden *Özel Okullar* kararında⁴⁰ da işaret edildiği üzere, insan kaynaklarına ilişkin bilgilerin teşebbüsler arasında paylaşılması bağlamında, ücret ve ücreti oluşturan unsurlar hakkındaki bilgiler rekabete duyarlı, stratejik bilgi niteliğindedir.
- (116) Bulgu-3, 4, 6, 7, 9 ve 10 bütüncül bir şekilde ele alındığında, çalışan öğretmenlerin ücretlerini ve yan haklarını tespit aşamasında okulların bireysel iradelerinin yerini tüm okulların koordineli, iş birlikçi iradelerinin aldığı değerlendirilmiştir.

⁴⁰ Kurulun 03.03.2011 tarihli ve 11-12/226-76 sayılı kararı

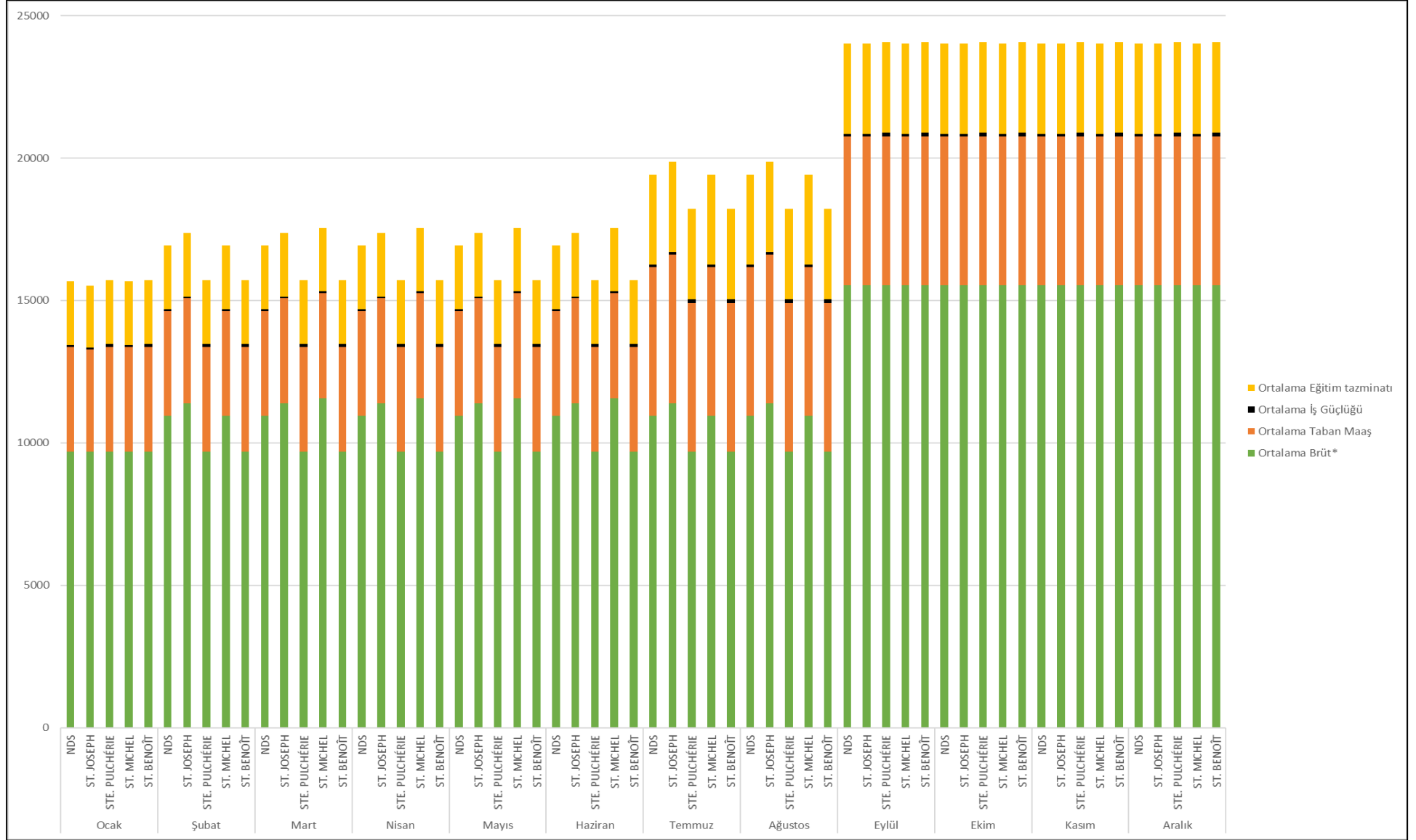
- (117) Bununla birlikte soruşturma tarafı okullarda görev yapan 20 yıl kıdeme sahip Türk öğretmenlerin brüt ücret, taban maaş, iş güçlüğü, eğitim tazminatı ve mevcut durumda aldıkları ek ders ücretlerinden oluşan maaş grafiğine aşağıda yer verilmektedir.

Grafik 1: 20 Yıl Kıdeme Sahip Türk Öğretmenlerin 2022 Yılına İlişkin Brüt Maaş, Taban Maaş, İş Güçlüğü Ücreti, Eğitim Tazminatı ve Mevcut Durumda Aldığı Ek Ders Ücretlerinin Toplamı Sonucunda Aldığı Toplam Ücret (TL)

- (118) Grafik 1 incelendiğinde; soruşturma tarafı okulların muhasebe sorumlularının katılımıyla gerçekleştirdikleri ve Türk öğretmenlerin ücret hesaplamasına ilişkin hesaplamaların paylaşıldığı 07.09.2022 tarihli toplantıda alınan kararlar üzerine 2022 yılı Eylül ayından itibaren, soruşturma tarafı okulların öğretmenlerine aynı ücretleri uyguladıkları anlaşılmaktadır. Toplantı tarihinden önce 20 yıllık kıdeme sahip Türk öğretmenlerin brüt ücretlerine ilişkin okullar arasında farklı uygulamalar mevcutken toplantının akabinde ücretlere yönelik farklılıkların giderilerek okullarca uygulamada birliğin sağlandığı görülmektedir. Grafik 1’den hareketle örnek verilecek olursa 20 yıl kıdeme sahip olan ve ST. JOSEPH’te çalışan bir öğretmen 2022 yılı Şubat ayında (.....) TL brüt ücret alırken STE. PULCHÉRIE’de çalışan öğretmen (.....) TL, ST. MICHEL’de çalışan öğretmen ise (.....) TL brüt ücret almaktadır. Ancak 2022 yılı Eylül ayından itibaren aynı öğretmenlerin aylık (.....) TL brüt ücret aldığı görülmektedir.
- (119) Bununla birlikte yukarıda “Sektöre İlişkin Bilgi” kısmında detaylarına yer verildiği üzere; grafikte yer alan iş güclüğü ve eğitim tazminatı ücret kalemleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 154. maddesi uyarınca aylık gösterge tablosunda yer alan rakamlar ile Hazine ve Maliye Bakanlığının yılda iki kez açıkladığı genellgeler kapsamında bulunan katsayılar üzerinden hesaplandığından maktu olarak belirlenmektedir. Bu nedenle iş güclüğü ve eğitim tazminatı ücret kalemleri okullara göre farklılık göstermemekte, ancak öğretmen ücretlerine ilişkin bütünlüğün sağlanması açısından grafikte ilgili kalemlere yer verilmektedir.
- (120) Toplantı tarihinden itibaren brüt maaş, taban maaş, iş güclüğü ve eğitim tazminatı ücret kalemlerinde yeknesaklık sağlanmasına rağmen Grafik 1’de Eylül ayından itibaren oluşan ücret farklılıkları Türk öğretmenlerin haftalık ek ders saatlerinin birbirleriyle aynı olmamasından kaynaklanmaktadır. 07.09.2022 tarihli toplantıda soruşturma tarafı okulların uygulamada birliği sağladığı bir diğer ücret kalemi saatlik ek ders ücreti olup soruşturma tarafı okullarca söz konusu ücretin (.....) TL olarak uygulanması kararlaştırılmıştır. Nitekim Eylül ayından itibaren Türk öğretmenlerin saatlik ek ders ücretleri aynı olsa da haftalık ek ders saatlerinin farklılık göstermesi hasebiyle ödenen toplam ek ders ücreti farklılık göstermektedir. Bu nedenle Türk öğretmenlerin ücret kalemlerinde yeknesaklığın daha net anlaşılması için öğretmenlere ödenen toplam ücretten ek ders ücretinin mahsup edilmiş hali aşağıdaki grafikte gösterilmektedir.

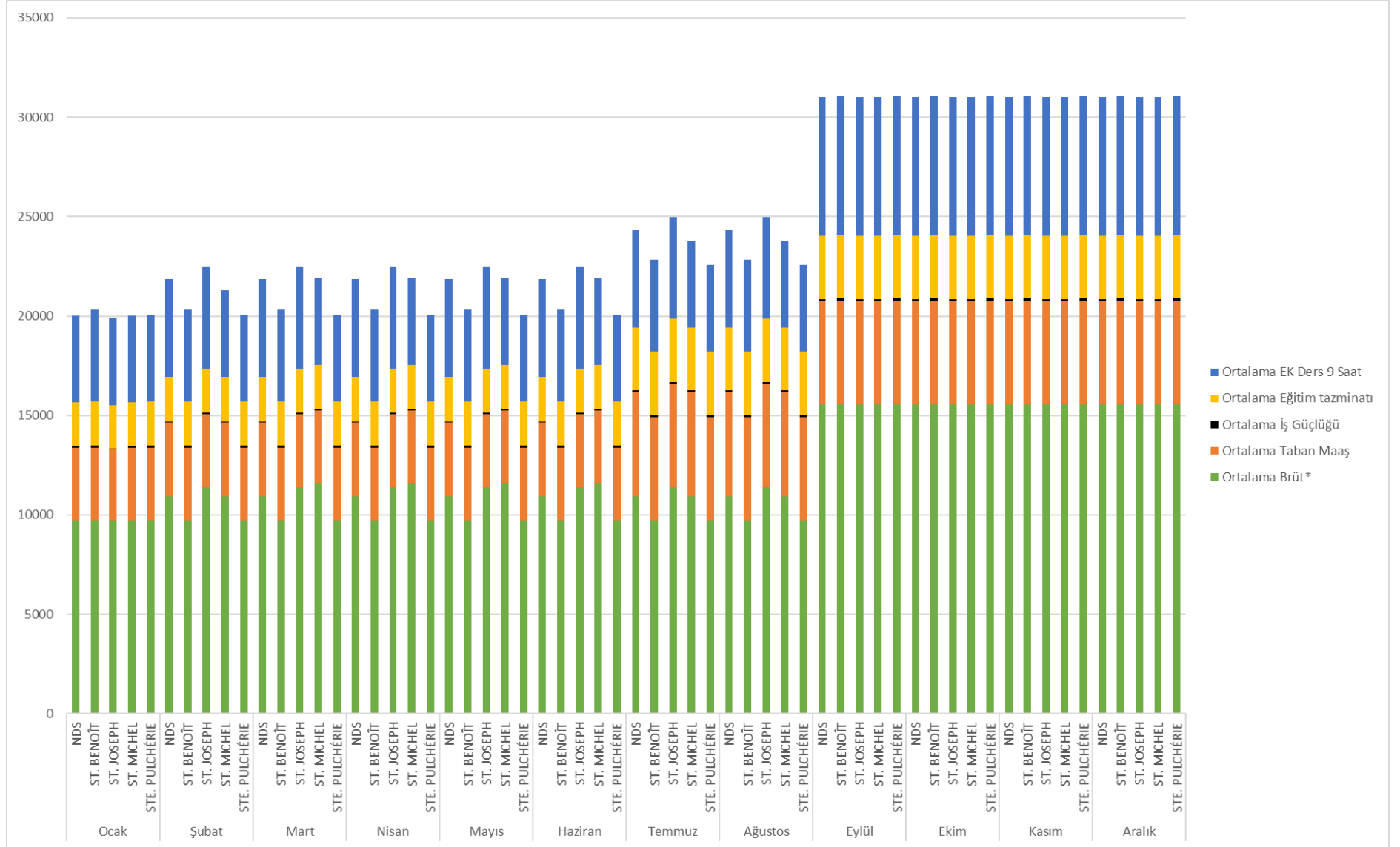
Grafik 2: 20 Yıl Kıdeme Sahip Türk Öğretmenlerin 2022 Yılına İlişkin Brüt Maaş, Taban Maaş, İş Güçlüğü Ücreti ve Eğitim Tazminatı Ücretlerinin Toplamı Sonucunda Aldığı Toplam Ücret (TL)

- (121) Grafik 2'den anlaşılacağı üzere aylık ek ders ücretlerinin grafiğe dahil edilmediği durumda 20 yıl kıdeme sahip Türk öğretmenlerin maaşlarında toplantının yapıldığı 2022 yılı Eylül ayından itibaren yeknesaklık sağlanmıştır. İlgili grafikte yer alan ücret kalemlerinde brüt maaş dışındaki ücretlerin matbu olarak belirlenmesi nedeniyle brüt maaşın okullar tarafından eşitlenmesiyle aynı kıdem yılına sahip Türk öğretmenlerin maaşları aynılaşmaktadır. Bununla birlikte saat başına ek ders ücretinin soruşturma tarafı okullar tarafından (.....) TL olarak belirlenmesi nedeniyle farklı okullarda görev yapan Türk öğretmenlerin Bulgu-3'te teşebbüslerce varsayıldığı gibi haftalık ek derslerin dokuz saat olması varsayımında, aşağıda yer alan grafikte yer verildiği üzere öğretmenlerin toplam ücretleri de aynı olacaktır.

26-15/433-161

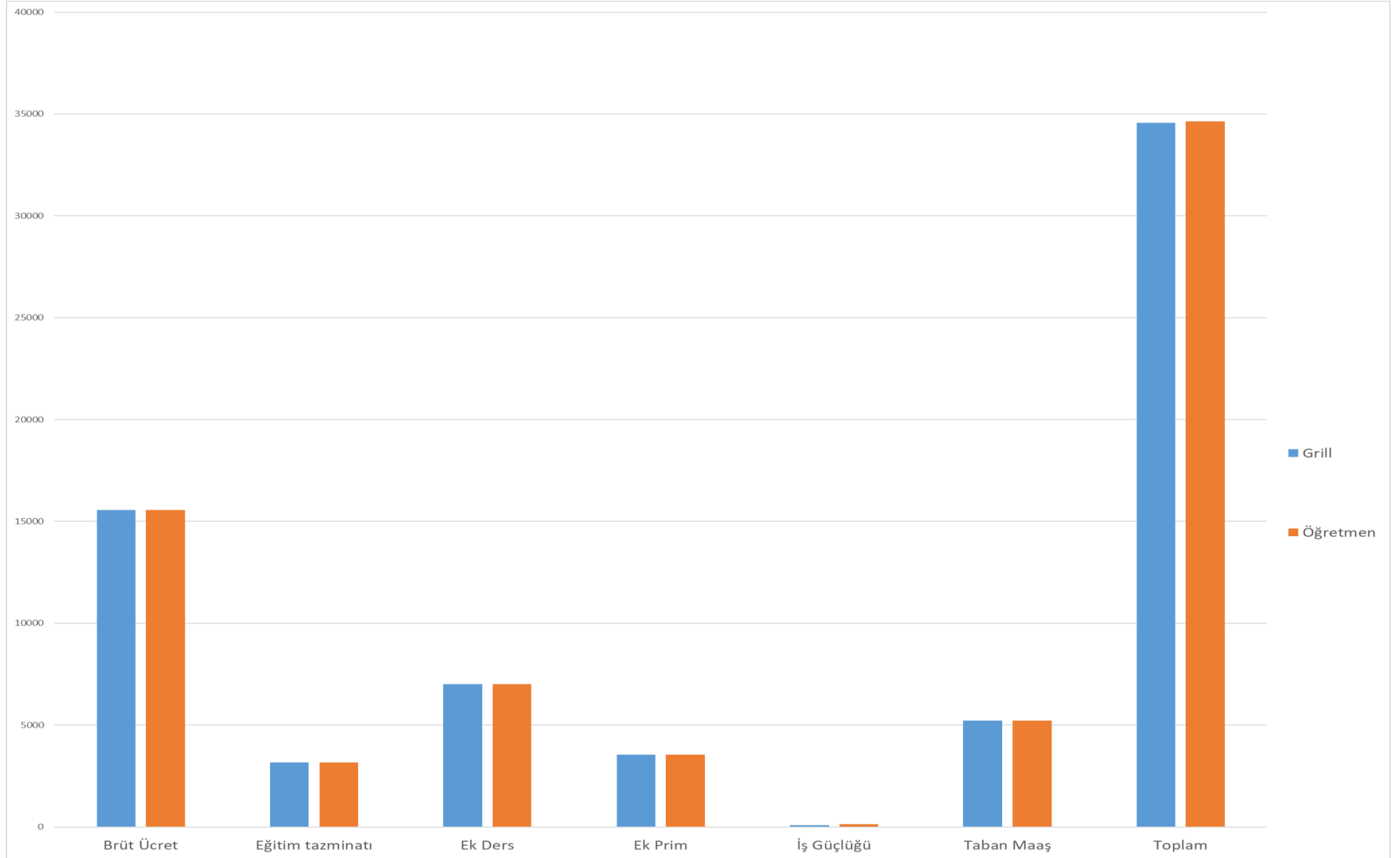
Grafik 3: 20 Yıl Kıdeme Sahip Türk Öğretmenlerin 2022 Yılına İlişkin Brüt Maaş, Taban Maaş, İş Güçlüğü Ücreti, Eğitim Tazminatı ve Haftada Dokuz Saat Ek Ders Ücreti Aldığı Varsayımı Halinde Aldığı Toplam Ücret (TL)

- (122) Dosya kapsamında elde edilen ve Bulgu-3 olarak yer verilen belgeden anlaşılabacağı üzere 07.09.2022 tarihli toplantıda soruşturma tarafı okullar tarafından 20 yıl kıdeme sahip Türk öğretmenlerin maaş hesabı yapılırken haftalık dokuz saat ek ders verildiği varsayımı üzerinden hareket etmektedir. Bu durumda 20 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin haftalık dokuz saat ek ders verdiği varsayıldığında maaş grafiği Grafik 3'teki gibi olacaktır.

26-15/433-161

Grafik 4: Soruşturma Tarafı Okulların “Grill” Adlı Çizelgeleri ile “Grill” ile Belirlenen Hipotetik Duruma Uygun Öğretmenin Karşılaştırılması (TL)

- (123) Dosya kapsamında yapılan yerinde incelemelerde, soruşturma tarafı okullarda görev yapan 20 yıl kıdeme sahip, haftada dokuz saat ek derse giren bir öğretmenin alacağı ücrete ilişkin hesaplama tablosunu gösteren ve soruşturma taraflarınca “Grill” adı verilen belgeye rastlanmıştır. Bununla birlikte soruşturma tarafı okullardan talep edilen bilgiler ve belgeler sonucunda ST. JOSEPH’te görev yapan (.....) isimli öğretmenin 20 yıl kıdeme sahip olduğu ve haftalık dokuz saat ek derse girdiği tespit edilmiştir. “Grill” adı verilen çizelge ile (.....) isimli öğretmenin bordrosu karşılaştırıldığında yalnızca iş gücü kalemünde bir farklılık olduğu, diğer ücret kalemlerinin ise aynı olduğu görülmüştür. “Grill” adlı çizelgede iş gücü ücreti 79,35 TL olarak verilirken öğretmen (.....)’ün iş gücü ücretinin 132,25 TL olarak ödendiği görülmüştür.
- (124) İş gücü kalemünde oluşan farklılık ise “Sektöre ilişkin Bilgi” başlığı altında detayları verildiği üzere, öğretmenin eğitim verdiği dilin farklı olmasından kaynaklanmaktadır. Şöyle ki; Tablo 1’de görüleceği üzere, yabancı dilde eğitim veren öğretmenin göstergesi 1.250 puan iken, Türkçe dilinde eğitim veren öğretmenin göstergesi 750 puandır. Bununla birlikte, Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan 04.07.2022 tarihli Genelge’nin (Sıra No: 9) 1. maddesinin (a) bendinde iş gücü ile eğitim tazminatı kalemlerinde uygulanacak katsayılar belirtilmektedir. İş gücü ücreti, tabloda gösterilen puanlar ile ilgili katsayıların çarpımı sonucunda elde edilmektedir. Bu durumda 2022 yılı için yabancı dilde eğitim veren öğretmenin iş gücü ücreti $(1.250 \times 0,105796 = 132,25 \text{ TL})$ olarak hesaplanırken, Türkçe dilinde eğitim veren öğretmenin iş gücü ücreti $(750 \times 0,105796 = 79,35 \text{ TL})$ olarak hesaplanmaktadır.
- (125) Nitekim, “Grill” adlı çizelgede 20 yıllık kıdeme sahip ve haftada dokuz saat ek derse giren bir öğretmenin alacağı brüt ücrete ilişkin hesaplama yapılırken Türkçe dilinde eğitim veren bir öğretmenin gözetildiği ve bu nedenle iş gücü ücretinin 79,35 TL olarak hesaplandığı, Grafik 4’te ücret kalemleri karşılaştırılan öğretmenin ise yabancı dilde eğitim vermesi nedeniyle iş gücü ücretinin 132,25 TL olarak hesaplandığı anlaşılmaktadır. Sonuç olarak; soruşturma tarafı okulların 07.09.2022 tarihli toplantıda kararlaştırdıkları Türk öğretmenlerin ücret kalemlerini uygulamaya geçirdikleri görülmektedir.

1.5.1.2. Çıktı Piyasalarında Fiyat Tespitine ve Bilgi Değişimine İlişkin Teorik Çerçeve

- (126) Yukarıda girdi piyasalarına ilişkin rekabet hukuku değerlendirmelerine yer verilmiş olup bu başlık altında ise çıktı piyasalarına yönelik rekabet hukuku değerlendirmelerine özellikle fiyat tespiti ve bilgi değişimi bağlamında yer verilmiştir.
- (127) 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinde “*belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacı taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri*” yasaklanmakta ve aynı maddede tadadi olarak sayılan yasak haller arasında “*Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi*” yer almaktadır.
- (128) Fiyat tespiti, tedarik zincirinin aynı seviyesinde faaliyet gösteren katılımcılar arasında bir ürün, hizmet veya malın sabit fiyatlarla satın alınması veya satılması için yahut katılımcılar tarafından arz ve talebin kontrol edilmesi ile fiyatların belirli seviyede tutulması yoluyla pazar koşullarının sağlanması için yapılan anlaşmadır. Fiyat tespiti, kartel anlaşmalarının en yaygın biçimlerinden biridir. Fiyatlar, azami veya asgari seviyelerde belirlenebileceği gibi çeşitli indirim sistemlerinin standartlaştırılması yoluyla da sabitlenebilmektedir. Dolayısıyla yalnızca fiyat kontrolü ile sonuçlanan doğrudan anlaşmalar değil, dolaylı olarak fiyat kontrol mekanizmalarını tetikleyen uygulamalar da fiyat tespiti kapsamında bir rekabet hukuku ihlali olarak değerlendirilebilmektedir. Ayrıca

belirtmek gerekir ki doğası gereği rekabeti kısıtlayıcı olduğu kabul edilen karteller, pazardaki etkisine bakılmaksızın amacı bakımından ihlal kabul edilmektedir.⁴¹

- (129) Mal veya hizmetin alım ya da satım fiyatının ve fiyatı oluşturan unsurlar ile şartların, pazar koşullarına göre belirlenmesi gerekmektedir. Fiyatlara, özellikle yasal olmayan suni müdahaleler yapılması; mal veya hizmetin fiyatında, inovasyonunda, üretim miktarında, ürün kalitesinde yahut çeşitliliğinde olumsuz yönde bir etkiye sahip olabilmektedir. Fiyatların; teşebbüslerin uyumlaştırılmış iradesiyle değil, arz ve talebin karşılaştığı noktada serbestçe oluşması gerekmektedir. Belirli bir mal veya hizmetin alım ya da satım fiyatının; rakiplerin, aralarında yaptığı “anlaşma” ile belirlenmesi rekabeti kısıtlamaktadır.
- (130) Bu noktada, 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamında bir ihlal sonucuna ulaşabilmek için teşebbüslerin, amacı veya etkisi rekabeti engellemek, bozmak ya da kısıtlamak olan bir anlaşmanın ve/veya uyumlu eylemin tarafı olduğunun tespit edilmesi gerekmektedir. Teşebbüsler arasında oluşturulan koordinasyonun gücündeki ve ortaya çıkış şeklindeki farklılıkların bir sonucu olarak madde kapsamında “anlaşma” ve “uyumlu eylem” olarak iki farklı nitelendirmeye gidilmiştir. Böylelikle ekonomik aktörlerin piyasada alacakları kararları bağımsız bir biçimde belirlemeye yönelik sahip oldukları yükümlülüğe aykırı olabilecek tüm irade uyuşmalarının ve bunların olası alternatif tezahürlerinin hüküm kapsamına alınması sağlanmıştır.⁴²
- (131) Rakipler arası anlaşmalar ile uyumlu eylemler arasındaki fark, teşebbüslerce gerçekleştirilmiş eylemlerin veya işlemlerin tezahürü noktasında ortaya çıkmakta, rekabeti kısıtlayıcı/engelleyici etkileri açısından aralarında herhangi bir fark bulunmamaktadır. Taraflar arasında ortaya çıkan ilişkilerin hukuki niteliği veya şekli önem taşımamaktadır. Önemli olan husus, piyasada belirli bir şekilde davranmaya yönelik olarak ortak ve karşılıklı iradenin herhangi bir şekilde ortaya çıkması, rakiplerin bu konuda bir uzlaşmaya varmış olmasıdır.
- (132) Taraflar arasındaki uzlaşmanın ortaya çıkması, temelinde rekabeti etkileyebilecek nitelikte hassas ticari bilgilerin rakipler arasında değiş tokuş edilmesine dayanmaktadır. Bilgi değişimi, rakipler arasındaki uzlaşının bozulup bozulmadığının saptanmasını kolaylaştırdığı için “*kolaylaştırıcı eylem*” olarak değerlendirilebileceği gibi bizatihi kendisi rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşma olarak da değerlendirilebilmektedir. Bu açıdan bakıldığında bilgi değişiminin, rekabetin kısıtlanması/engellenmesi noktasında kimi zaman amaç olduğu kimi zaman ise araç olarak kullanıldığı söylenebilecektir.
- (133) Pazardaki belirsizliği azaltan stratejik verilerin rakipler arasında değişiminin 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinin kapsamına girmesi, başka türlü bilgilerin değişimine kıyasla daha muhtemeldir. Stratejik verilerin paylaşılması, tarafların rekabetçi güdülerinin azaltılması suretiyle rekabeti kısıtlayıcı etkiler doğurabilmektedir. Fiyata, miktara, müşterilere, maliyetlere, cirolara, satışlara, alımlara, kapasiteye, ürün niteliklerine, pazarlama planlarına, risklere, yatırımlara, teknolojilere, AR-GE programlarına vb. ilişkin bilgilerin rekabete duyarlı olduğu kabul edilmektedir. Genel olarak, fiyata ve miktara ilişkin bilgiler, stratejik niteliği en yüksek bilgiler olarak kabul edilmektedir. Bunları, maliyetlere ve talebe ilişkin bilgiler takip eder. Bununla birlikte, örneğin, teşebbüsler AR-GE üzerinden rekabet ediyor ise teknolojik veriler, rekabet açısından stratejik niteliği en yüksek bilgi niteliği taşıyabilecektir. Ayrıca, verilerin stratejik açıdan önemi, bilgi değişiminin sıklığı ve pazarı kapsama derecesi ile verilerin toplulaştırılmış olup olmadığı ve güncelliği gibi faktörlere de bağlıdır.⁴³

⁴¹ Kurulun 29.03.2018 tarihli ve 18-09/180-85 sayılı kararı

⁴² Kurulun 23.06.2022 tarihli ve 22-28/443-180 sayılı kararı

⁴³ Yatay Kılavuz, 67. paragraf

- (134) Fiyat; özellikle pazardaki oyuncu sayısının az olduğu, mal veya hizmetin ise homojen bir özellik sergilediği pazarlarda yegâne rekabet edilebilir parametre olmaktadır. Nitekim Ege Bölgesi'nde faaliyet gösteren çimento üreticilerinin 4054 sayılı Kanun'a aykırı eylemlerde bulundukları yönündeki Kurul kararının iptali istemiyle açılan davada Danıştay 13. Dairesi tarafından bu husus hakkında *"Özellikle oligopolist pazarlarda artan pazar şeffaflığının rekabetin yoğunluğunu azaltacağı fikrinden hareketle, bilgi alışverişi konusunda daha hassas bir yaklaşım sergilenmelidir. Homojen bir ürünün söz konusu olduğu piyasalarda, müşteriler çok küçük fiyat farklılıklarına bile duyarlıdır. Bir firmanın rakiplerinden farklı hareket edip önemli kazançlar elde etmesi mümkünken, tüm firmaların aynı yönde bir strateji uygulamaları, büyük ölçüde aralarındaki bilgi alışverişi sayesinde gerçekleşmektedir."* şeklinde ifadelerde bulunulmuştur.⁴⁴
- (135) Bilgi paylaşımının tek taraflı olarak bir teşebbüs tarafından gerçekleştirilmesi ile birden çok teşebbüsün karşılıklı olarak bilgi paylaşımını gerçekleştirmesi yahut bilgi değişimine ilişkin alışverişin gerçekleştiği ortamın niteliği, ihlalin gerçekleştiğinin kabulü noktasında herhangi bir önem arz etmemektedir. Buna ek olarak rakiplerinin stratejik verileri kendisine ulaşan firmalar, bu bilgilerin kendilerine ulaşmasını istemediklerini rakiplerine açık bir şekilde bildirmedikleri takdirde, rakiplerce açıklanan bilgileri kabul etmiş ve pazar davranışlarını buna göre uyarlamış sayılacaklardır⁴⁵. Nitekim Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın (ABAD) Case C-8/08 sayılı kararında Hollanda'da faaliyet gösteren GSM operatörlerinin bir araya gelerek faturalı abonelikler için standart bayi ücretlerini düşürmesi incelenmiş ve *"...uyumlu eyleme katılan teşebbüs, söz konusu piyasada faaliyetlerini sürdürdüğü sürece uyumlu eylem, katılan teşebbüsler tarafından gerçekleştirilen tek bir toplantının sonucu bile olsa, ortaya çıkan uyumlu eylem ile teşebbüsün ilgili piyasadaki davranışları arasında nedensellik bağına ilişkin karine vardır..."* denilmiştir. Yine Danıştay 13. Dairesinin 08.05.2012 tarihli ve E. 2008/9080 K. 2012/965 sayılı kararında emaye bobin teli pazarında faaliyet gösteren teşebbüsler arasında anlaşma ve fiyat listelerinin değişimi incelenmiş ve *"... Ayrıca fiyat listeleri hususunda teşebbüsler arası koordinasyonun ve teşebbüsler arasındaki bilgi paylaşımlarının, piyasada bir etkisinin olmadığı ileri sürülebilirse de belirtilen iletişimin, teşebbüslerin gelecekte piyasada alacakları kararlarda etkili olacağının aksi ispatlanmadıkça kabul edilmesi gerekmektedir..."* şeklinde hüküm kurulmuştur.
- (136) Bunlara paralel olarak Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz'un (Yatay Kılavuz) 45. ve 46. paragraflarında da *"Normal şartlar altında teşebbüslerin, rakiplerinin mevcut ya da beklenen davranışlarına göre basiretli bir biçimde kendilerini uyarlaması ihlal olarak değerlendirilmemektedir. Ancak, rakipler arasında, pazardaki olağan koşullardan farklı rekabet koşulları yaratma amaç veya etkisine sahip olan doğrudan ya da dolaylı her türlü iletişim ihlal olarak değerlendirilmekte ve yasaklanmaktadır. Örneğin, teşebbüsün, kendi uyguladığı veya uygulamayı düşündüğü politikayı rakibine açıklaması bu bağlamda değerlendirilebilir. Dolayısıyla, bilgi değişimi, rekabete duyarlı bilgilerin değişimi ile pazardaki belirsizliği azaltıyor ve rekabeti kısıtlayıcı işbirliğini kolaylaştırıyorsa, 4. madde kapsamında ihlal teşkil edebilecektir. Bir teşebbüsün posta, e-posta, telefon görüşmeleri, toplantılar gibi vasıtalarla rekabete duyarlı bilgilerini, bunları açıkça veya zımnen kabul eden rakiplerine tek taraflı olarak açıklaması ile çok sayıda teşebbüsün, amaçları ve planları hakkında birbirlerini bilgilendirmesi arasında fark bulunmamaktadır. Örneğin, bir teşebbüsün fiyatlama politikasının rakiplere açıklandığı bir toplantıya yalnızca katılmış olmak bile - fiyatları artırmak üzere bir uzlaşmaya varılmamış olsa dahi - Kanun'un 4. maddesi kapsamına girebilecektir. Bir teşebbüse, rakibi tarafından herhangi bir şekilde*

⁴⁴ Danıştay 13. Dairesinin E. 2016/4902 K. 2019/4247 sayılı kararı

⁴⁵ Kurulun 16.03.2012 tarihli ve 12-12/383-112 sayılı, 12.06.2012 tarihli ve 12-32/916-275 sayılı, 07.01.2021 tarihli ve 21-01/18-8 sayılı kararları

rekabete duyarlı bir bilgi gönderildiğinde, ilgili teşebbüs böyle bir bilgiyi almak istemediğine dair net bir karşılık vermiyor ise, teşebbüsün bu bilgiyi kabul ettiği ve pazardaki davranışlarını buna göre değiştirdiği varsayılacaktır.” ifadeleri yer almaktadır.

- (137) Nitekim ABAD’ın Sugar kararında⁴⁶ da “...teşebbüslerin rakiplerinin mevcut ve öngörülebilir davranışlarına rasyonel olarak ayak uydurmalarının hukuka uygun olduğu ancak toplantılar ve doğrudan ya da dolaylı bilgi değişimlerinin geleceğe ilişkin belirsizlikleri ortadan kaldırarak paralel davranışlara yol açacağı ve bu durumun rekabet ihlali oluşturacağı...” belirtilmiştir.
- (138) Benzer bir şekilde Yatay Kılavuz’un 57. paragrafında da “...rakiplerin, gelecekte uygulamayı planladıkları fiyat, üretim ya da satış miktarı gibi rekabete duyarlı bilgileri aralarında değişmesi, genellikle fiyat ya da miktar tespiti amacı taşıdığı için, normal koşullar altında kartel olarak değerlendirilir...” ifadeleri yer almaktadır. İlgili ifadeler, geleceğe yönelik rekabete hassas bilgilerin piyasada rekabet edilen başka bir teşebbüsle paylaşılmasının rekabet ihlali teşkil edebileceğine işaret etmektedir.
- (139) Bütün bu açıklamalar göz önüne alındığında, ilgili pazarda stratejik bilgi olarak kabul edilen bilgilerin teşebbüsler arasında değiş tokuş edilmesi, bu bilgiler bir defaya mahsus olarak paylaşılsa ve/veya piyasada herhangi bir etki doğurmasa bile ihlal olarak değerlendirilebilmektedir. Bir teşebbüs, bu paylaşımın parçası olmak istemediğini net bir şekilde diğer teşebbüslere bildirmediği pazar davranışlarını bu paylaşımına göre şekillendirmiş kabul edilebilecektir. Bilgi paylaşımı; bağımsız bir anlaşma, uyumlu eylem ya da teşebbüs birliği kararı olarak tezahür edebileceği gibi bir başka iş birliği anlaşmasının parçası/tamamlayıcısı olarak da ortaya çıkabilmektedir. Bu bağlamda, bilgi değişimi aracılığıyla teşebbüslerin bir araya gelerek fiyatları veya fiyatı oluşturan koşulları belirlemesi de 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamına girmektedir.

1.5.1.2.1. Dosya Kapsamında Elde Edilen Bulgulara İlişkin Değerlendirme

- (140) 30.06.2022 tarihli Bulgu-2’deki iletişimin tarafları göz önüne alındığında, ilgili belgenin teşebbüs içi yazışma niteliğini taşıdığı anlaşılmaktadır. ST. MICHEL (.....) tarafından ST. MICHEL’de görev yapan personele gönderilen ilgili e-postada yer alan “*En iyi puanı alan ilk 3’e burs konusunda söz vermemek gerekiyor. Burs ihtimalini elbette tartışabiliriz ama eylül sonunda bir komisyon kuruluyor ve bursları öncesinde garanti etmek hakkımız yok. Tüm diğer okullar da aynı şekilde yapıyorlar.*” ifadelerinden okula kayıt yaptıracak öğrencilerden en yüksek puanı alan ilk üç öğrenciye ve aileye burs konusunda söz verilmemesi hususunda kayıt personelinin uyarıldığı, bu hususta diğer okulların da aynı süreci takip ettiği, burs konusunda tasarrufta bulunmak için Eylül ayında kurulacak burs komisyonunun kararının beklenmesi gerektiğinin belirtildiği görülmektedir.
- (141) Yukarıda “İlgili Pazar” başlığı altında yer aldığı üzere görece farklı ve daha dar bir alanda, daha az oyuncuyla faaliyet gösterilen “Fransızca dilinde eğitim hizmeti sunan özel ortaöğretim kurumları pazarı”nda; teşebbüslerin rakip teşebbüslerden ayrışması/öne çıkması bakımından burs olanakları önemli bir unsur olarak ortaya çıkmaktadır. “Burslar ve burslara ilişkin şartlar”, bu soruşturma kapsamında dikkate alınan ilgili ürün pazarı bağlamında, Yatay Kılavuz’un 67. paragrafına paralel olarak, rekabete duyarlı stratejik bilgi olarak kabul edilebilecek nitelikte olduğundan burs ve burslara ilişkin şartların okulların ortak iradesiyle belirlenmesi rekabet hukuku bağlamında rekabeti sınırlayıcı anlaşma olarak nitelendirilmektedir.

⁴⁶ C-40/73 - Suiker Unie and Others v Commission

- (142) Bulgu-7'de yer alan ve soruşturma tarafı okullarca 06.04.2022 tarihinde STE. PULCHÉRIE'de gerçekleştirilen toplantının tutanağı incelendiğinde toplantıya tüm okul müdürlerinin katıldığı anlaşılmaktadır. Tutanakta yer alan, *"(.....) PL'lerin öğrenim ücretini tüketici fiyat enflasyonu oranına kadar mümkün olduğunca artırmayı önerir"* ifadesinden, Özel İzmir Saint-Joseph Fransız Lisesi (.....) tarafından hazırlık sınıfı yeni kayıt ücretlerinin TÜFE oranında artırılmasının önerildiği, öte yandan ileri bir tarih olan 5-6 Mayıs'ta video konferans aracılığıyla eğitim ücretlerinin belirlenmesi üzerine not alındığı görülmektedir.
- (143) İlgili bulguda kayıt sürecinin rekabet etmeme düsturuyla yönetilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu hususun, özellikle kayıt sürecinde ebeveynlerin tercihini etkileyeceği değerlendirilen burslar üzerinde tezahür ettiği görülmektedir. Nitekim aynı tutanakta; kardeş için %10, personel için %50, öğretmen için %10, vakıf üyeleri için %10, millî sporcu için %25 burs verilebileceği, bunların dışında kayıt sürecinde burs teklif edilmeyeceği veya daha yüksek oranda burs önererek ebeveynlerin ayartılmayacağı, okullar tarafından velilerden kayıt için alınan %10'luk peşinatın geri ödenmeyeceği üzerine anlaştıkları görülmekte, bu hususların sunulan hizmetin satım koşullarını belirlemeye ilişkin olduğu değerlendirilmektedir. Diğer yandan bulguda yer alan *"Müdürler, okulun kayıt politikasından sorumlu ve garantilidir ve kayıt ekibini denetim otoritelerimiz tarafından tanımlanan rekabet etmeme ilkeleri doğrultusunda yönetmelidir."* ve *"Aileleri arayıp daha yüksek burs teklif ederek okulunuza gelmeleri için ikna etmeyin."* ifadeleri de soruşturma tarafı okulların birbirleriyle rekabet etmemek üzerine anlaştıklarını göstermektedir. Öte yandan 27.04.2022 tarihinde yeniden toplanmak üzere tutanağın sonlandırıldığı görülmektedir.
- (144) Bulgu-8'de bir önceki bulguda bahsi geçen 27.04.2022 tarihli toplantının yapıldığı, ilgili toplantıda her bir okulun uyguladığı burs oranlarını birlikte belirlediği, kayıt esnasında ilgili toplantıda belirlenen burs oranları dışında burs verilmemesi ve okullar tarafından velilerden kayıt için alınan %10'luk peşinatın geri ödenmemesi üzerine anlaştıkları görülmektedir. Dosya kapsamında edinilen bilgilerden burs oranlarının okulların resmi internet sitesinde yayımlanan umuma açık bilgiler olduğu tespit edilmekle birlikte ihlal değerlendirmesi, bu bilgilerin paylaşılması üzerinde değil başkaca burs olanaklarının tanınmamasına ilişkin uzlaşa sağlanması üzerinde kurulmuştur. Nitekim henüz tutanağın başında, bu değerlendirmeyi destekler nitelikte, *"27 Nisan 2022 tarihinde, bir video konferans sayesinde bir araya gelen Türkiye'deki Fransız Katolik Okullarının kurucu heyetleri ve müdürleri, söz konusu okullarda gerçekleştirilecek kayıt işlemleri boyunca, aşağıda belirtilen şartnamenin maddelerine uyulması konusunda hemfikir olmuşlardır"* ifadesinin yer aldığı görülmektedir.
- (145) Söz konusu tutanak uyarınca müdürlerin kayıt sürecine liderlik edeceği, öğrencinin ve velinin dikkatini çekmek uğruna *"kardeşlik"* ve *"her tür rekabetten yoksun tamamlayıcılık"* ilkelerinden taviz verilmeyeceği, bunu sağlamak adına tutanakta *"Bunları yapmaktan kaçınacaklar"* isimli başlık altında *"Kayıtlar sırasında, aşağıda belirtilen durumlar haricinde burs verilmesi,"* şeklinde okulların kaçınması gereken hususlara ilişkin bir liste oluşturulduğu görülmektedir. Bulgudan da anlaşılabileceği üzere belirtilen oranlar dahilinde burslar tertip edilmiş, bunlar dışında burs sağlanamayacağı okullarca tutanağa bağlanmıştır.
- (146) Kaçınılması gerekenler başlığı altında devam eden başka bir maddede *"Kayıtların kapanmasından önce, kaydı teyit etmek amacı haricinde, çocuklarını, Federasyona bağlı başka bir okula kayıt yaptırmış olan aileleri, örneğin, onlara, yukarıda listelenenler haricinde bir burs teklifi sunarak veya kayıt yaptırmış oldukları okula ödedikleri %10'luk kesintiyi geri ödemeyi teklif ederek, kendi okullarına kayıt yaptırmaya ikna etmek için aramak."* ifadesine yer verilmiştir. Bu ifadelerden, soruşturma tarafı okulların, çocuklarını

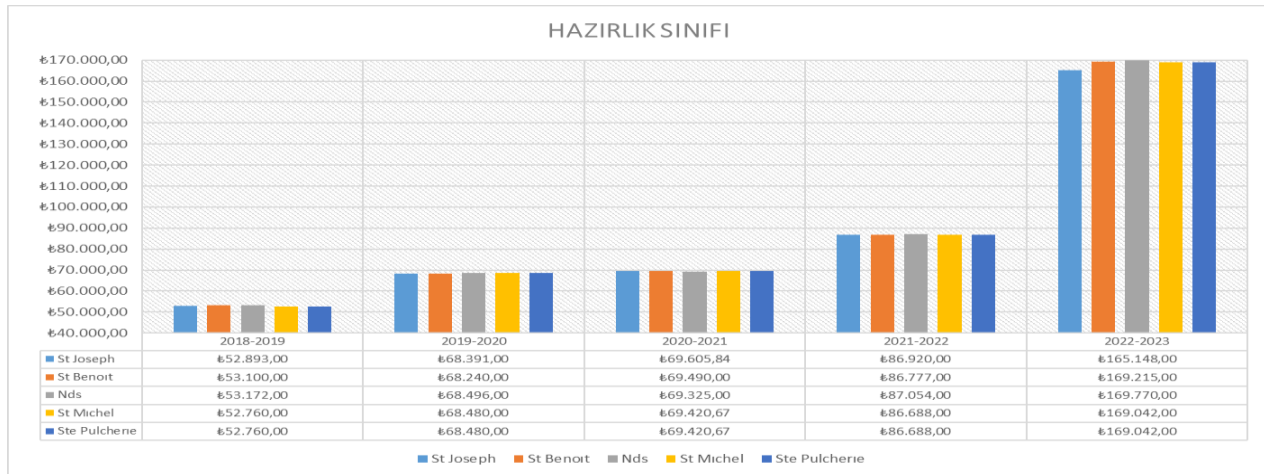
başka bir okula kaydettirmiş olan aileleri farklı burs olanakları tanıyarak ayartmayacakları ve okulların faaliyet yürüttükleri pazarda birbirlerinin önüne geçmek için önemli bir unsur olan burs olanaklarını kullanmayacakları üzerine uzlaştıkları anlaşılmaktadır. Kaçınılması gereken başka bir durum olarak “*Velilerin kararını, ne pahasına olursa olsun, kendi kurumlarının lehine olacak şekilde değiştirmeye çalışmak.*” şeklinde belirtilen ifadeye soruşturma taraflarının rekabet motivasyonunu ortadan kaldırmak amacını perçinlemek adına yer verildiği değerlendirilmektedir.

- (147) Söz konusu tutanakta ayrıca, velilerden gelen veya gelebilecek burs taleplerini değerlendirmek için okulların Eylül ayında toplanacakları belirtilmiştir. Bununla birlikte Bulgu-2’deki “*Burs ihtimalini elbette tartışabiliriz ama eylül sonunda bir komisyon kuruluyor ve bursları öncesinde garanti etme hakkımız yok.*” ifadelerinden yapılması planlanan bu toplantının sağlanacak burs olanaklarının tespitine ilişkin olduğu anlaşılmaktadır.
- (148) Bulgu-9’da yer alan “*Yeni başlayanlar için artırdığımız öğrenim ücretleriyle ilgili alınan en son önlemler göz önüne alındığında, bu krizde dayanma kabiliyetimize güveniyoruz.*” ifadesinden okulların hâlihazırda öğrenim ücretlerine ilişkin birlikte hareket ederek almış oldukları birtakım önlemler sonucunda ücretlerin artırılmış olduğu görülmektedir.

1.5.1.2.2. Fiyat Tespitine ve Bilgi Değişimine İlişkin Genel Değerlendirme

- (149) Az oyuncusu bulunan ve oligopolistik pazar yapısı etkilerinin kolaylıkla görülebileceği, soruşturma kapsamında dikkate alınan pazarda bilgi değişimi; pazardaki şeffaflığı artırarak okul fiyatı, burs, indirim ve bunları dolaylı olarak belirleyebilecek parametreler gibi rekabete duyarlı unsurlara ilişkin belirsizlikleri azaltmaktadır. Dosya kapsamında elde edilen bulgulardan da anlaşılabileceği üzere teşebbüslerin uyguladıkları okul fiyatı, burs gibi unsurların aynışması, teşebbüslerin maliyet yapılarının benzerliğinden değil teşebbüsler arasında gerçekleşen koordinasyondan ve bilgi değişiminden kaynaklanmaktadır.
- (150) Soruşturma tarafı okulların 2018-2022 döneminde hazırlık sınıfı okul fiyatlarına ilişkin veriler incelendiğinde okul fiyatlarında ilgili yıllar içerisinde ayrışma gözlemlenmeyen, teşebbüsler arasındaki koordinasyonu destekler nitelikteki grafik aşağıdaki gibidir:

Grafik 5: Soruşturma Tarafı Okulların 2018-2022 Yılları Arasında Uyguladıkları Hazırlık Sınıfı Fiyatları (TL)

- (151) Bulgu-8’deki belgeden anlaşılabileceği üzere; soruşturma tarafı okullar, 27.04.2022 tarihinde yapılan toplantıda uyguladıkları burs oranlarını birbirleri ile paylaşmış ve toplantıda belirlenen burs oranlarının dışında başkaca burs oranı belirlenmemesine ilişkin uzlaşma sağlamışlardır. Toplantı kapsamında hazırlanan tutanağın “*Bunları yapmaktan kaçınacaklar*” başlığı altında kaçınılması gereken hususlar olarak belirtilen “*Kayıtlar sırasında, aşağıda belirtilen durumlar haricinde burs verilmesi*” ve “*Kayıtların*

kaplanmasından önce, kaydı teyit etmek amacı haricinde, çocuklarını, Federasyona bağlı başka bir okula kayıt yaptırmış olan aileleri, örneğin, onlara, yukarıda listelenenler haricinde bir burs teklifi sunarak veya kayıt yaptırmış oldukları okula ödedikleri %10 luk kesintiyi geri ödemeyi teklif ederek, kendi okullarına kayıt yaptırmaya ikna etmek için aramak” ifadelerinden soruşturma tarafı okulların burs oranlarına ilişkin uzlaşmayı perçinleyerek aralarındaki rekabeti bertaraf ettikleri anlaşılmaktadır.

- (152) Bu kapsamda soruşturma tarafı okulların 2022-2023 eğitim öğretim yılına ilişkin uyguladıkları burs oranları ile Bulgu-8’de yer verilen 27.04.2022 tarihli toplantıda uzlaştıkları burs oranlarının karşılaştırıldığı tablolara aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 2: Bulgu-8’de Yer Alan Burs Oranlarının ST. JOSEPH Tarafından Uygulanan Burs Oranları ile Karşılaştırılması

Burslar	Kardeşler	Okul Personeli	Diğer Okullardaki Öğretmenler	Millî Sporcu	Başarı Bursu	Ayrıca Uygulanan Burs
Bulgu-8’de Yer Alan Burs Oranları	%10	%50	-	%25	-	Petit-Prince Koleji Kayıt Birincisi ve İkincisi (%50, %25)
ST. JOSEPH Tarafından Uygulanan Burslar	%10	%50	-	%25	Birinci %50, İkinci %30, Üçüncü %20	Petit-Prince Koleji Kayıt Birincisi ve İkincisi (%50, %25)

Kaynak: Cevabi Yazı

Tablo 3: Bulgu-8’de Yer Alan Burs Oranlarının ST. BENOÎT Tarafından Uygulanan Burs Oranları ile Karşılaştırılması

Burslar	Kardeşler	Okul Personeli	Diğer Okullardaki Öğretmenler	Millî Sporcu	Başarı Bursu	Ayrıca Uygulanan Burs
Bulgu-8’de Yer Alan Burs Oranları	%10	%50 -%100 arası	%10	%25	-	Federasyona Bağlı Okullarda Çalışan Öğretmen Çocukları (%50)
ST. BENOÎT Tarafından Uygulanan Burslar	%10	%50	%10	%25	-	Federasyona Bağlı Okullarda Çalışan Öğretmen Çocukları (%50)

Kaynak: Cevabi Yazı

Tablo 4: Bulgu-8’de Yer Alan Burs Oranlarının NDS Tarafından Uygulanan Burs Oranları ile Karşılaştırılması

Burslar	Kardeşler	Okul Personeli	Diğer Okullardaki Öğretmenler	Millî Sporcu	Başarı Bursu	Ayrıca Uygulanan Burs
Bulgu-8’de Yer Alan Burs Oranları	%10	%50	%10	%25	En Yüksek Puana Sahip İlk 3 (%75, %50, %25)	-
NDS Tarafından Uygulanan Burslar	%10	%50	%10	%25	Birinci %75, İkinci %50, Üçüncü %25	Özel Neslin Değişen Sesi Okulları İlk 3 (%75)

Kaynak: Cevabi Yazı

Tablo 5: Bulgu-8’de Yer Alan Burs Oranlarının ST. MICHEL Tarafından Uygulanan Burs Oranları ile Karşılaştırılması

Burslar	Kardeşler	Okul Personeli	Diğer Okullardaki Öğretmenler	Millî Sporcu	Başarı Bursu	Ayrıca Uygulanan Burs
---------	-----------	----------------	-------------------------------	--------------	--------------	-----------------------

Bulgu-8'de Yer Alan Burs Oranları	%10	%50	%10	%25	-	SM Mezunu Ebeveyn (% 10)
ST. MICHEL Tarafından Uygulanan Burslar	%10	%50	%10	%25	%25	SM Mezunu Ebeveyn (% 10)
Kaynak: Cevabi Yazı						

Tablo 6: Bulgu-8'de Yer Alan Burs Oranlarının STE. PULCHÉRIE Tarafından Uygulanan Burs Oranları ile Karşılaştırılması

Burslar	Kardeşler	Okul Personeli	Diğer Okullardaki Öğretmenler	Millî Sporcu	Başarı Bursu	Ayrıca Uygulanan Burs
Bulgu-8'de Yer Alan Burs Oranları	%10	%50	%10	-	-	Yeni Nesil 200 Mezunu 4 Öğrenci (%25)
STE. PULCHÉRIE Tarafından Uygulanan Burslar	%10	%50	%10	%100	-	Yeni Nesil 200 Mezunu 4 Öğrenci (%25)
Kaynak: Cevabi Yazı						

- (153) Yukarıda yer verilen tablolardan (Tablo 2-6) anlaşılabacağı üzere; soruşturma taraflarının 2022-2023 yılına ilişkin burs oranları, 27.04.2022 tarihli toplantıda alınan kararlar doğrultusunda her okulda aynı olacak şekilde ve toplantı sonrası hazırlanan şartnamede belirtilen oranlarda uygulanmıştır. Tablolardan örnek verilecek olursa; şartnamede %10 olarak belirlenen kardeş indiriminin soruşturma tarafı tüm okullar tarafından %10 olarak uygulandığı görülmektedir. Şartnamede belirlenen bazı indirim oranları her okul tarafından uygulanmasa da tablolar incelendiğinde soruşturma tarafı okulların ortak uyguladıkları indirim oranlarının büyük ölçüde aynı olduğu anlaşılmaktadır.
- (154) Sonuç olarak; dosya kapsamında elde edilen bilgiler ve belgeler incelendiğinde teşebbüslerin çeşitli tarihlerde aralarında toplantı yaptıkları ve bu toplantılarda okul fiyatları, burslar ve bunlara ilişkin şartlar hakkında birlikte karar aldıkları anlaşılmaktadır. Bulgu-2, 7, 8, 9 ve yukarıda yer alan Grafik 5 ile tablolar (Tablo 2-6) bütüncül bir şekilde ele alındığında; tüm okulların bireysel iradelerinin yerini koordineli, iş birliği davranışlarının aldığı kanaatine varılmıştır.

1.5.2. 4054 Sayılı Kanun'un 5. Maddesi Kapsamında Değerlendirme

- (155) Yatay iş birliği niteliğinde olan teşebbüsler arası anlaşmaların, teşebbüs birliği kararlarının ve uyumlu eylemlerin, 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 5. maddeleri çerçevesinde değerlendirilmesinde dikkate alınacak ilkeleri belirleyen Yatay Kılavuz'a göre, mevcut ya da potansiyel rakipler arasında yapılan bir anlaşma söz konusu ise, iş birliği "yatay" bir niteliğe sahiptir.
- (156) Yatay Kılavuz'a göre, 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 5. maddeleri çerçevesinde yapılan değerlendirme iki aşamadan oluşmaktadır. İlk aşama, teşebbüsler arası anlaşmanın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında, rekabeti bozucu bir amacının veya rekabeti kısıtlamaya dönük fiili ya da potansiyel bir etkisinin bulunup bulunmadığının değerlendirilmesidir. Anlaşmanın ilgili madde kapsamında rekabeti kısıtlayıcı olduğunun tespit edilmesi halinde ikinci aşamaya geçilmekte ve bu aşamada anlaşma sonucunda ortaya çıkacak rekabetçi faydalar ve rekabeti kısıtlayıcı etkiler dikkate alınarak 4054 sayılı

Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde muafiyet değerlendirilmesi yapılmaktadır. Anılan maddenin birinci fıkrasında muafiyet koşulları şu şekilde sayılmıştır:

- “a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,*
- b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması,*
- c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,*
- d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlandırılması.”*

- (157) Kümülatif olarak sağlanması gereken 5. madde şartlarından herhangi birinin sağlanmadığının ortaya konulması hâlinde muafiyet değerlendirmesi bakımından diğer şartların incelenmesi gereği ortadan kalkmaktadır. Yukarıda yer verilen değerlendirmeler sonucunda girdi pazarında öğretmen ücretlerinin tespitine ve çıktı pazarında okul kayıt bedellerinin birlikte belirlenmesine ilişkin soruşturma tarafı teşebbüslerin koordineli eylemleriyle rekabetin sınırlandırıldığı tespitinde bulunulmuştur. Muafiyetin Genel Esaslarına İlişkin Kılavuz'da belirtildiği üzere, gerek hukuken gerek iktisadi olarak doğası gereği rekabeti aşırı ölçüde sınırlandıran ve rekabet üzerindeki olumsuz etkilerini bertaraf edecek nitelikte ekonomik faydalar yaratmaları mümkün görünmeyen anlaşmalar muafiyet koşullarını da sağlayamamış olacaktır. Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik (Ceza Yönetmeliği) uyarınca kartel olarak nitelendirilen bu neviden kısıtlamaların muafiyetin ilk şartı olan *“malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması”* sonucunu doğurmayacağı ve söz konusu eylemlere muafiyet tanınamayacağı değerlendirilmektedir.

I.5.3. ST. BENOÎT Tarafından Yapılan Savunmalar ve Savunmalara İlişkin Değerlendirmeler

I.5.3.1. Soruşturma Raporu'nda Tarafların İlk Yazılı Savunmalarına Yer Verilmediğine Yönelik Savunma

- (158) ST. BENOÎT tarafından özetle;
- Soruşturma Raporu'nda ST. BENOÎT'nin ve soruşturmaya taraf diğer okulların savunmalarına yer verilmediği, savunmalara itibar edilmeme nedeninin açıklanmadığı ve bu bağlamda varılan kanaatin eksik gerekçe içerdiği ifade edilmektedir.
- (159) 2010/3 sayılı Dosyaya Giriş Hakkının Düzenlenmesine ve Ticari Sırların Korunmasına İlişkin Tebliğ kapsamında 4054 sayılı Kanun'un uygulanması sırasında elde edilen bilgilerin ticari sır nitelikleri tespit edilerek ticari sır olarak tasnif edilen belgelerin korunması sağlanmaktadır. Soruşturma Raporu'nda teşebbüsler tarafından yapılan tüm savunmalara yer verilmekle birlikte soruşturma tarafı diğer teşebbüslere ilişkin savunmalar ticari sır olarak tasniflendiğinden ve soruşturma tarafı diğer okullar tarafından yapılan savunmalar ST. BENOÎT hakkında yapılan ihlal tespitinde herhangi bir rol oynamadığından bahse konu savunmalar ST. BENOÎT açısından erişime kapatılmıştır. Bu nedenle teşebbüsün savunmasının yerinde olmadığı değerlendirilmektedir.

I.5.3.2. Okul Ücretlerinin ve Burs Oranlarının Soruşturma Tarafı Diğer Okullar ile Birlikte Belirlenmediğine İlişkin Savunmalar

- (160) ST. BENOÎT tarafından özetle;

- Bulgu-2 ila Bulgu-10 olarak yer verilen e-posta yazışmalarından hareketle soruşturma taraflarının rekabeti engellediğine veya bozduğuna yönelik tespitlerin ispat standardını sağlamadığı, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir ihlal yaratacak şekilde teşebbüsler arasında ortak davranışa yönelik bir iradenin ve kast unsurunun bulunmadığı ifade edilmektedir.
- (161) 4054 sayılı Kanun'un "*İdari Para Cezası*" başlıklı 16. maddesinde aynı Kanun'un 4., 6. ve 7. maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlar hakkında Kurul tarafından idarî para cezasına karar verilirken 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 17. maddesinin ikinci fıkrasının dikkate alınacağı belirtilmiştir. Kabahatler Kanunu'nun 2. maddesinde ise kanunun, karşılığında idari yaptırım uygulanmasını öngördüğü tüm haksızlıklar kabahat olarak tanımlanmakta, 9. maddesinde ise "*Kabahatler, kanunda açıkça hüküm bulunmayan hallerde, hem kasten hem de taksirle işlenebilir.*" ifadesi yer almaktadır. Yukarıda yer alan hükümden açıkça anlaşıldığı üzere, bir anlaşmanın rekabet hukuku bağlamında ihlal olup olmadığının değerlendirmesinde kast unsuru aranmadığı gibi bu ihlallerin taksir ile de işlenmesi mümkün olup ayrıca tarafların niyetlerine ilişkin subjektif değerlendirmeler de hukuka aykırılığı ortadan kaldırmamaktadır.
- (162) Ayrıca 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında söz konusu rekabet ihlalinin amacının veya etkilerinin rekabeti sınırlayıcı olması ya da ileride sınırlayabilecek olması önem arz etmekte, ihlali gerçekleştiren teşebbüslerin kastının varlığı aranmamaktadır. Dolayısıyla kastın olmadığından bahisle ihlalin olmadığına öne sürülmesinin geçerli bir savunma olmadığı sonucuna varılmıştır.
- (163) ST. BENOÎT tarafından soruşturma tarafı okulların toplantı yapmasının 4054 sayılı Kanun kapsamında anlaşma veya uyumlu eylem olarak nitelendirilemeyeceği iddia edilmektedir. Bu kapsamda;
- Bulgu-4'te yer alan e-posta içeriğinde soruşturmaya taraf okullarca toplantıya katılacak kişi sayıları hakkında bilgi verildiği, 4054 sayılı Kanun ve rekabet hukukuna ilişkin ulusal mevzuat veya diğer ülke düzenlemeleri kapsamında teşebbüslerin birlikte toplantı yapamayacaklarına dair herhangi bir yasaklamanın olmadığı, Bulgu-5 olarak yer alan e-posta içeriği incelendiğinde teşebbüsler arasında anlaşma, uyumlu eylem ve/veya ortak alınan karara ya da eyleme dair bir yazışmanın söz konusu olmadığı ifade edilmektedir.
- (164) Soruşturma kapsamında ihlale konu davranışlara ilişkin değerlendirme yapılırken dosya kapsamında elde edilen belgeler ve bu belgeler ile teşebbüsler tarafından gönderilen cevabi yazılar doğrultusunda hazırlanan tablolar ve grafikler bütüncül bir şekilde ele alınmaktadır. Bu nedenle tek başına ele alındığında Bulgu-4'ün ve Bulgu-5'in ihlale işaret ettiğine ilişkin kesin bir değerlendirme yapılamasa da söz konusu bulgular diğer bulgular ile birlikte incelendiğinde; Bulgu-3'te bahsi geçen ve okulların muhasebe sorumlularının katıldığı bir toplantının gerçekleştirildiği, söz konusu toplantı kapsamında okulların Türk öğretmenlerinin maaşlarını tespit etmeye yönelik metotların geliştirilmeye çalışıldığı, maaş hesaplamalarına ilişkin farklılıkların anlaşılabilmesi ve giderilmesi adına bir simülasyonun paylaşıldığı görülmektedir.
- (165) Bu kapsamda Bulgu-4, bahsi geçen toplantıya katılımı; Bulgu-5 ise ST. BENOÎT tarafından Fransızca versiyonu talep edilen toplantı tutanağının "*Tüm okulların muhasebecilerine gönderip onaylarını almam gereklidir*" ifadesiyle gelen versiyonun tüm okulların onayına sunulacağını göstermektedir. Sonuç olarak bulgular bütüncül olarak ele alındığında ihlale ilişkin ifadelerin yer aldığı hususunda duraksama bulunmamaktadır. Bununla birlikte okulların salt birlikte toplantı yapmaları açısından bir hukuka aykırılık bulunmayıp tarafların mezkur toplantılar çerçevesinde okul kayıt ücretine ve öğretmen maaşlarına ilişkin olarak

birlikte karar almaları 4054 sayılı Kanun kapsamında ihlal niteliği taşımaktadır. Açıklanan nedenlerle, teşebbüs tarafından yapılan savunma yerinde görülmemiştir.

(166) ST. BENOÎT tarafından özetle;

- Bulgu-4 altında yer verilen e-postada soruşturma tarafı okulların yapılacak toplantıya ilişkin kendi aralarında katılacak kişi sayıları hakkında bilgi paylaşımı yaptığı, soruşturma taraflarının toplantı yapmasının 4054 sayılı Kanun kapsamında teşebbüslerin toplantı yapamayacaklarına ilişkin bir düzenlemenin bulunmadığı, yapılan görüşmelerin rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacı taşıması halinde hukuka aykırı olacağı ifade edilmiştir.

(167) 02.09.2022 tarihli Bulgu-4'ün bir önceki bulgu ile birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir. Zira Bulgu-4'te, ST. JOSEPH tarafından 07.09.2022 tarihinde saat 10.30'da gerçekleştirilmesi planlanan bir toplantıya katılım bilgisi verildiği görülse de ilgili toplantının içeriği Bulgu-3'te açıklığa kavuşmaktadır. Bulgu-3'e bakıldığında ise 07.09.2022 tarihinde, saat 10.30-12.10 arasında soruşturma tarafı okulların muhasebe sorumlularının katıldığı bir toplantı yapıldığı, toplantının akabinde her okulun kendi personelinin ücretlerine ilişkin hesaplamalarını göndermesinin talep edildiği, bahsi geçen hesaplamanın öğretmen maaşlarına ilişkin olduğu, toplantıda tarafların bir tutanak tuttuğu ve ilgili tutanağın her bir okulun hâlihazırda ilgili maaş hesaplaması yöntemine ve bunun yanında tarafların ortak hesaplama önerilerine yer verildiği, 14.09.2022 tarihinde ise okulların maaş hesaplamaları arasındaki farklılıkların anlaşılabilmesi adına bir simülasyon paylaşıldığı görülmektedir. 4054 sayılı Kanun'da teşebbüslerin toplantı yapmalarına yönelik bir engel bulunmamakla birlikte teşebbüsler, ilgili toplantıda, ticari sır niteliğini haiz stratejik bilgilerini birbirleriyle paylaşmak ve dahası rekabet halinde olmaları beklenen unsurlar üzerinde uzlaşma sağlamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'a mugayir eylemlerde bulunmuşlardır. Dolayısıyla teşebbüsün bu yöndeki savunmalarına da iştirak etmek mümkün değildir.

(168) Ayrıca ST. BENOÎT tarafından özetle;

- ST. BENOÎT'in ücret tespiti yaparken Yönetmelik'in "*Ücret Tespiti*" başlığı taşıyan 53. maddesine göre hareket ettiği, mevzuat hükümleri uyarınca burada belirtilen orandan fazla artış yapmasının mümkün olmadığı, hazırlık sınıflarına yönelik ücret tespiti yapılmadığı, hazırlık sınıflarına ilişkin ücretin özel okulların inisiyatifinde olduğu ancak ara sınıflar için bunun mümkün olmadığı ifade edilmiştir.

(169) Yönetmelik'in özel okul ücretlerinin tespitine ilişkin hükmünden, ücret tespitinde temel olarak ikili bir ayrıma gidildiği anlaşılmaktadır. Bunlardan ilki ve esas olanı özel okulların okul ücretlerini velilerle yapacakları sözleşmeler çerçevesinde sunacakları eğitim-öğretim imkânlarına, yapacakları yatırımlara ve işletme giderlerine göre tespit etmeleridir. Bu yönüyle bakıldığında özel okulların ücretleri tespit ederken, ara sınıflar hariç olmak üzere, herhangi bir kısıtlamayla karşı karşıya olmadığı görülmektedir.

(170) Diğer taraftan 53. maddenin devamında yer verilen ikinci temel koşul ise özel okullar tarafından belirli şartlar altında yapılacak zamlara ilişkin azami bir sınır belirlenmesini içermektedir. Buna göre, birinci, beşinci ve dokuzuncu sınıfın dışındaki ara sınıf öğrencilerinin ücreti belirlenirken bir önceki yıl ilan edilen fiyat üzerinden (yurt içi ÜFE+TÜFE)/2 + %5 oranında artış yapılabilir. Yeni kayıtlar kapsamındaki birinci, beşinci ve dokuzuncu⁴⁷ sınıf öğrenim ücretleri ise herhangi bir sınırlandırmaya tabi olmadan okulların kendi maliyet yapıları esas alınarak serbestçe belirlenebilmektedir.

⁴⁷ Hazırlık senesi olan okullarda dokuzuncu sınıf da ara sınıf olmaktadır.

- (171) Soruşturma konusu eylemler açısından Bulgu-7'ye bakıldığında dahi tüm okul müdürlerinin katılım gösterdiği bir toplantı kapsamında hazırlanan tutanakta hazırlık sınıfı yeni kayıt ücretlerinin TÜFE oranında mümkün olduğunca artırılmasının önerildiği, tutanak tarihinden ileri bir tarih olan 5-6 Mayıs'ta video konferans aracılığıyla eğitim ücretlerinin belirlenmesi üzerine not alındığı, kayıt sürecinin rekabet etmeme düsturuyla yönetilmesi gerektiğinin belirtildiği, birtakım burs oranlarının belirlendiği, bu oranlar dışında kayıt döneminde burs teklif edilmeyeceğinin kararlaştırıldığı görülmektedir. Bu hususlar göz önüne alındığında ST. BENOÎT'nın okulların ücret belirleme noktasında serbesti içinde olmadığına ilişkin savunmasının yerinde olmadığı değerlendirilmektedir.
- (172) Diğer yandan 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde rakip teşebbüsler arasında mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının yahut fiyatı oluşturan unsurların belirlenmesi yasaklanmış, bu noktada rakip teşebbüslerin mal veya hizmetlerin fiyatı için taban veya tavan fiyat yahut sabit bir fiyat belirlemeleri açısından anılan Kanun'un lafzı ve ruhu gereği herhangi bir fark gözetilmemiştir.

I.5.3.3. Öğretmen Maaşlarının Soruşturma Tarafı Diğer Okullar ile Birlikte Belirlenmediğine Yönelik Savunmalar

- (173) ST. BENOÎT tarafından özetle;
- Okullar arasında öğretmenlerin maaşlarının birlikte belirlenmesine ilişkin ortak bir iradenin bulunmadığı, Soruşturma Raporu'nda yer verilen Türk öğretmenlerin almış oldukları maaşlara ilişkin simülasyon çalışmasında her teşebbüs bakımından farklı değerlerde maaş verildiğinin sabit olduğu ifade edilmektedir.
- (174) Bulgu-3, 4, 6, 7, 9 ve 10 bütüncül bir şekilde ele alındığında, öğretmenlerin maaşlarını tespit aşamasında okulların bireysel iradelerinin yerini birbirleriyle uyuşan iradelerinin aldığı değerlendirilmektedir. Teşebbüslerden elde edilen bulgular ve cevabi yazılar kapsamında; soruşturma tarafı okullarda görev yapan 20 yıl kıdeme sahip Türk öğretmenlerin ücretlerine ilişkin maaş grafiklerinden de anlaşılabileceği üzere okullarca yapılan simülasyon çalışmasında yer verilen ücretler referans olarak alınmakta, Türk öğretmenlerin maaşlarında okullar arasında yeknesaklık sağlanması amaçlanmaktadır.
- (175) Kaldı ki simülasyondaki ücretlerin okullar tarafından uygulanmadığı senaryoda dahi ücretlerin taraflarca ortaklaşa belirlenmesi davranışı, iş gücü piyasasındaki rekabet ortamının bozulmasına yol açmakta ve emeğin bir maliyet unsuru olması sebebiyle de 4054 sayılı Kanun'un fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının birlikte tespit edilmesini yasaklayan 4. maddesini amaç bakımından ihlal etmektedir. Bu bakımdan teşebbüs tarafından her ne kadar soruşturma tarafı okulların farklı ücretler uyguladığı iddia edilse de okullar tarafından uygulanan öğrenim ücretleri arasındaki farklılıkların ihmal edilebilir nitelikte olduğu, okulların bireysel iradelerinin yerini tüm okulların birbirleriyle uyuşan iradelerinin iradelerinin aldığı değerlendirilmektedir. Bu kapsamda teşebbüsün savunmasına iştirak edilmemektedir.

I.5.3.4. ST. BENOÎT'nın Diğer Soruşturma Taraflarıyla Benzer Savunmaları

- (176) ST. BENOÎT tarafından özetle;
- Soruşturma Bildirimi'nde grafik olarak sunulan 2018-2022 yılları arası hazırlık okul kayıt ücretlerinin aynı olmadığı, özellikle 2022 yılında beklenen enflasyon oranının üzerine çıkıldığı ve bu durumun da okullar arasındaki kayıt ücretlerinin farklılaşmasına neden olduğu, son yıllarda enflasyonda öngörülemeyen artışla birlikte maliyet baskısının arttığı ve okulların olağan giderlerin karşılanamadığı ifade edilmiştir.

- (177) Soruşturma tarafı okulların okul ücretlerini ve ücretleri oluşturan unsurları birlikte belirlediği yönündeki kanaatin oluşmasına sebep olan belgelere Bulgu-2, 7, 8 ve 9 olarak yer verilmektedir. Bulgu-2’de okul ücretini oluşturan unsurlardan biri olan burs oranlarının *”tüm müdürlerin imzaladıkları ve Tutel’in de onayı alınarak yapılmış olan kayıt protokolü”* ile tutanak altına alındığının belirtilmesi ve Bulgu-8’deki tutanakta *”Bunları yapmaktan kaçınacaklar”* isimli başlık altında yer aldığı üzere *”Kayıtlar sırasında, aşağıda belirtilen durumlar haricinde burs verilmesi,”* şeklinde okulların uygulayacakları burslara ilişkin bir liste oluşturulması, soruşturma tarafı okullar arasında gerçekleşen koordinasyonu ve bilgi değişimini göstermektedir. Bulgular birlikte değerlendirildiğinde teşebbüslerin uyguladıkları okul fiyatı, burs gibi unsurların aynışmasının enflasyondan yahut okulların maliyet yapılarının benzerliğinden değil teşebbüsler arasında gerçekleşen koordinasyondan ve bilgi değişiminden kaynaklandığı değerlendirilmektedir. Nitekim soruşturma taraflarının 2018-2022 yıllarında uyguladığı okul ücretlerinin karşılaştırıldığı Grafik 5 incelendiğinde öğrenim ücretleri arasındaki farklılıkların ihmal edilebilir nitelikte olduğu görülmektedir. Bulgular bütüncül bir şekilde ele alındığında da; okul kayıt ücretlerinin, bursların ve bunlara ilişkin şartların tespiti aşamasında soruşturma tarafı okulların bireysel iradelerinin yerini tüm okulların koordineli, iş birlikçi davranışlarının aldığı değerlendirilmektedir.
- (178) Diğer yandan birlikte fiyat tespiti, pazar ve müşteri paylaşımı ile arzın kontrolüne ilişkin anlaşmaların amacının rekabetin kısıtlanması olduğunun ilk bakışta görülebilecek kadar açık olduğu ve rekabetin normal işleyişine kâfi derecede zararlı olduğu kabul edilmekte ve bu tür anlaşmaların genel olarak amaç bakımından rekabeti kısıtlayıcı oldukları varsayılmaktadır. AB Muafiyet Kılavuzu’nda⁴⁸ da belirtildiği üzere, söz konusu varsayımın temeli, bu tür anlaşmaların rekabet kuralları ile ulaşılmaya çalışılan hedefleri tehlikeye attığını ve piyasada olumsuz etkileri olduğunu gösteren deneyimlere dayanmaktadır. Bu doğrultuda en önemli rekabet ihlallerinin başında gelen kartellerin rekabeti kısıtlayıcı amaç taşıyan anlaşmaların da başında olduğu ve kartellerin tüketici zararına neden olduğu rekabet hukuku teorisinde ve uygulamasında sabittir. Bu doğrultuda kartel niteliği taşıdığı tespit edilen ve amaç bakımından rekabeti kısıtlayıcı olan dosya konusu anlaşma bakımından ayrıca bir etki analizine yer verilmesine gerek bulunmamaktadır.
- (179) Buna paralel olarak 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi rekabeti kısıtlayıcı amacı veya etkisi olan anlaşmaları yasaklamaktadır. Madde metninden de anlaşılacağı üzere anlaşma pazarda etki doğurmamış olsa dahi anlaşmanın amacının rekabeti kısıtlayıcı olması 4. maddenin ihlal edilmesi için yeterlidir. Açıklanan nedenlerle teşebbüsler tarafından yapılan savunmaya iştirak etmek mümkün olmamaktadır.

I.5.4. Ceza Yönetmeliği Kapsamında Değerlendirme

- (180) Rekabet Kurulunun 24.04.2024 tarihli ve 24-20/466-196 sayılı kararı ile, özel ST. JOSEPH, ST. BENOÎT, NDS, ST. MICHEL ve STE. PULCHÉRIE Liselerinin;
- Okul kayıt ücretlerini ve ücreti oluşturan unsurları birlikte tespit etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesini ihlal ettiklerine ve aynı Kanun’un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve 15.02.2009 tarihli Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına ilişkin Yönetmelik’in (Eski Ceza Yönetmeliği) 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve ikinci fıkrası uyarınca 2023 mali yılı sonunda oluşan yıllık gayri safi gelirlerinin **%(.....)** oranında olmak üzere ST. BENOÎT hakkında 3.279.720,74 TL,
 - Türk öğretmenlerin maaşlarını birlikte tespit etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesini ihlal ettiklerine ve aynı Kanun’un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve Eski Ceza Yönetmeliği’nin 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve ikinci fıkrası

⁴⁸ Guidelines on the application of the Article 101(3) of the Treaty para. 21

uyarınca 2023 mali yılı sonunda oluşan yıllık gayri safi gelirlerinin % (.....) oranında olmak üzere ST. BENOÎT hakkında 2.186.480,49 TL

idari para cezası verilmesine hükmedilmiştir.

(181) Söz konusu kararın iptali talebiyle ST. BENOÎT tarafından açılan davada Ankara 19. İdare Mahkemesi, 17.09.2025 tarihli ve E. 2025/926 K. 2025/1342 sayılı kararı ile, dava konusu işlemde hukuka aykırılık görülmediği gerekçesiyle davanın reddine karar vermiştir. Dava ret kararı üzerine ST. BENOÎT tarafından Ankara 19. İdare Mahkemesi tarafından verilen kararın hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek istinaf kanun yoluna başvurulmuştur. İstinaf başvurusu sonucunda Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesi özetle;

- 01.04.2026 tarihli ve E. 2025/1853 K. 2026/609 sayılı kararı ile, davacının okul kayıt ücretleri ve ücretleri oluşturan unsurları rakipleriyle birlikte belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal etmiş olması nedeniyle hakkında verilen idari para cezasının iptaline yönelik talebe ilişkin istinaf başvurusunun kabulüne, Ankara 19. İdare Mahkemesince verilen 17.09.2025 tarihli ve E. 2025/927 K. 2025/1344 sayılı kararın kaldırılmasına, dava konusu işlemin iptaline,
- 01.04.2026 tarihli ve E. 2025/1852 K. 2026/608 sayılı kararı ile, davacının Türk öğretmenlerin maaşlarını rakipleriyle birlikte belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal etmiş olması nedeniyle hakkında verilen idari para cezasının iptaline yönelik istinaf başvurusunun kabulüne, Ankara 19. İdare Mahkemesince verilen 17.09.2025 tarihli ve E. 2025/927 K. 2025/1344 sayılı kararın kaldırılmasına, dava konusu işlemin iptaline

temyiz yolu açık olmak üzere karar vermiştir.

(182) İlgili iptal kararları incelendiğinde,

- Dava konusu 24.04.2024 tarihli ve 24-20/466-196 sayılı Kurul kararında; aralarında ST. BENOÎT'nın da bulunduğu beş Fransız lisesinin okul kayıt ücretleri ile ücreti oluşturan diğer unsurları ve Türk öğretmen maaşlarını rakipleri ile birlikte belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği anlaşıldığından anılan Kurul kararında ihlal tespiti yönünden herhangi bir hukuka aykırılık bulunmadığı,
- Bununla birlikte ilgili Kurul kararında idari para cezası oranının belirlenmesine esas alınan mevzuattaki değişikliğin lehe düzenleme teşkil edip etmediğinin incelenmesi gerektiği,
- 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "*Zaman bakımından uygulama*" başlıklı 5. maddesinde, 26/09/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun (5237 sayılı Kanun) zaman bakımından uygulamaya ilişkin hükümlerinin kabahatler bakımından da uygulanacağı, kabahatler karşılığında öngörülen idarî yaptırımlara ilişkin kararların yerine getirilmesi bakımından ise derhâl uygulama kuralının geçerli olduğu; bu maddenin atıf yaptığı 5237 sayılı Kanun'un 7. maddesinin ikinci fıkrasında, suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise failin lehine olan kanunun uygulanacağını ve infaz olunacağını kurala bağlandığı,
- 5252 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un "*Lehe olan hükümlerin uygulanmasında usûl*" başlıklı 9. maddesinin üçüncü fıkrasında lehe olan hükmün önceki ve sonraki kanunların ilgili bütün hükümleri olaya uygulanarak ortaya çıkan sonuçların birbirleriyle karşılaştırılması suretiyle belirleneceği hususunun kurala bağlandığı,
- Bu kapsamda 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddelerine aykırı davranışlar yönünden verilecek idari para cezalarının tespitine ilişkin usul ve esasları düzenleyen 27.12.2024 tarihli ve 32765 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak

yürürlüğe giren Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in (Yeni Ceza Yönetmeliği), Eski Ceza Yönetmeliği'ne kıyasen lehe olabilecek düzenlemeler içerdiği, Eski Ceza Yönetmeliği'nde karteller ve diğer ihlaller ayrımı yapılarak bunlar için belirlenecek baz ceza oranlarının alt ve üst sınırları belirlenmişken Yeni Ceza Yönetmeliği'nde "kartel/diğer ihlal" ayrımı bulunmadığı, belirtilen hususlara ilişkin herhangi bir alt sınıra da yer verilmediği,

- Eski Ceza Yönetmeliği'nde baz ceza oranının belirlenmesi bakımından ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü dikkate alınmaktayken Yeni Ceza Yönetmeliği'nde ihlalin niteliğinin açık ve/veya ağır olup olmadığının gözetileceğinin belirtildiği,
- Eski Ceza Yönetmeliği'nde temel ceza oranı belirlenirken ihlalin süresine bağlı olarak yapılacak artırım bakımından "1-5 yıl" süren ihlaller için yarısı oranında artırım yapılacağı belirtilmişken Yeni Ceza Yönetmeliği'nde "1-2 yıl" için 1/5, "2-3 yıl" için 2/5, "3-4 yıl" için 3/5 ve "4-5 yıl" için 4/5 oranında kademeli artırım yapılacağının düzenlendiği, Yeni Ceza Yönetmeliği'nde bazı ağırlaştırıcı unsurların kaldırıldığı, ayrıca hafifletici yeni unsurların eklendiği,
- Eski Ceza Yönetmeliği ile Yeni Ceza Yönetmeliği bir bütün olarak karşılaştırıldığında Yeni Ceza Yönetmeliği'nin, Eski Ceza Yönetmeliği'ne kıyasen lehe olabilecek düzenlemeler içerdiği, Kurul tarafından her iki Yönetmelik dikkate alınmak ve kıyaslanmak suretiyle aleyhe karar verme yasağını ihlal etmeyecek şekilde idari para cezası oranlarının yeniden belirlenmesi ve lehe düzenleme niteliği taşıyan kuralların davacıya da uygulanması gerektiği,
- Diğer yandan aralarında ST. BENOÎT'nın da bulunduğu, İstanbul'da faaliyet gösteren beş Fransız lisesinin okul kayıt ücretleri ile ücreti oluşturan diğer unsurları ve Türk öğretmen maaşlarını rakipleri ile birlikte belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğinin sabit olduğu, bu durumda Kurul tarafından Yeni Ceza Yönetmeliği ve Eski Ceza Yönetmeliği kıyaslanarak yeni bir değerlendirme yapılacağı, bahse konu yeniden değerlendirme sonucunda ulaşılabilecek sonuca göre işlem tesis edileceğinden davacının ödediği toplam 4.099.650,93 TL'nin⁴⁹ faiziyle birlikte iadesine karar verilmesi talebi yönünden bu aşamada karar verilmesine gerek bulunmadığı

ifade edilerek dava konusu Kurul kararı ile ST. BENOÎT hakkında tesis edilen idari işlemin iptali gerektiği sonucuna varılmıştır.

- (183) Dolayısıyla iptal kararlarına esas teşkil eden hususun, Yeni Ceza Yönetmeliği'nin Eski Ceza Yönetmeliği'ne kıyasla davacı teşebbüs lehine olabilecek nitelikte hükümler içermesi ve bu nedenle lehe düzenleme ilkesi uyarınca Yeni Ceza Yönetmeliği hükümlerinin davacı teşebbüse uygulanmak üzere yeni bir karar tesis edilmesi gereği olduğu anlaşılmaktadır.
- (184) Bu noktada lehe düzenleme ilkesi ve bu ilkenin nasıl uygulanacağı hakkında bilgi verilmesi gerekmektedir. Kanunların zaman bakımından uygulanmasında temel kural, kanunların geriye yürümezliği ilkesidir. Buna göre, kural olarak, kanunlar yürürlüğe girdikten sonra ve yürürlükte bulundukları süre içerisinde meydana gelen olaylara uygulanacaktır. Dolayısıyla

⁴⁹ 24.04.2024 tarihli ve 24-20/466-196 sayılı Kurul kararı gereği ST. BENOÎT tarafından ödenen toplam 4.099.650,93 TL'nin 2.459.790,56 TL'si okul kayıt ücretlerinin ve ücreti oluşturan unsurların birlikte tespit edilmesine yönelik ihlal sebebiyle teşebbüs hakkında uygulanan idari para cezası iken 1.639.860,37 TL'si ise Türk öğretmen maaşlarının birlikte tespit edilmesine yönelik ihlal sebebiyle teşebbüs hakkında uygulanan idari para cezasıdır.

bir fiilin işlendiği tarihte yürürlükte bulunmayan bir kanun yürürlüğe girmeden önce işlenmiş bir fiile geriye yürüyerek uygulanamaz.

- (185) Ancak bu kurala bir istisna getirilmiş olup söz konusu istisna hükmü, 5237 sayılı Kanun "*Zaman bakımından uygulama*" başlıklı 7. maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenmiştir. Buna göre "*Suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise, failin lehine olan kanun uygulanır ve infaz olunur.*" Bu hüküm suçun işlendiği tarihte yürürlükte bulunmayan yeni kanunun failin lehine olması durumunda geriye yürüyerek yürürlükte olmadığı tarihte gerçekleşen olaya uygulanacağını ve infaz edileceğini düzenlemektedir. Bu husus "*lehe düzenleme ilkesi*" olarak anılmaktadır.
- (186) İdari yaptırımlar bakımından genel kanun niteliğindeki 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun (5326 sayılı Kanun) "*Zaman Bakımından Uygulama*" başlıklı 5. maddesinin birinci fıkrasında ise 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun zaman bakımından uygulamaya ilişkin hükümlerinin kabahatler bakımından da uygulanacağı düzenlenmiştir.
- (187) Rekabet ihlalleri, 5326 sayılı Kanun'un 2. maddesi uyarınca kabahat teşkil ettiğinden 5326 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca atıf yapılan 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 7. maddesinin rekabet ihlalleri bakımından da uygulanacağı açıktır. Nitekim Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesinin yukarıda bahsi geçen bozma kararlarında rekabeti ihlal ettikleri tespit edilen teşebbüs hakkında verilecek idari para cezalarına yönelik olarak uygulanan Yeni Ceza Yönetmeliğinin ilgili teşebbüs lehine olabilecek hükümler içerdiği ve bu nedenle lehe düzenleme ilkesi gereğince geriye yürüyerek somut olaylara uygulanması gerektiği belirtilmiştir.
- (188) Bu doğrultuda, Yeni Ceza Yönetmeliği'nin yürürlüğe girmesinden önce işlenmiş olan ihlallere lehe düzenleme ilkesi gereği Yeni Ceza Yönetmeliği hükümleri uyarınca yeni bir ceza tesis edilmesi gerektiği ve Yeni Ceza Yönetmeliği ile Eski Ceza Yönetmeliği hükümlerinin somut olaya uygulanması neticesinde elde edilen sonuçlardan aleyhe hüküm verme yasağı da dikkate alınmak suretiyle lehe olan tespit edilerek teşebbüs hakkında bu lehe olan idari para cezasının uygulanması gerektiği değerlendirilmektedir.
- (189) Bu noktada lehe düzenlemenin ne şekilde tespit edileceğinin açıklanması gerekmektedir. 5252 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un⁵⁰ 9. maddesinin üçüncü fıkrası lehe kanun ilkesinin somut olayda nasıl uygulanması gerektiğini "*Lehe olan hüküm önceki ve sonraki kanunların ilgili bütün hükümleri olaya uygulanarak, ortaya çıkan sonuçların birbirleriyle karşılaştırılması suretiyle belirlenir.*" hükmü ile açıklığa kavuşturmuştur. Bu yönüyle her iki düzenlemenin de lehe olan hükümlerinin dikkate alındığı karma uygulamaya müsaade edilmemiştir⁵¹. Bu durumda, ihlalin işlendiği tarihte yürürlükte bulunan Eski Ceza Yönetmeliği hükümleri ile karar tarihinde yürürlükte olan Yeni Ceza Yönetmeliği hükümleri bir kül (bütün) halinde olaya uygulanacak ve ulaşılan sonuçlar karşılaştırılmak suretiyle lehe olan Yönetmelik tespit edilmiş olacaktır.
- (190) Bununla birlikte teşebbüs hakkında yeniden idari para cezasına hükmedilirken aleyhe hüküm verme yasağına uyulması gerekmektedir. Aleyhe hüküm verme yasağı, kanun yolu incelemesi yapan yargı yerinin, yalnız başvuran tarafın durumunu ağırlaştıracak şekilde önceki kararı bozmasına, kaldırmasına veya değiştirmesine izin vermeyen bir ilke olarak tanımlanmaktadır. Anılan yasak, iptal kararı üzerine idarenin tesis edeceği idari yaptırım ve idari para cezası kararları bakımından da geçerlidir.

⁵⁰ Resmi Gazete: 13.11.2004/25642.

⁵¹ Yargıtay 2. Ceza Dairesinin 04.10.2007 tarihli ve 2007/12577 sayılı kararı.

(191) Bu çerçevede ST. BENOÎT hakkında verilecek idari para cezası, 24.04.2024 tarihli ve 24-20/466-196 sayılı Kurul kararında hükmedilen;

- Okul kayıt ücretlerinin ve ücreti oluşturan unsurların birlikte tespit edilmesi suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiği ve aynı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve Eski Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve ikinci fıkrası uyarınca ST. BENOÎT'nin 2023 mali yılı sonunda oluşan yıllık gayri safi gelirlerince uygulanan idari para cezası olan 3.279.720,74 TL,
- Türk öğretmenlerin maaşlarının birlikte tespit edilmesi suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiği ve aynı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve Eski Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve ikinci fıkrası uyarınca ST. BENOÎT'nin 2023 mali yılı sonunda oluşan yıllık gayri safi gelirlerince uygulanan idari para cezası olan 2.186.480,49 TL

tutarlarından fazla olamayacaktır.

(192)Açıklanan hususlar çerçevesinde; ilk olarak ST. BENOÎT hakkında okul kayıt ücretlerinin ve ücreti oluşturan unsurların birlikte tespit edilmesine yönelik ihlale ilişkin değerlendirmeye, devamında ise Türk öğretmen maaşlarının birlikte belirlenmesine yönelik değerlendirmeye yer verilecektir.

1.5.4.1. Okul Kayıt Ücretlerinin ve Ücreti Oluşturan Unsurların Birlikte Tespit Edilmesine Yönelik İhlale İlişkin Değerlendirme

(193)Dosya kapsamında İstanbul'da faaliyet gösteren ve aralarında ST. BENOÎT'nin de bulunduğu beş Fransız lisesinin okul kayıt ücretlerini ve ücreti oluşturan unsurları birlikte belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği değerlendirilmiştir. 24.04.2024 tarihli ve 24-20/466-196 sayılı Kurul kararında, hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslerin okul kayıt ücretlerini belirlemeleri, "kartel" olarak nitelendirilmiş olup ST. BENOÎT bakımından Eski Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve ikinci fıkrası uyarınca uygulanan başlangıç para cezası oranı %(.....) olarak belirlenmiştir. İhlalin süresinin bir yıldan kısa sürdüğünden hareketle başlangıç ceza oranında Eski Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ihlalin süresi nedeniyle herhangi bir artırım yapılmamış ve temel para cezası oranı %(.....) olarak belirlenmiştir. ST. BENOÎT hakkında, Eski Ceza Yönetmeliği'nin 6. maddesi uyarınca herhangi bir ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurun bulunmadığından nihai idari para cezası oranı %(.....) olarak belirlenmiştir.

(194)Bu çerçevede ST. BENOÎT hakkında %(.....) olarak tespit edilen nihai idari para cezası oranı 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası hükmü gereğince ST. BENOÎT'nin 2023 yılı sonunda oluşan yıllık gayri safi gelirlerine uygulanmış ve nihai idari para cezası miktarı 3.279.720,74 TL olmuştur.

(195)Yeni Ceza Yönetmeliği'nin lehe düzenleme teşkil edip etmediğinin değerlendirilmesi amacıyla ST. BENOÎT hakkında Yeni Ceza Yönetmeliği hükümlerinin uygulanması gerekmektedir. Yeni Ceza Yönetmeliği'nde başlangıç ceza oranının yalnızca "kartel" ve "diğer ihlaller" şeklinde sınıflandırılmış ihlal türlerine bağlı olarak belirlendiği yaklaşımdan vazgeçilmiş olup başlangıç ceza oranının tespitinde alt ve üst sınırlar kaldırılmıştır.

(196)İhlalin süresine ilişkin artırım oranlarında Yeni Ceza Yönetmeliği'nde değişiklikler yapılmıştır. Bu kapsamda "*Temel ceza oranı*" başlıklı 5. maddenin birinci fıkrasında temel ceza oranının, başlangıç ceza oranına, koşulları bulunuyorsa, ihlalin süresi nedeniyle artırım yapılarak tespit edileceği düzenlenmiş olup aynı maddenin üçüncü fıkrasında;

"Başlangıç ceza oranı;

- a) Bir yıldan uzun, iki yıldan kısa süren ihlallerde beşte biri oranında,
 b) İki yıldan uzun, üç yıldan kısa süren ihlallerde beşte ikisi oranında,
 c) Üç yıldan uzun, dört yıldan kısa süren ihlallerde beşte üçü oranında,
 ç) Dört yıldan uzun, beş yıldan kısa süren ihlallerde beşte dördü oranında,
 d) Beş yıldan uzun süren ihlallerde bir katı oranında,
 artırılır.”

hükmüne yer verilmiştir.

- (197)Somut olay özelinde, 24.04.2024 tarihli ve 24-20/466-196 sayılı Kurul kararında da ele alındığı şekilde, okul kayıt ücretlerinin ve ücreti oluşturan unsurların birlikte belirlenmesi bakımından uygulanan başlangıç para cezası oranı %(.....) olarak belirlenmiş, ihlalin süresinin bir yıldan kısa olduğu dikkate alındığında başlangıç ceza oranında süre nedeniyle herhangi bir artırım yapılmamış, bu doğrultuda temel para cezası oranı %(.....) olmuştur.
- (198)Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 6. ve 7. maddelerinde ise sırasıyla ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlar düzenlenmiştir. Somut olay özelinde Yeni Ceza Yönetmeliği kapsamında herhangi bir ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurunun bulunmadığı değerlendirilmektedir. Bu bakımdan ST. BENOÎT hakkında nihai ceza oranı %(.....) olarak tespit edilmiştir.
- (199)Yeni Ceza Yönetmeliği çerçevesinde nihai ceza miktarı tespit edilirken 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uyarınca 2025 mali yılı sonunda oluşan yıllık gayri safi gelirlerin dikkate alınması gerekmektedir. ST. BENOÎT'nın 2025 yılı yıllık gayri safi geliri (.....) TL'dir. Bu kapsamda Yeni Ceza Yönetmeliği uyarınca %(.....) olarak belirlenen nihai ceza oranı, ST. BENOÎT'nın 2025 yılı sonunda oluşan yıllık gayri safi gelirlerine uygulandığında nihai idari para cezası miktarı (.....) TL olacaktır.
- (200)İptal kararının gereğinin yerine getirilmesini teminen lehe düzenleme ilkesi uyarınca, 24.04.2024 tarihli ve 24-20/466-196 sayılı Kurul kararında olduğu üzere Eski Ceza Yönetmeliği'nin uygulanması neticesinde elde edilen 3.279.720,74 TL tutarındaki idari para cezası ile iptal kararı üzerine Yeni Ceza Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerinin uygulanması sonucunda 2025 mali yılı sonunda oluşan gayri safi gelirlerinin %(.....)'ü oranında olmak üzere takdir edilebileceği değerlendirilen (.....) TL idari para cezası miktarının kıyaslanması neticesinde, Kurul kararında ulaşılan 3.279.720,74 TL tutarındaki idari para cezasının ST. BENOÎT'nın lehine olduğu anlaşıldığından, teşebbüs hakkında 3.279.720,74 TL tutarında idari para cezasına hükmedilmiştir.
- (201)Ayrıca aleyhe hüküm verme yasağı uyarınca, ST. BENOÎT hakkında uygulanacak idari para cezasının her halükârda 24.04.2024 tarihli ve 24-20/466-196 sayılı Kurul kararında hükmedilen miktarı aşmaması gerektiği değerlendirilmiş olup ST. BENOÎT hakkında 3.279.720,74 TL tutarında idari para cezasına hükmedilebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

1.5.4.2. Türk Öğretmenlerin Maaşlarının Birlikte Belirlenmesine Yönelik İhlale İlişkin Değerlendirme

- (202)Dosya kapsamında aralarında ST. BENOÎT'nın da bulunduğu beş Fransız lisesinin Türk öğretmen maaşlarını birlikte belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği değerlendirilmiştir. Eski Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrasında temel para cezasının hesaplanması açısından “karteller” ve “diğer ihlaller” şeklinde bir ayırım yapıldığı görülmektedir. 24.04.2024 tarihli ve 24-20/466-196 sayılı Kurul kararında, hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslerin ücret tespiti uygulamaları, “kartel” olarak nitelendirilmiş olup ST. BENOÎT bakımından Eski Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve ikinci fıkrası uyarınca uygulanan başlangıç para cezası oranı %(.....) olarak belirlenmiştir. İhlalin süresinin bir yıldan kısa olduğundan hareketle başlangıç

ceza oranında Eski Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ihlalin süresi nedeniyle herhangi bir artırım yapılmamış ve temel para cezası oranı %(.....) olarak belirlenmiştir. ST. BENOÎT bakımından Eski Ceza Yönetmeliği'nin 6. maddesi uyarınca herhangi bir ağırlaştırıcı ve hafifletici unsur bulunmadığından nihai idari para cezası oranı %(.....) olarak belirlenmiştir.

(203)Bu çerçevede ST. BENOÎT hakkında %(.....) olarak tespit edilen nihai idari para cezası oranı, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası hükmü gereğince ST. BENOÎT'nin 2023 yılı sonunda oluşan yıllık gayri safi gelirlerine uygulanmış ve nihai idari para cezası miktarı 2.186.480,49 TL olmuştur.

(204)Yeni Ceza Yönetmeliği'nin lehe düzenleme teşkil edip etmediğinin değerlendirilmesi amacıyla ST. BENOÎT hakkında Yeni Ceza Yönetmeliği hükümlerinin uygulanması gerekmektedir. Yeni Ceza Yönetmeliği'nde başlangıç ceza oranının yalnızca "kartel" ve "diğer ihlaller" şeklinde sınıflandırılmış ihlal türlerine bağlı olarak belirlendiği yaklaşımdan vazgeçilmiş olup başlangıç ceza oranının tespitinde alt ve üst sınırlar kaldırılmıştır.

(205)İhlalin süresine ilişkin artırım oranlarında Yeni Ceza Yönetmeliği'nde değişiklikler yapılmıştır. Bu kapsamda "*Temel ceza oranı*" başlıklı 5. maddenin birinci fıkrasında temel ceza oranının, başlangıç ceza oranına, koşulları bulunuyorsa, ihlalin süresi nedeniyle artırım yapılarak tespit edileceği düzenlenmiş olup aynı maddenin üçüncü fıkrasında;

"Başlangıç ceza oranı;

- a) Bir yıldan uzun, iki yıldan kısa süren ihlallerde beşte biri oranında,*
 - b) İki yıldan uzun, üç yıldan kısa süren ihlallerde beşte ikisi oranında,*
 - c) Üç yıldan uzun, dört yıldan kısa süren ihlallerde beşte üçü oranında,*
 - ç) Dört yıldan uzun, beş yıldan kısa süren ihlallerde beşte dördü oranında,*
 - d) Beş yıldan uzun süren ihlallerde bir katı oranında,*
- artırılır."*

hükmüne yer verilmiştir.

(206)Somut olay özelinde, 24.04.2024 tarihli ve 24-20/466-196 sayılı Kurul kararında da ele alındığı şekilde, Türk öğretmen maaşlarının birlikte tespit edilmesi bakımından uygulanan başlangıç para cezası oranı yine %(.....) olarak belirlenmiştir. İhlalin süresinin bir yıldan kısa olduğu dikkate alındığında başlangıç ceza oranında süre nedeniyle herhangi bir artırım yapılmamış ve temel para cezası oranı %(.....) olmuştur.

(207)Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 6. ve 7. maddelerinde ise sırasıyla ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlar düzenlenmiştir. Somut olay özelinde Yeni Ceza Yönetmeliği kapsamında herhangi bir ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurunun bulunmadığı değerlendirilmiştir. Bu bakımdan ST. BENOÎT hakkında nihai ceza oranı %(.....) olarak tespit edilmiştir.

(208)Yeni Ceza Yönetmeliği çerçevesinde nihai ceza miktarı tespit edilirken 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uyarınca 2025 mali yılı sonunda oluşan yıllık gayri safi gelirlerin dikkate alınması gerekmektedir. ST. BENOÎT'nin 2025 yılı gayri safi geliri (.....) TL'dir. Bu kapsamda Yeni Ceza Yönetmeliği uyarınca %(.....) olarak belirlenen nihai ceza oranı, ST. BENOÎT'nin 2025 yılı sonunda oluşan yıllık gayri safi gelirlerine uygulandığında nihai idari para cezası miktarı (.....) TL olarak tespit edilmiştir.

(209)İptal kararının gereğinin yerine getirilmesini teminen lehe düzenleme ilkesi uyarınca, 24.04.2024 tarihli ve 24-20/466-196 sayılı Kurul kararında olduğu üzere Eski Ceza Yönetmeliği'nin uygulanması neticesinde elde edilen 2.186.480,49 TL tutarındaki idari para cezası ile iptal kararı üzerine Yeni Ceza Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerinin uygulanması sonucunda 2025 mali yılı sonunda oluşan gayri safi gelirlerinin %(.....)'si oranında olmak üzere takdir edilebileceği değerlendirilen (.....) TL idari para cezası miktarının kıyaslanması

neticesinde Kurul kararında ulaşılan 2.186.480,49 TL tutarındaki idari para cezasının ST. BENOÎT'nın lehine olduğu anlaşıldığından teşebbüs hakkında 2.186.480,49 TL tutarında idari para cezasına hükmedilmiştir.

(210) Ayrıca yukarıda anıldığı üzere aleyhe hüküm verme yasağı uyarınca, ST. BENOÎT hakkında uygulanacak idari para cezasının her halükârda 24.04.2024 tarihli ve 24-20/466-196 sayılı Kurul kararında belirlenen miktarı aşmaması gerekmekte olup ST. BENOÎT hakkında 2.186.480,49 TL tutarında idari para cezasına hükmedilmiştir.

(211) Yukarıda yer verilen tüm tespit ve değerlendirmeler ışığında ST. BENOÎT tarafından açılan davada Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesi tarafından verilen 01.04.2026 tarihli ve E. 2025/1852 K. 2026/608 sayılı, 01.04.2026 tarihli ve E. 2025/1853 K. 2026/609 sayılı iptal kararlarının gereğinin yerine getirilmesini teminen ST. BENOÎT hakkında;

- Okul kayıt ücretlerinin ve ücreti oluşturan unsurların rakiplerle birlikte tespit edilmesi suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilmesi nedeniyle 3.279.720,74 TL,
- Türk öğretmenlerin maaşlarının rakiplerle birlikte tespit edilmesi suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilmesi nedeniyle 2.186.480,49 TL

tutarında idari para cezasına hükmedilmiştir.

J. SONUÇ

(212) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesinin 01.04.2026 tarihli ve E. 2025/1852 K. 2026/608 sayılı ve 01.04.2026 tarihli ve E. 2025/1853 K. 2026/609 sayılı iptal kararlarının gereğinin yerine getirilmesini teminen;

I.

- a) Özel Saint Benoît Fransız Lisesi'nin Türk öğretmenlerin maaşlarını rakiplerle birlikte tespit etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine,
- b) Bu nedenle; 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve 27.12.2024 tarih ve 32765 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" in 5. maddesinin birinci ve ikinci fıkrası uyarınca Kurul tarafından belirlenen 2025 yılı gayri safi gelirleri üzerinden % (.....) oranında olmak üzere (.....)-TL tutarında idari para cezası uygulanması gerekmekte birlikte; 27.12.2024 tarih ve 32765 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" ile 15.02.2009 tarih ve 27142 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan mülga "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" hükümlerinin ayrı ayrı uygulanması neticesinde ulaşılan sonuç cezalar kıyaslandığında ve "aleyhe hüküm verme yasağı" ilkesi de nazara alınmak suretiyle mülga yönetmelik uyarınca verilen idari para cezasının lehe olduğu anlaşıldığından, Özel Saint Benoît Fransız Lisesine 24.04.2024 tarihli ve 24-20/466-196 sayılı kararda tespit edilen 2.186.480,49 TL tutarında idari para cezası uygulanmasına,

II.

- a) Özel Saint Benoît Fransız Lisesi'nin okul kayıt ücretlerinin ve ücreti oluşturan unsurların rakiplerle birlikte tespit etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine,
- b) Bu nedenle; 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve 27.12.2024 tarih ve 32765 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" in 5. maddesinin birinci ve ikinci fıkrası uyarınca Kurul tarafından belirlenen 2025 yılı gayri safi gelirleri üzerinden %(...) oranında olmak üzere (...) TL tutarında idari para cezası uygulanması gerekmektedir birlikte; 27.12.2024 tarih ve 32765 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" ile 15.02.2009 tarih ve 27142 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan mülga "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" hükümlerinin ayrı ayrı uygulanması neticesinde ulaşılan sonuç cezalar kıyaslandığında ve "aleyhe hüküm verme yasağı" ilkesi de nazara alınmak suretiyle mülga yönetmelik uyarınca verilen idari para cezasının lehe olduğu anlaşıldığından, Özel Saint Benoît Fransız Lisesine 24.04.2024 tarihli ve 24-20/466-196 sayılı kararda tespit edilen 3.279.720,74 TL tutarında idari para cezası uygulanmasına

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.